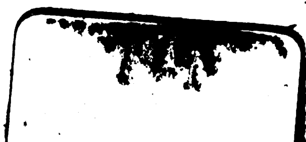

TAYLOR INSTITUTION
DOMINUS ILLUMINATIO MEA

SLÁWY DCERA.

Lyricko-epická báseň

w pěti

ZPĚWJCH

od

Jana Kollára.

Úpelné wydánj.

W Pešti

tiskem Trattnera a Károliho.

1832.

Předzpěw.

Ai zde ležj zem ta, před okem mým selzy ronjcjm,
  Někdy kolébka, nynj národu mého rakew.
Stog noho! poswatná mjsta gsau kamkoli kráčjš,
  K obloze, Tatry synu, wznes se wywýše pohled.
Neb raděgi k welikému přichyl tomu tam se dubisku,
  Genžl wzdoruge zhaubným až dosawáde časům.
Wšak času ten horšj ge člowěk, genž berlu železnau
  W těchto kragjch na twau, Slávie, šjgi chopil.
Horšj nežli diwé wálky, hromu, ohně diwěgšj,
  Zaslepenec na swé když zlobu plémě kydá.
O wěkowé dáwnj, gako noc wůkol mne ležjcj,
  O kragino, wšeliké slávy i hanby obraz!
Od Labe zrádného k rowinám až Wisly newěrné,
  Od Dunage k heltným Baltu celého pěnám:
Krásnohlasý zmužilých Slowanů kde se někdy ozjwal,
  Ai oněmělt už, byw k úrazu zášti, gazyk.
A kdo se laupeže té, wolagjcj wzhůru, dopustil?
  Kdo zhanobil w gednom národu lidstwo celé?
Zardi se záwistná Teutonie, sausedo Sláwy,
  Twé win těchto počet zpáchaly někdy ruky.
Neb krewe nikde tolik newylil černidlaže žádný
  Nepřjtel, co wylil k záhubě Sláwy Němec.
Sám swobody kdo hoden, swobodu zná wážiti každau,
  Ten kdo do paut gjmá otroky, sám ge otrok.

Nechť ruky, nechťby gazyk w okowy swé wázal otrocké,
Gedno to, neb nezná šetřiti práwa giných.
Ten kdo trůny bořil, lidskau krew darmo wyléwal,
Po swětě nešťastnau wálky pochodni nosil:
Ten porobu slušnau, buď Goth, buď Skýta, zaslaužil,
Ne kdo diwé chwálil přjkladem ordě pokog.
Kde ste se octly milé zde bydliwšjch národy Sláwů,
Národy genž Pomořj tam, tuto Sálu pily?
Sorbů wětwe tiché, Obodritské řjše potomci,
Kde kmenowé Wilců, kde wnukowé ste Ukrů?
Na prawo šjře hledjm, na lewo zrak bystře otáčjm,
Než mé darmo oko w Sláwii Sláwu hledá.
Roi strome, chráme gegich rostlý, pode nimž se obětné
Dáwnowěkým tehdáž pálily žertwy bohum:
Kde gsau národowé ti, gegich kde knjžata, města?
Genž perwý w sewern zkřjsili tomto žiwot.
Gedni učjce chudau Europu plachty i wesla
Chystati a k bohatým přes moře westi břehům.
Kow tu ginj ze hlubin skwaucj wykopáwali rudných,
Wjce ku poctě Bohům nežli ku zisku lidem.
Tam ti neúrodné rolnjku ukázali rádlem,
By klas neslo zlatý, brázditi lůno země.
Ljpy tito, swěcený Sláwě strom, wedle pokogných
Cest sadili, chládek by stlaly wůkol i čich.
Muž syny města učil stawěti, w nich westi kupectwj,
A mlaď swau učily tkáwati plátno ženy.
Národe mistrowský gakowé pak máš za to djky?
Rozšklubaný hnusné zpotwořenosti wěnec.
Gak wčely med zawonjc kradné se do úle cizého
Hernau stádně a pak matku i djtky bigj:
Tak tu domu wlastnj podroben pán, chytře mu wlezlý
Saused owil těžký smutně o hardlo řetěz

Kde spanilá w zelených hágech pěla pjsně Slawenka,
Už hlaholem zpěwná ústa umlukla němým.
Kde z mramoru stály hromného paláce Perůna,
Z troskotaných slaupů ted' psota chléwy dělá.
Kde k nebi swé wěžila staroslawná Arkona týmě,
Zlomky drobj ted' tam hostě cizého noha.
Rozbořené želegj zdi chrámů Retry powěstné,
Kde čněly už ryge tam hnjzdo si geštěr a had.
Sláwy syna k bratrům přišlého w ty krage nezná
Brat wlastnj, aniže wděčně mu tiskne ruky.
Řeč ho cizá zarazj ze rtů a twáři slawenské,
Zrak mu lže Slowana, sluch klamy bolně kazj.
Neb tak přehluboko wtlačila znaky Sláwa synům swým,
Mjsto že gich wymazat nikde nemůže ni čas.
Gak dwě řeky, spogilo když i gich wody gedno řečiště,
Předce i po drahné cestě ge barwa dělj:
Rowně tyto zmatené násilnau národy wognau,
Až posawád laučj dwůg očiwidně žiwot.
Odrodilj synowé wšak swé sami matce začasto,
Bič macechy hřjšné oblizugjce, lagj.
Negsau ni Slowané žiwotem negsau ani Němci,
Půl toho, půl toho gen gak netopýři magj.
Tak pelešj w kraginách osmanské plémě helenských,
Koňský na wznešené wsterkna Olympy ocas.
Tak porušil zištný Europčan dwa swěty Indů,
Za wzdělanost wzaw gim cnost, zemi, barwu i řeč.
Národ i čest zmizeli, s gazykem bohowé zde zanikli,
Gen sama zůstáwá přjroda nezměněna.
Les, řeky, města a wes, změniti swé gméno slawenské
Nechtěly, než tělo gen w nich, ducha Sláwy nenj.
O kdo přigde tyto wzbuditi hroby ze sna žiwého?
Kým přiweden slušný k swé bude wlasti dědic?

Kdo rce to nám mjsto, kde cedil swau někdy za národ
Krew Miliduch, kdo na něm slaup mu památky složj,
Kde hněwiwý nowotám, otcowskau prostotu bráně,
Wálčjcjm Slowanům Kruk po slowansku welel,
Neb kudy wjtězný máchal meč w půtce Boğislaw,
A w pokogi šťastnau zákony řjdil obec,
Už gich wjce nenj! s rachotem surowého rekowské
Články gegich zhaubný láme oráče lemeš.
Stjny gegich na dwau se časů hněwagjce ničemnost,
We mhle siwé těchto zřjcenin upně wygj,
Upně wygj, že osud posawád se smjřiti wáhá,
A wnuka krew lecgak tam hnige, tam se měnj,
Gak muselo w tomby studené být k národu sardce,
Genžby tu selz gak nad kostmi milenky nelil.
A wšak umlukni tichá, na budaucnost patři, žalosti,
Osluněným rozptyl mráčky myšlének okem,
Naywětšj ge neřest w neštěstj láti neřestem,
Ten, kdo kogj skutkem hněw nebe, lépe činj.
Ne z mutného oka, z ruky pilné náděge kwitne,
Tak gen může i zlé státi se geště dobrým.
Cesta křiwá lidi gen, člowěčenstwo swesti nemůže,
A zmatenost gedněch často celosti howj.
Čas wše měnj, i časy, k wjtězstwj on wede prawdu,
Co sto wěků bludných hodlalo, zwertne doba.

Zpěw
I.
Sála.

1.

W onom kragi, kde se kwětorauchá
  Sála dolinami rozstřela,
  Po nichž někdy silná kráčela
  Powěstného noha Miliducha;

Sláwa, že gi čas a zloba hluchá
  Zhanobily, k nebi upěla,
  Rada bohů přigdauc zawřela
  K gegj křiwdě nakloniti ucha:

Přemjtáno dlauho o náhradě,
  Každý z bohů wraucně rozpráwj,
  Geden to a druhý ono radě;

W tom cos Lada Milku šepce hezká,
  Ten ai pannu stwořiw představj,
  A sněm tichne, žasne, chwálu tleská.

2.

Mnohý gazyk, Znělky milé, lage
  Wám gak upýpawým hřjšnicem,
  Že ste geho útlým žwanicem
  Košjk dali, k tanci s wámi mage;

Ale nač se, skřehlost údů znage,
  Starec k hebkým wtjrá mladicem?
  Aneb k sněžným blázen hranicem
  Béře raucho pálčiwého krage?

Wy ste, kdo wás bez předsudku cenj,
  Básně, kterým smysel nemizj,
  Při tom ljbých milownice zněnj;

Buďtež tedy wolné tomu zwuku,
  Který ku slawskému pobjzj
  Plesu waši Hesperidky ruku.

3.

Nehýřil sem, nelakotil, nepil,
  Hry mi záhy přišly w nemilost,
  Netěšila mne ta zdwořilost,
  Kterau gen zwyk do žiwota štěpil;

Peněz blesk mne nikdy neoslepil,
  Chladným nechala mne zmužilost,
  Ale w bělohlawskau spanilost
  Weždy oči s podiwem sem wlepil:

Geště ani neznal sem co láska,
  Už se sardce w tauhách rozlilo
  Gestli sličná potkala mne Kráska;

Božstwj k giným we kři, hromu hlase,
  Knihách, snách neb metlách mluwilo
  Krewawých, a ke mně w ženské kráse.

4.

Naykrásněgšj nade wšecky cnosti,
  Cnost, genž wlastnj cnosti ukrýwá,
  Pohled, gehož krotkost stydliwá
  Gest gen zrádcem wětšj spanilosti;

Sardce, gen mu trůn deg wšemožnosti,
  Ráge po wšj zemi rozsjwá,
  Rtjky, z nichž se zdrawý ozjwá
  W liboplynné rozum wýmluwnosti:

O, kde swjtjš hwězdo utěšená?
  Gsili w skutku, drahý předměte!
  Čili gen sen marný zlatých časů?

I ne, žige! žige? ljbých hlasů
  Struny k chwále gegj zawzněte,
  Ei hle mně ge, mně ge zasljbená.

5.

Stogj ljpa na zeleném luze,
Pelná starožitných pamětj,
Ku nj, co gen přišlo podletj,
Býwala má naymilegšj chůze;

Žele moge, city, tužby, nauze
Nosil sem gj tagně k odnětj,
Gedenkráte w gegjm obgetj
Takto zalkám rozželený tuze:

„O ty, aspoň ty už, strome zlatý,
Zastiň bolesti a hanobu
Lidu toho, kterému si swatý!“

Tu dech žiwý w listj hnedky wěge,
Peň se hne a w božském způsobu
Slávy dcera w rukách mých se směge.

6.

Gjtili mám swětem nayšjřegšjm?
Mámli státi, čili seděti?
Gen chci cosi, než co, wěděti
Nelze umem denně zmateněgšjm;

Host si kýsi hnjzdo w naytkliwěgšjm
Stláti začal sardce paupěti,
Bode, sladj: mám to terpěti?
Či wšem wýhost péčem dáti zdegšjm?

Hnedky selzy ronjm od žele,
Hned gsau ljce, oči weselé,
Lkám a zase plesám w dobu krátkau;

Poshowte gen milj přátelé,
A wy mlučte twáři kyselé,
Nechegte mi bolest tuto sladkau.

7.

Zwučně znėgj zwonů hlasy swaté,
  K poswjckám se strogj osada,
  Mládež kwjtjm cestu wykládá,
  W chrám se hernau ňádra bohem zňaté;

I mé sardce pudem diwným gaté
  Tam mé nohy gjti nabádá,
  Netuše že tu ge prorada
  Milka w pauta wjce wkuge zlaté:

Sotwy wkročjm, widjm w bjlé řjze
  Letmo klečjcjho angela,
  Ducha w nebi měl a oči w knize;

A když pohnul twář a hláwku wznášel,
  Koho zděšenost má uzřela?
  Tu, co ondy při ljpě sem našel.

8.

Herkulesa někdy na rozcestj
  Dwě gsau postřetnuly osoby,
  Gedna Rozkoš, pelná ozdoby,
  Druhá Práce, chtějce ho swesti;

Tať geg wábj lahodau a lestj,
  Tato neslibnými způsoby,
  On si wolil cestu chudoby
  A s nj břjmě těžkých pracj nesti:

I mně práwě to se nynj stáwá,
  Ochechule dwě mne potkaly,
  Gméno gedné Krása, druhé Sláwa;

Než gá, neplach, chci se deržet obau,
  Gako lowec, který zwětralý
  Zagjce dwa honj gednau dobau.

9.

Aneb zhořte ňádra, w plápol stlete
Giskrau tauto prudce rozžatau,
Aneb zmaťte mysel přepiatau,
Neb už nelze krýti, co mne hněte;

Djtě kogj kwjtj, tebe kmete
City wraucj wjce nematau,
Muži žena útlých odplatau
Cnostj krásný wěnec štěstj plete:

Láskuliž gen wěku mladého
Zwalby hřjchem rozum šalbau mámen,
Lásku tuto sardce čistého?

Takto taužjm w trudné newoli,
Ano blesk dwau liliowých ramen
Usta zamkne slowem: „Nikoli!“

10.

I když blaudj geště býwá milý
Onen wyššjch letů mládenec,
Genž si skutky swými na wěnec
Terhá každý kwjtek ušlechtilý;

A gest prawdy přjtel, krásy čilý,
W lásce čisté wraucj milenec,
Při tom hořj i gak wlastenec,
I gak člowěk dobřezaslaužilý:

Byť i těkal myšlénkami swými
Někdy w řjšech asnad nemožných,
Nechať mlučj nade řečmi zlými;

Nenadá mu proto kwapným šklebem
Nikdo wertochů a bezbožných,
Leč ti, co gsau žiwi samým chlebem.

11.

Tři mne wěci, když ge spatřjm, k smjchu
  S hněwem spogenému nukagj:
  Perwá neznám gak gj řjkagj,
  Zwjře gest, genž hlawu nosj w břichu;

Pak gsau kowy, které křjdel pýchu
  K letu wzawše z nebe padagj,
  A kwět, w němž se oči kochagj,
  Ano smerdj přiložený k čichu:

Ale hněw se bljžj k zůřiwosti,
  Wida lidi, kterým nebige
  Ani k hřjchu sardce ani k cnosti;

To gsau, w kterých duše hnige žiwá,
  Hnusné bez balzamu mumie:
  Nebo kdo chce žjti, ať se kýwá.

12.

Chtěl sem pěti králů českých trůny,
  Bratrů přjchod, Wlastu s Libušj,
  Chtěl bič božj, kterak do kušj
  Střely klásti swoge učil Huny;

Tatry zlaté, Tokag, ticho luny
  Perst se tytýž hráti pokaušj,
  Ale klamné wždycky do ušj
  Mjna gen a Mjna zněgj struny:

Slohem prostým bágky, kwěty, řjše
  Psát se gmu, než péro swéwolné
  Tahy giné, giné ruka pjše;

Ani řeč má s wůlj kráčet newj,
  A co w spolku lidj newolné
  Sardce kryge, kwapný gazyk gewj.

13.

Z gara nech tě swětj ljbý chládku
  Wečer z wětwe pjseň slawjka,
  W létě ať se tebe netýká
  Perůn hněwný weda s žiwly hádku;

Každau geseň nech *i* ze zůstatku
  Raucha twého zlato wyniká,
  W zimě chraň tě zhauba wšeliká
  Strome swatý, lásce na památku:

Žj gen dáwný děde, bljzkau koge
  Údů i let břjmě studničkau,
  Aniž ostré pocit wraha zbroge!

Nebs ty swědek, když mi onna troge
  Slowa perwau wšepla hubičkau:
  Wěčně, wěčně, wěčně sardce moge!

14.

Krásný gest zwuk, který wychowaly
  Wenku ruky samé přjrody,
  Mnělbys že se z křowin hospody
  Wlaských mistrů, chrámy z lesů staly;

Krásněgšj ten, gemuž Muzy daly
  W lidských ustech už i swobody,
  Kde um we zpěwu se lahody
  Mjchá, aby sluch i duši galy:

Ale znám zwuk geden tichý, krátký,
  Než tak pelný, pronikawý, sladký,
  Že wše giné w něm se spogugj;

Slyšjm, slyšjm ho hle ljbě znjcj,
  Když si řeknau sardce milugjcj
  Perwýkráte: že se milugj.

15.

Rád mám geseň tokagského moku
Matku, rád i léto pěhawé,
Přjgemnět gsau w zimě bělawé
Sanice a klauzky u potoku;

Předce weždy ze wšech částek roku
Garo w geho kráse strakawé,
W geho weselosti zpěwawé,
Naymilegšj bylo mému oku:

Nynj pak se ono pro mne stalo
Negen milým, než i pamatným,
Proto že mi lásku darowalo;

Kolikráte nawrátj se zase,
Zápalem a kwjtjm poswatným
W mágowém chci swětiti ge čase.

16.

Pahorek gest, na němž rozwaliny
Hradu tráwj času kolečko,
Pod pahorkem hezké městečko,
W městečku dům stogj ljpostinný;

Na ten domek z nebes klenutiny
Naykrásněgi swjtj slunečko,
Neb tam bydlj onno sardečko,
Než Bůh Sláwě určil dobročinný:

W hradě tom se strašné, w dlauhém čase,
Stonánj a pláče slýchaly,
Nynj ale wše gest ticho zase;

Neb už zhogil křiwd a ran těch hory
Milek Sláwě, než gj zdělaly
Medwěd, Lew a giné drawé twory.

17.

Gako chodj opuštěná mati,
  Když gj pomrau dcery, synowé,
  Každodenně w rauše smutkowé
  K miláčků swých hrobům nařjkati;

Tak gá k nj se mohu přirownati,
  Chodě k wám, o Sorbů hradowé,
  Kunice, Krain, Lobdy rumowé,
  Nad wašimi předky plakáwati:

Od wás nesu ke Slaupsku a Mjšni
  Swaté horkých selzj obětě,
  Kde rty Němec slawskými se pyšnj;

Sotwa že zde city poustydly,
  Wedau k Retře mne a k Winetě
  Derwan, Mjk a Belboğ zlatokřjdlý.

18.

Nenj to zem ani nebe zcela
  Co se z twáře Gegj wyskytá,
  Swatost ge to w kráse zawitá,
  Duše božská w útlé cloně těla;

Hned mře láskau, hned zas gakby chtěla
  Wzhůru letnaut, city zamjtá,
  Do ruk běžj, ai w blesk rozlitá —
  Swěty hwězd Gj plynau wůkol čela:

Ba si tušjm wšudypřjtomnosti
  Ode bohů samých půgčila,
  Anť mi weždy w očjch, w obraznosti;

O rci předce, družko rozmilá,
  Gsili trupel, ať si trudu spořjm,
  Čili angel, ať se tobě kořjm.

19.

Wšecko při Nj, wůkol Nj, i na Nj
Gest, gak u Westálky, bělaučké,
Ode hlawy k patě samaučké,
Že kdo nezná s úctau se Gj klanj;

Mé pak oko téměř se už stranj
Postawy té, sice hezaučké,
Ale diwné tak a lehaučké,
Že Gi zowu českau Bjlau Panj:

Sama nade alabaster bělšj;
W rauchu, we kwjtj a kdekoli
Barwa bjlá gest Gj naymilegšj;

Ale newjm posud, ohniwého
Slunceli to bělost, neboli
Genom bělost sněhu studeného.

20.

Těžko zřjti owšem, když se w krásy
Zlaté na Tatrách den obléká,
Um se tu w cit, tělo člowěka
W peruť měnj, na ach! geho hlasy;

Mutno sardci, když mrak slunce hasj,
A hrom láme dřewa stowěká,
Strašno, kdy rty Etna rozsmeká,
Lká zem, bledne měsjc hwězdowlasý:

Předce toto wšecko snadno snesu,
Ale pohled Gegj newinný,
Tohoť nelze, leč se celý třesu;

Pohled Gegj! o mluč nynj wtipe,
Sardce mluw, gak geden gediný
Střely, swěty, bohy do mne sype.

21.

Mnoho sem si hlawu na tom trudil
Proč gsau slawské twáře okrauhlé,
A ne tenké, hrotné, třiuhlé,
Gako giných, weždy wšak sem blaudil;

Ptám se Milka, on tak o tom saudil:
„Smutek, hněw a city osuhlé
Způsobugj twáře obdlauhlé."
A tjm na wěc pozornost mau zbudil:

Neb sem widěl že duch weselosti,
Smjch a zpěwy lidský obličeg
Přiwozugj k pěkné okrauhlosti;

A kdo nezná to, že tyto cnosti
W našem národu gsau obyčeg
Panugjcj ode gakžiwosti?

22.

Snadno bylo wolit Parisowi
Gednu ze třech w řecké pustině,
Když mu různem stály bohyně
Rozdělené krásau, mocj, slowy;

Oči lehko snesau, když se nowý
Řádně za darem dar wywine,
Zniklý w sardci druhým pomine
Účinek, an čas i mjsto howj:

Ale komu dáno směle zřjti
Tam, kde w těsném blesku směsice
Wšech krás duše, těla wůkol swjtj?

Gá si oči rukau musjm krýti,
Anť se w gedné, onna trogice
Bohyň, gednjm rázem na mne řjtj.

23.

Tolik může hle moc pěkné twáře!
Wčera zwána byla ku bálu,
A když uwedla Gi do sálu
Zdwořilého ruka hospodáře,

Okauzlila swjc a perel záře
Tak Gi gakby byla z křištálu,
Až ples ten gen gegj na chwálu,
Hoch se každý změnil na modláře:

Giné djwky stály gako wryté,
Aby neztratily ctitelů
Bleskem krásy snad a okrasy té;

Dnes pak znj už rozmluw na tisjce
O nj w chalup zděch i kaštělů,
Tak že pro stud nikam nechce wjce.

24.

Malug obraz, genž se zářj hrawau
Na angela strogj změniti,
Duši geho téměř spatřiti
Přes gasnotu těla pronikawau;

Oko musj k nebi wjru zdrawau,
K zemi lásku čistau swjtiti,
A wšak nesmj čelo zůřiti
Na hubinku sladce usmjwawau:

Dwa se wěnce wiňtež wůkol wlasů,
W kterých, gako barwy duhowé,
Kwjtky chwěgj wěků wšech a pásů:

Ale wšemu tomu wdechni ženstwj
Slawenského tahy kauzlowé,
Máš Gi, aspoň w chudém podobenstwj.

25.

Láska, totiž prawá, ne ta bágná,
Nikdy sama gedna nechodj,
Gako z matky se z nj narodj
Hned i prawda a cnost nebedagná;

Kam se pohne newinnost gi hágná,
Nauka, čest i sjla sprowodj,
A co náboženstwu lahodj
Wjce nežli lkánj gegj tagná?

Naděge a radost w twáři gegj,
Gako rannj rosa u růže
Garokwětné, spanile se skwěgj;

Láska gest wšech welkých skutků zárod,
A kdo nemilowal, nemůže
Ani znáti co ge wlast a národ.

26.

Nechápám gak, ale sardcem smělým
Wyznám to co cjtjm skrytého,
Totiž, že mne láska celého
Wjtězstwjm swým proměnila skwělým;

Ze chladného učinila wřelým,
Powolným a krotkým z přjsného,
Nepřestrašenliwým z plachého,
Ze smutného gasným, přeweselým:

Ona wšecku swlékla ze mne školu,
Aneb raděgi gen smjřila
Se žiwotem rozkošně gi spolu;

Tak že newjm sám teď gak sem schodil,
Či se země tato znebila,
Či sem gá se celý znowu zrodil.

27.

Růži rowně, když se na uswjtě
Lásky dřjwe z rosy napige,
Pak swůg slunci šarlat rozwige,
Tak ge k zřenj onno krásné djtě;

Gměnj wlastnjch, nimiž w bolné sjtě
Sardce lapá, sama nečige,
Před tjm ruky winné umyge
W newinnosti, koho ranj ljtě:

Bezwědomě, w citech samostatných,
Gako sama krása působj,
Nechce chatry křiků neposwatných;

Žel gen! že čas panstwj sobě smělý
Nad wšj zemskau krásau osobj,
Terheg růži, přigdau slunce střely.

28.

Taký čas mi, gak dnes, geště zcházel
Zřjti w naywětšj Gj osloně,
Stála, mág se k zemi nakloně
Wůkol Nj wšech kwětů krásy sázel;

Wšetečný pak zefyr na Ni házel
Sněhem wonných kločků z gabloně,
Ona kytaru má na loně
Gegjž hru hlas leckdy sauprowázel:

Zpjwalať si libě, gako morské
Sireny, ty w Čechách ondyno
Nalezené zpěwy Kralodworské;

Překwapjm Gi, po milostném fuku
Předce přáno mi, o nowino!
Poljbiti kytaru i ruku.

29.

Nikdo geště lásky newystihnul
Powahu a wládu čarownau,
Bůh sám naywyššj gi králownau
Učinil a na trůn swěta zdwihnul;

Potom okem wšemocnosti mihnul
W řjši tělesnau i duchownau,
A ai hned se s tužbau milownau
Weškeren twor k berle gegj přihnul:

Proto ona w celém swětě wěge,
We hwězdách i prášku křjdlatém
Gegžto wětřjk z kwětu na kwět sege;

Wede k sobě duše oddálené
Po žiwota běhu klikatém,
Gak mne až sem k Sále oljpené.

30.

Nezná sardce, kdy a kde a gacj
Žiwlowé chtj geho úpadu,
W tisjce se, we swém úřadu
Milek swodný, oblud přeobracj;

Perška ztichla; libě žwawj ptáci
K procházce nás wyzwau do sadu,
Ana se mi z ruky k pozadu
Wykradne a stromem zatermácj:

Huy! tu přjwal, střely, hromy na mne,
Hasjm wůkol plamen hořjcj,
Genž se řine z každé krůpě klamné;

Ona w útěk, w haušti, kde se skryla,
Trestati chci krásnau hřjšnici,
A wšak sladce křiwdu odplatila.

31.

Na druhý den, abych lek ten zpátky
  Odpomstil a sardce ukogil,
  Němce ku Sále sem nastrogil
  Nagatého drahé za úplatky;

By Gi střehnul, a když do zahrádky
  Wegde ku mostku se připogil,
  Sňal geg kradmo, břehy rozdwogil
  A šel, gá pak sám sem čekal zmatky:

Ale když tu předkem na přjkořj
  Genž Gi potká sem se weselil,
  Zkusjm gaké krása dlwy twořj;

Nebo sotwy otewřela bránu,
  Sály tok se před Nj rozdělil,
  Tak že suchem přešla na mau stranu.

32.

Milugme se newinně a hragme,
  Ciťtme wraucné lásky oblahu,
  Ale tuto slast a přjsahu
  Kochanko! gen we swých ňádřjch tagme;

Swěta s geho gazyky se hagme
  Pelnjce tak Milka wýstrahu,
  Tu má prawá láska powahu,
  Nechlubj se když dwě duše zagme:

Gen ta giným wjtězstwj swé hlásá,
  Gegjž matka býwá fiflenstwj,
  Wášeň aneb podzimkowá krása;

My dwa samým zpěwcům těmto w hágku
  Swěřme naše šťastné tagenstwj,
  Tiť nás gistě neuwedau w bágku.

33.

Geště wás wy medosawé wčelky
Gednau od mé družky odhánjm,
Kterau stálým ku Nj létánjm
Sladkostj wšech pozbawjte celky;

Tam si leťte, o wy sprosté selky,
K horám kwětnatým a ke stránjm,
Mně pak nekradnite ljbánjm
Swogjm wonnau manu u přjtelky;

Nenj toto lipka dřewokmenná,
Než mnau genom losem přjzniwým
Perwýkráte pod nj nalezená;

Nechceteli preč, wy nezbednice,
Nuž se chraňte ostnem drážďiwým
Bodnauti Gi w pyštěk aneb ljce.

34.

Nezáležj láska w surowostech
Hottentotů aneb Huronů,
Ale ani w přjsných Katonů,
Aneb suchých Aristarchů cnostech;

Gá sem zkusil, kdo ste w pochybnostech
Mně wjc wěřte než snům Platonů,
Láska žige beze zákonů,
W sladkých a wšak čistých maličkostech:

Sokratické žerty, okamihy
Milostné, a bawné klewety
Být i z páně Rozwodowy knihy;

Nezbedné hry, wzdorky dowádiwé,
Wděčné obtulky a štěbety,
Toť gsau žiwly lásky oprawdiwé.

35.

Hodiny gsau, a to nayšťastněgšj,
Kde nám geden kwjtek w skrytosti
Wjce způsobuge radosti,
Než křik a blesk swěta nayskwostněgšj;

Hodiny gsau, a to naykrásněgšj,
Kde nás djtě we swé žwawosti
Wjce poučuge maudrosti,
Nežli Plato a Kant nayslawněgšj;

Hodiny gsau, kde Bůh w sardci našem,
Wěčnost, zem i nebe přebýwá
Gasněgi, než swěty w chrámě wašem:

Tagemstwj wšak toto přetlumočj
Gen ten sobě, ctj a cjtjwá,
Komu láska bělmo sňala z očj.

36.

Přjroda se ze wšech žiwlů wšudy
Kwjtek gala stwořit neswadlý,
W němž se w sličné změně zercadlj
Nebe, země, hwězd a slunce praudy;

Než um Pallas, Lada sladké pudy
Mjsto wůně po něm rozkládly,
Kupid s Milkem ljstky pokradli
Točjce z nich tři dny každé údy:

A wše tyto bohů wětšjch dary
Okauzlily wděky newinně
Střjbrem hlasu, hnutj lehkých čáry;

Kdo Gi uzřj, stane, sám se ptage:
Gakž pak předce tato bohyně
Z řeckých hágů přišla w naše krage?

37.

Diwil sem se někdy, gakby k bogi
Krása rozljtila ramena,
Swěty dwa tam gedna Helena
Celý guh i sewer hnala k Trogi;

Slečna kyne: rytjř křjž a zbrogi
Chápá: „adé krásná Božena!“
Přigde: „Hrob náš! křiwda pomštěna!
Deset soků ležj na saubogi!“

Teď znám proč si polem, mořem taužil
Menelae, proč dlels Priame,
Zač si hochu šwárný dobrodružil:

Gen to neznám, či sám geště lhawý
Perůn deštěm krásu neklame,
Nač twář tato na zemi se bawj!

38.

O půl noci, když zem celau skrýwá
Tma a sněhu oděw zimawý,
Cestu koná krok můg taulawý
Od Té, kterau sardce moge wzjwá;

Ticho wšudy gen sám Tworci zpjwá
Wětrožalmy sewer sichrawý,
Ano z rozterhaných laskawý
Měsjc na mne oblaků se djwá:

O leg swětlo, druhu pelný blesku,
Nocobludným swogjm kahancem
Na mau křiwau podle Sály stezku!

A wšak chod můg nenj krádež, zrada,
Negsem zběhem ani wyhnancem,
Wina wšeho Milek gest a Lada.

39.

Do dwau škol gá spolu nynj chodjm,
 Neb sem našel školu we škole,
 Žádná sice nenj bez bole,
 W obě wšak se posud dobře hodjm;

Když se z dennjch pracj oswobodjm
 Spjchám do Betany přes pole,
 A tam smjřiw ducha newole
 Zase zpátkem ráno rosu brodjm:

W gedné škole s muži towaryšjm,
 W druhé s pannau, tam wtip mudrochů,
 Tu řeč krásy učeliwě slyšjm;

Odkud ten zisk, že když lesnatěgj
 Mrawy mnoha giných mladochů,
 Moge měknau zde a lahodněgj.

40.

Wčera wečer se nás na knjžecj
 Hwězdárně hauf drahný nasbjral,
 Zpráwce skla dal, oči protjral,
 An mu z ust se učná slowa mecj;

Každý za njm oči na wisecj
 Po obloze hwězdy upjral,
 Gen sám gá sem k zemi pozjral
 Na korunu tu wšech swětských wěcj:

„I co hledjš ty tam na zem njzkau?"
 Řeknau hwězdáři a přátelé:
 „Hwězdu nowau odkryl sem a bljzkau!"

Hned i oni zrak tam obrátili,
 A pak po hádce Gi umělé
 Za náykraššj wšickni wyhlásili.

41.

Dwanácte rtů někdy holubice
  Gedna k gazykům sto rozžala,
  Našjm hřjšným wěkům přestala
  Přjzeň božj dáwat diwů wjce;

Dwě se wznesly ke mně, w gedné djce
  Řeči gen znězž Gegj pochwala,
  K peánům si křjdel žádala
  Tužba, usta hasly začat chtjce:

Pelnostj se wnitřek puknaut mjnj,
  Ano citům cestu, mezera
  Ode sardce ke rtům, přjkrau činj;

Než hle tak se pomstj newěra!
  Geden předmět, hodný Homera,
  Sardce wzjwá, slowo tušjm stjnj.

42.

Mne už berla náměstnjků chánských,
  Ani Harem gegich netěšj,
  Nedbám, kolik ročně z pelešj
  Swětu dáwá rudy Tatra banských;

Aniž se ptám, gakau z břehů manských
  Laupež weze koráb naytěžšj?
  Kolik drábů heysek wyhřešj
  We schůzkách noc aby stráwil panských?

Aniž wjce wyzwědati mjlo,
  Kde se chowá slawných k widěnj
  Phidiasů, Raphaelů djlo;

Gá mám w rukau Peru, Wlachy, Řecko,
  Král sem bez wogsk, boháč bez gměnj,
  Mně dal osud w gedné wěci wšecko.

43.

Co gest láska? bjda newyhnutná,
  Protimluw ge a host nezhostný,
  Chladný oheň, smutek radostný,
  Sladká horkost gest a radost smutná;

Milá rána, tráwenina chutná,
  Žalost smjšná a smjch žalostný,
  Zdrawá nemoc, katan milostný,
  Rozkošný hrob a smert neukrutná:

I gá cjtjm, že co k nj sem přistal
  Sám sem uťal wětew pod sebau,
  A lep na swá wlastnj křjdla schystal;

Nynj padmo letmo dolů třjskám,
  Ikare, ach asnad za tebau,
  A w tom pádu geště sobě wýskám!

44.

Hraběnko! ty skrytá pod Kunickým
  Hradem tjmto w tichém ústupu,
  Neklaď mi mé ptánj w potupu,
  Co gsi, Wilau? čili duchem lidským?

Láskali tě šjpem laupežnickým
  Wyhnala sem z lidj zástupu,
  Či hněw stawěl tuto chalupu
  A tě rauchem oděl pustewnickým?

Než buď kdo buď, aneb od kterého
  Krage koli, wy gj Kunice
  Pohostinstwj přegte slawenského;

Gak mně ona přjtulku též přege,
  Když mi z očj Sála, Lužice,
  Balt neb Milek teplé selzy lege.

45.

Nechať giná šperky zlaté nosj,
Tkanic šust a wonné kadidla,
Na swau twáři wodky, ličidla,
Na swau hlawu klade páwy, pštrosy;

Ta nech Pařjž, aneb London prosj
By slal krogů nowých prawidla,
Při njž Milku w ruce kružidla,
An gi tworil, pohýbaly losy:

Ať to, kde ge chyba wynahradj
Kupec perlau, čepcem šwadlena,
Kde zbyt, škřinka wtipná pozahladj;

Gá se kochám gak si zrostla w Tobě,
Mně se ljbj krása rozená,
Aneb, kde gsau w shodné mjře, obě.

46.

Co gest slunce gitru spanilému,
Měsjc noci, hwězda plawcowi,
Kwjtek wčele, woda mřenowi,
Slawjkowi hágek zpěwawému;

Co gest čerstwý chládek pocestnému,
Owci tráwa, křjdla orlowi,
Koruna a berla králowi:
Tď gest sardci milenka má mému;

Co gest garo mezi roku djly,
Perla mezi kowy drahými,
Mezi wětry zefyreček milý;

Co gest růže mezi kwětinami,
Palma mezi stromy ginými:
To gest Ona mezi panenkami.

47.

Sláwa krásau ljbé řeči Polku,
Wděkem ozdobila Serbinku,
Slowáčky pak, naši rodinku,
Zpěwem ust, a sardcem bez okolku;

W Rusku panstwj, w Českau skryla holku
Smělost k herdinskému účinku,
Ale každau krás těch kwětinku
Geště w celém chtěla mjti spolku:

Káže tedy aby podle směru
Spogil Milek, gegj Kochánek,
Onny částky w gednu Sláwy dceru;

Proto se tu, gako w moři reky,
Diwně spolu wšechněch Slowanek
Obgjmagj cnosti, krásy, wděky.

48.

Nikdy takým záře šarlatowá
Wýchod negasnila plamenem,
Gaký w tomto zraku spářeném
Blesk a oheň Lada wždycky chowá:

Nikdy takým štětka gara nowá
Růže nebarwila čerwenem,
Gako w obličegi wznešeném
Rdj se tuto kwětobrána rtowá:

Aniž bylo pružnatěgšj zlato
W luku Swatopluka tetiwy,
Njž swět ztřásel, gako náruč tato:

A co bágka wymyšlená řjká,
Ei hle, tu ge skutek prawdiwý,
Noha, genž se sotwa země týká!

49.

Gakby wšecky cnosti wůkol stály
  Když Gi ruka božj tworila,
  Ta puk duše w růži nosila,
  Ta zpěw, ta ples wedla, giné hraly;

Strog spal geště, gen se rtjky smály,
  Haufem chasa božská kwapila
  By weň dar swůg každá wložila,
  Twor wstal žiwý, cnosti odlétaly:

Tak wše při Nj útlé, čisté, lehké,
  Tak wše kryge stydu opona,
  Že to nelze wypsat ruce křehké;

We tmě tak z Nj line oslona,
  Ba i we dne, gestli při Nj sedjm,
  Radše w slunce než Gj we twář hledjm.

50.

Gedna matka měla nebohatý
  Statek, na něm roli s úrodau,
  Saused zloděg, bydle za wodau,
  Přišel a wzal wšecko, nestydatý;

Slala syna aspoň na požatý
  Lán ten klasy zbjrat za škodau,
  A ai! na sterništi náhodau
  Našel geště klas on ryzozlatý:

Totě bágka, asnad někdo zwolá,
  Pelná šumilebých powěrek!
  Nenjť bratře, nýberž prawda holá;

Sláwa totiž gest ta hospodyně,
  Klasnjk gá, a zlatý paběrek
  Zašlých Sorbů gest má přjtelkyně.

51.

Wjm, že tato duše přemilená
Trůn mi w přjnos dáti nestrogj,
Wjm, že ke službě Gj nestogj
Peněžitá Rothschildowa měna;

Dopelňuge mi wšak utěšená
Náhrada tu ugmu obogj,
Neb mne přjslowj to pokogj:
Krásná panna polowice wěna!

Předc i Ona wěnuge mi mnoho
Darů swadebných a předmětů,
Totiž celé Slawsko krage toho;

Odtud kde břeh Sály stogj šwárný,
Až kde gečj moře Wenetů,
Co nám odňal Němec dlauhotwárný.

52.

Za persten, dar od mé milostnice,
Stwořil Milek z drahých kamenů,
Pelných blesku gako plamenů,
W gednom celku, než dwě náušnice;

Z obau stkwěl se obraz přewelice
Gasně složený dwau ze kmenů,
W prawo českopolských Slawenů,
Serbskoruských opět u lewice:

Kmenowé zas po dwě wětwe magj,
W gegichž gantarowé krůpěgi
Hoch se s holkau národů těch hragj;

Twáře, zwyky, zbroge, oděnj tu
Milek wypodobnil značněgi,
Nežli Wulkan w Achillowě štjtu.

53.

Darmo geště posud s Milkem brausjm
Střelku tuto geho osličkau,
Když tak dlauho přjzeň každičkau
Modlikati aneb krásti musjm;

Darmo kwjtj na cestu Gj trausjm,
Darmo hnauti hledjm selzičkau,
A Bůh wj, co s tauto dědičkau
Derwanowau geště dále zkusjm!

Když se smlauwá oči k zemi nese,
Když se směge, to gen polhubkem,
Když co dáwá, ruka se Gj třese;

Nedobýwal hradu Wlastislawky
Přemysel s tak těžkým postupkem,
Gak gá útlost Této upýpawky.

54.

Diwným učj láska lidi zpráwám,
Chytré bere cesty, wýhybky,
Co Gj samé dáti polibky
Nesmjm, aspoň Gegjm kwětům dáwám;

Mjsto Nj tu ljpu obgjmáwám
Kde mi učinila wýslibky,
Abych ukogil swé pochybky
A ten oheň zhasil w kterém pláwám:

Arci že ta náhrada gen muka,
Bodegž propadla se do řeky,
Zwláště w lásce, skaupost krátkoruká;

Nezaufám wšak w tomto stawu wěze,
Asnad nebude tak na wěky,
Časem štěstj samo do ruk leze.

55.

Pakli nechceš tyto zanechati
Twerdé úmysly a postupky,
Tedy aspoň mezi holaubky
Swoge rač mne prosjm počjtati;

A když ráno budeš wolávati
Holaus! holaus! na ně zpod haubky,
Dowol ať se w gegich zástupky
I gá ještě mohu přimjchati:

Mnohem krotšj nežli oni budu,
Gestli sljbjš i mně howěti
W takowémto žertohrawém studu;

Neuslyšjš ani křjdel šustek,
Tak chci na loktech Twých seděti
Tichaunce a cuker bráti z ústek.

56.

Mílku, takliž dána žluč i kráse?
To trest welký, wina maličká!
Slyš gen: wykwetla Gj růžička
Na kři, perwá w tomto garnjm čase;

Urwati gi opowážil gá se
Když tam nebyla má družička,
A hle proto se už hněwičká
Tři dny na mne w twáři, oku, hlase:

Učiň saud a pracug na smjřenj,
Neb, gak Tranowský náš, gináče
Sám si wezmu dostiučiněnj;

Milek i hned určil čas a mjsto,
Kdo pak nepřigde že oplače,
Anť w něg hrozil šjpů střeliti sto.

57.

Přišla sice, ale s třeskem wrátek,
Do zahrady wečer w besedu,
Kde se při Milkowě dohledu
Slawiti měl smjrliwosti swátek:

Degte sobě ruky na začátek
Smjru, poljbenj k posledu,
Zněl náš ortel, a to po předu
Krádce ty, pak Hněwkyně ty zpátek!

Ona ale dlauho se a celky
Proti saudu smjrce zpauzela,
Až i wpeřil w sardce Gj ty střelky;

A hle tu hned bylo po nesnázce,
Ba tjm útlost naše zwraucněla,
Nebo malý swár gest dobrý w lásce.

58.

Náhoda mně bázliwému krátkau
Často cestu k cjli dělala,
I dnes wjtězstwj mi dopřála
Nade tauto swéhlawkynj sladkau;

Sála totiž sobě pod zahrádkau
Wzjwanky mé lože ustlala,
Tak že přinucena býwala
Ke swým kwětům přes lawici hladkau:

Wečer bylo, gá gdu do zahrady
Přes onuno úzkau lawičku,
A hle Ona wen šla práwě tady;

Byliby sme gistě popadali
Oba we studenau wodičku,
Kdyby sme se byli neobgali.

59.

Gedenkrátę když sen tuhý skljčil
Gegj unawené očinky,
Polibek sem za půl hodinky
Prawoslawský dáwati se cwičil;

Ne gak Řjman, Řek a Němec ljčil
W básněch, ony wilné šibřinky,
Ale čisté, řádné hubinky,
Gakowých zwyk bratrům Rusům žičil;

Totiž takto ljbal sem swau družku:
Ode čela dolů ku brádce,
Potom křjžem ode ucha k ušku;

Na té cestě dwakráte se přigde
K onné růžoplotné zahrádce
Rtjků, kde wstřjc duše duši wygde.

60.

Sotwy že se smělšj opowážj
Cit gen hnauti w Gegj bljzkosti,
Týmž, co plamen walj do kostj
Zřenjm, zemskost celau k prachu srážj;

Zřjdka přjznj, wždy gen slibem blažj,
Wnady kryge w raucho wážnosti,
Gakby tábor z nebes wýsostj
Strašnau wůkol oblehnul Gi strážj:

Mně cnost kwete, kde sem lásku rozsel,
W Cypru Westě obět plamenj,
W twáři Milka přišel wyššj posel;

Takto láska předčj sama sebe,
Měnj wášeň w čisté tušenj,
Kdo zem hledá, dá mu gak mně, nebe.

61.

Poněwádž řeč slawskau zde už zmaru
Oddati zlj lidé wěděli,
Chodjwáme tytýž w neděli
K službám božjm spolu do Waimaru;

Rusi totiž ku wěnnjmu daru
Carewny swé dáti hleděli
Geště'i ten, že tu stawěli
Slawenčině hezký chrám a faru:

Tu těch zwuků uchotěšných zněnjm
Sluch i duše naše kogjme,
Jež sám Němec chwálj s wyteržením;

Tu gá za Ni, Ona za swau matku
W společném a wraucném modljme
Bratrů se a sester ruských zmatku.

62.

Ze wšech synů, co gich koli wládný
Apol k ledné poslal stežegi,
Negjmá mé sardce silněgi,
Gako onen sawsed Hekly, žádný;

Byť wůz Kairbrůw'zpjwal, aneb zrádný
Únos, Fingalowu trofegi,
Stawěl karny, aneb raděgi
W bauř a oblak kryl swau lyru wnadný;

Pelnost krásy, tužba, lásky rána
Sardce téměř citem rozčesly,
Kolikrát sem čjtal Osiana:

Dnes mi ale zpěwy tyto krásné
Báseň w sobě od Nj donesly,
Při njž sláwa Barda toho hasne.

63.

Nechci zlata, nápoge a gjdla,
Titulů a korun žádati,
Chcešli mi wšak čeho dopřáti,
Sláwo, matko milá! deg mi křjdla;

Na nichžto bych wšudy, kde gsau sjdla
Bratrů Slawů, mohel létati,
Čechowé k wám, Serbi, Chorwati,
Potom kde gsau Wisly, Wolğy zřjdla:

Tak gak motýl z kwětu na kwět létá,
Podnebjm bych létal w kraginách
Weškerého slawenského swěta;

Tau bych pastwau wěčně oči bawil,
A wšem kmenům, po wšech rodinách
Zpěwem matku gako dceru slawil.

64.

Škoda wěru, škoda tisjcerá
Pro wědy a lidstwo pozděgšj,
Že krag tento a wěk nyněgšj
Nemá Ğála ani Lavatera;

Gaké nowé nálezky a která
Prawidla i wýklad gasněgšj,
Saustawěby gegich někdegšj
Propůgčila tato Sláwy dcera:

Tento rozměr wšechněch údů těla,
Oči cheruba, leb slawenský,
Hubičkawé usta, swatost čela;

Ba i menšj částky: ljce, wlasy,
Wjčka, uši a nos helenský,
Bylyby gim nowau školau krásy.

65.

Dlauho konám už, ne bez bolesti,
  Onu Sisyphowskau robotu,
  Abych widiny mé k žiwotu
  Aneb tento k oněm mohel wznesti;

Ale posud nelze bylo splesti
  We swornau ge oba gednotu,
  Trau, ba lámagj se w třeskotu,
  Gako různých stromů ratolesti:

O swobodě, wlasti, národnosti
  Obrazy mé dáwno zmizeli
  W nepřjgemném prachu skutečnosti;

Gen wzor geden gedinký mi časy
  Spelnit na té zémi wěděli,
  Totiž lidské naypěkněgšj krásy.

66.

Wy, kdo wyššjch ke swým umělеckým
  Djlům ideálů hledáte,
  Sewеru cti křiwě nekraťte,
  Stranným okem howjc luhům řeckým;

Buď se nowým, buď se staroswětským
  Krásy wzorem radše kocháte,
  Sem swá zřenj různá obraťte,
  Tato gedna wšecko bude wšeckým:

Lidskost s božstwjm, cnost a lásky plamen,
  Ušlechtilost tuto nagdete,
  Gaké nezná Medičegský kámen;

I mých znogů učigete tudy,
  K winám péra mého řeknete:
  Welkáť to tjž pro tak slabé údy!

67.

Geště dnes mi probjhá mráz kosti
Mysle na to perwé kázanj,
Ježto na Gegj sem nutkánj
Wčera měl a ku swé zkušenosti;

Neděle to byla o wěrnosti
Pastýře a duše skládánj,
Ona w chrámě sedj u panj
Gako slunce we hwězd společnosti:

Tu, když gazyk mladý slowa láme
O tom: „Za které my skládati
Wěci tento zemský žiwot máme?“

Odpusť Bože! musel z řeči swazku
Pro zmatek a stud sem nechati
Poslednj punkt: přátelstwj a lásku.

68.

Takowá čest, mohu řjci směle,
Gakowá mne, nikdy básnjka
Geště žádného, ni řečnjka
Nepotkala ani kazatele;

Nebo sotwy slunce od neděle
Gednau oswjtilo smrtnjka,
Už mne Milá, kázně wlastnjka,
Překwapila a gi znala cele:

Tak se welmi snadno naučila
Na zpamět gi slowo od slowa,
Gakby Gegj wlastnj práce byla;

Měl sem se gá s mogj chybau potom!
Nebo tisjckráte ze znowa
Překárawá zmjnka byla o tom.

69.

Gednau, když sem za Sálu k Nj chodil
Slawského dle zwyku wohledy,
Gda hned přede mnau, hned za sledy,
Swětlonoš mne do půl noci wodil;

Tam se semnau po gezerách brodil,
Po laukách tu tropil nezbedy,
Až se konečně s njm we zwědy
Pustjm, wida že mi neuškodil:

Kdo si a nač postawus, djm, změnil?
A on: „Gá sem bůžek Sorabů
Bydliwšjch zde a mé gméno Henil;

Zloboh Teut mne zaklel wlast mi bera,
Wšak mne od kletby i od Šwábů
Geho, zbawj mého lidu dcera.“

70.

W žiwobytj lidském žádná změna
Horšj nenj gako w pohlawj,
Když se onna útlá rozprawj
Powah w něm a charakterů stěna;

Ženský muž se tak, gak mužská žena
Cti a štěstj swého pozbawj,
Toho tam se málem zohawj,
Této mnohem člowěčenstwj cena:

Muži wůle, čin a smělost slušj,
Ženě prosba, cit a mlučenj,
Ten buď wjce duchem tato dušj;

Muž ať táhne nebe k cnostem dolů,
Žena zemi wzhůru k blaženj,
Gen tak přigdau krásně k cjli spolu.

71.

Nepřjm, že swět ten už w sobě chowal
Mnohé Xantipy a Hekuby,
Které nemaudřeby za chlauby
Krásné pletě někdo představowal;

Negeden muž tjm se odstraňowal
Ode lásky z bázně záhuby,
Toto wšak gest ženská, kterauby
I sám Timon geště zamilowal:

Z Nj se gedné cnosti blesk a krásy
Na pohlawj celé odrážj,
Co žen bylo, gest a bude časy;

Neb kdo w bližšj s takau dušj swazky
Wstaupj, potom se mu ukážj
Wšickni lidé gako hodni lásky.

72.

Wšecky práce umj tak a dělá
Gako čaroděgná wěštice,
Hned se kwjtj a hned gehlice,
Hned zas péro w ruce Gegj bělá;

To ge Safo, powjš, zpowěstnělá
Když si sedne k básni, k muzice,
Kolowrátekli a přeslice
Při Nj, ey hle Penelope celá!

Malugeli, tu se nadnebeská
Wděka Angeliky namane,
Kuchařjli, každý host Gj tleská;

A co pakby koli uchopila,
Tak Gj wšecko pěkně přistane,
Gakby k tomu narozena byla.

73.

Nenj owšem, gako mnohé Šwábky,
Slawně učená má milenka,
Aby, lépe než swá přadenka,
Znala běhy hwězd a w moři kapky;

Než to ani nechci aby žlábky
Wšech wěd wyčerpala panenka,
Gak tam Schlötzerowa mudřenka,
Nerád widjm gá ty školské babky:

A wšak nenj ani gak ty panny,
Mezi nimiž snad a bez snadu
Duch a okus ředšj bjlé wrány;

Zná se do knih, než i do kuchyně,
Hljdá hudbu, než i zahradu,
A gest obraz prawé wzdělankyně.

74.

Škoda! že co slawjm gá a wzjwám,
Wzor wšech maljřů a řezbářů,
Proto přigjt musj do zmarů
Že tak málo posluchačů mjwám;

Sláwu s krásau Slawům odekrýwám,
Ale Němců řeč a Maďarů
Wětšj djl mi mogjch čtenářů
Ukradli tak, že sám sobě zpjwám:

Ostatnj pak daleko gsau bratřj,
I tam nerozumj Slowanu
Slowan, což gen wjce bolest gatřj;

Předce budu pěti Gegj chwály,
Nebo gestliže gá přestanu,
Začnau hory křičeti a skály.

75.

Co gsau hwězdy mezi stwořenostmi
Na nebesjch okem widnými,
Na něž hledj nocmi gasnými
Každý člowěk ale s nedbalostmi;

To gsau naše ženy s gegich cnostmi
Terwagjcjmi a tichými,
S gegich, w lůně domu skrytými
Weliké wšak ceny, powinnostmi:

Mužowé gsau zgewy powěterné,
Na gegichžto oheň chwjlkowý
Djwá se i djtě malicherné;

Ale gaké dagj zemi dary?
Ne ten přjgemný blesk hwězdowý,
Často gen třesk, puch a láry fáry.

76.

Tenby wtipu zradil ochabělost,
Gábych djlo začal daremné,
Kdyby někdo žádal ode mne,
Abych částky ljčil a ne celost:

K nemožnostem ať se netře smělost;
Swětlo slunce gestiť přjgemné,
Ale zraky tomu rozemne
Kdo chce patřit přjmo w geho skwělost:

Tak též i tu: gdeli oko bljže,
Málo widj z darů welikých,
Neb duch křehne, slowa zmatek wjže;

To wšak zřegmo už i z dalekosti,
Žetě celá žiwé wšelikých
Pantheon krás, umu a wšj cnosti.

77.

Chwalozpěw můg podobný gest tomu
Řekowi tam w dáwných Athenách,
Který w terhu na swých ramenách
Kámen nosil z prodagného domu;

Tak gá swětu krásu tuto w lomu
Ukazugi gen a w pjsmenách,
I tu we slowjch a we gmenách
Ugmu činjm djlu negednomu:

Šťastný ten, kdo spěšným chwátá krokem
Tento diw a zázrak spatřiti,
W geho žiwém celku, wlastnjm okem;

Ten sám wyzná, žeby nade ginau
Wedle Nj blud byl se diwiti,
A krás giných chwálu zwalby winau.

78.

Geště spj! o ticho sardce hlasné,
Ticho kroky, mlučte ptáčkowé,
A wy sjně této duchowé,
Leťte k horám, zhaste slunko wčasné!

Hřjch by tu byl nedbat doby krásné,
Newděk minaut štěstj hotowé;
Wůle nedli, polib růžowé
Krotce rtjky, polib čelo gasné!

Sotwy že se bljžj ruka třesná
Z twáři odkryt clony hedwábné,
Anť se w pěkném schytj hněwu ze sna;

Tři sta blesků na wše strany sláno,
Uzřj smělce, oči půwabné
Sklopj, krotne, šeple: „dobré ráno!“

79.

Negen onna růžokwětná ljčka,
Rtowé k poljbenj spiknutj,
I waz pyšný, hardlo labutj,
Šťastná zlatých wlásků po něm hřička;

Čelo slunné, klidný oblauk wjčka,
Očj přjsných wábné kynutj,
Lkawý úsměch, tagná wzdychnutj,
I slow němá sladkých polowička:

Wše mé sardce k bogům bádá chybným,
Tisjc, zloboh Milek, spoguge
Nástrah klamem nawnazených slibným;

Ona sama učj ugjt želu,
Kolikráte tělo boguge
Proti duchu, a duch proti tělu.

80.

Pěkná býwá cnost i w rauchu sprostém,
Kde twář s dušj stogj w odporu,
A wšak třikrát hodná pozoru
Kde se krása přisestřila k cnostem;

Žádné tato, onna proti zlostem
Sama w sobě už má podporu,
Onna k gedné, tato pokoru
K dwěma musj nesti wysokostem:

Zde Bůh spolu zbrog i zbraň i kluzké
W sardce gedno wložil bogiště:
Dljli bog - o mlučte persy úzké!

Wáháli ta, tjm už zahasila
Swaté newinnosti ohniště,
Tato tjm už téměř zwjtězila.

81.

Oči! oči! modré, milostiwé,
  O wy perly w kwětu rozwitém,
  W nichž se zem i nebe s blankytem
  Gako w řece swjtj zercadliwé;

Wyznám že gen u wás, školy žiwé,
  Cnost sem spatřil w blesku wěčitém,
  Ale nač ste přitom podkrytem
  Wlily do mne gedy oklamliwé?

Nač mi zhaubce perwé waše zřenj
  Do dna sardce mého whnjzdilo,
  Genž můg žiwot střelau smerti plenj?

A wšak hodno wýhost dati zemi,
  Komu při pohřebu swjtilo
  Takowými nebe pochodněmi.

82.

Prawdiwé gest onno přjsnotwárné
  Starých wěků i dnes wyrčenj:
  Že ge krása, zbožj, uměnj,
  Ano wšecko pode sluncem marné;

Wšak bych gedno z nauky té kárné
  Wyňal wedle mého cjtěnj,
  Tak gest božské geho wzezřenj,
  Tak gest milé, wděčné, čisté, šwárné:

Krásu mjnjm, tuto dceru božj,
  Když si, nebe na čas nechawši,
  Zemské raucho, gako panna složj;

Nemůž tato, gak ty, zpráchniwěti,
  Nýberž bytů zdegšjch poznawši,
  Zpátkem zase, odkud přišla, letj.

83.

Neuctj Tě žádná w swětě gména,
Nedosáhne důwtip básnjře,
Rytce nástrog, kytka maljře
Z ruky tworné padne zapýřená;

Gá gen cit mám, duše wywolená,
Zpěw můg platj dluhy w nemjře,
Stud mi usta wjže u wjře
Že tam budeš žalmy kůrů ctěna:

A wšak kdyby zwláštnjm někdo nadal
Tužbu sardce mého gazykem,
S nimi bych i gá zde pěti žádal;

Než i takby slowo na rtech dlelo,
Co ma wolit, zbytku w tolikém,
Cnost či krásu, ducha čili tělo.

84.

Gako ljpa, genž se we chrastině
Njzké zrostem nebe dotýká,
Tak tu nad sausedky wyniká
Tato krásná Sorbů potomkyně;

Gako Lada, gdeli před bohyně
Wšechněch krásy sama polýká,
Tak tu předčj tato weliká
Slávy dcera krásau nad Němkyně:

Wěc to tedy k wyswětlenj snadná,
Proč mne ze všech těchto krásenek
Německých zde nehne zhola žádná;

Ať to nynj mlučkem gazyk mine,
Že gen k Slawce slawský milenek,
Roweň k rowni, swůg se k swému wine.

85.

Wšecko, co gen koli nahromadil
Zlého na náš národ swobodný,
Buď čas, aneb osud nehodný,
Budže saused, neb syn genž ho zradil;

Tatar, Maďar a ten který zhladil
Půl sám z něho Němec podwodný;
Wšecko toto Milek lahodný
W této gedné hogně wynahradil:

A že nenj wzorem, na kterýby
I řeč cizá měla patřiti,
Negsau Gegj, ale naše chyby;

Totiž tato, že Slaw skaupozwuký
Nezná, gako ginj, traubiti
S každau wěcj lermo hned a hluky.

86.

Dwě stě tisjc Němec při Lunkině
Zabil, třidcet tisjc při hradě
Braniboře, tolik we zradě
Aneb wjce w poli při Děwjně;

Dwakrát tisjc pět set při Demině,
W Ganě rowně; Mongol w nápadě
Dwadcet čtyry tisjc w hromadě
Usmertiltě Slawů w Mozkwy kljně;

Wšecko to, i u Kosowu kteřj
Padli, u Kalky a Waršawy
Milek sčjtaw ztrátu wážj, měřj:

Potom formu do swých rukau chopil,
A co žiwota, sil, postawy
Bylo tam, to w tuto krásu stopil.

87.

Wy pstré lauky, a wy hustým njzká
Křowjm lemowaná údolj,
Wpleťte krásy we swé okolj,
Které na wás oko Gegj blýská;

Potok gasna, barwy nechať zjská
Kwět a zrostu herdé topolj,
I pták sladčegi ať šweholj,
Pastýř a žnec radostněgi wýská:

Wětry węgte woňawěgi lesem,
Zmnožte hry swých duchů geskyně,
Pahrbkowé poskakugte plesem;

Nebo obraz takowého rámu
Gak sám gest, a gaká bohyně
Takowého hodna gest i chrámu.

88.

By se Homer, a ten gehož Muzy
Řecké mláďky pěly, nawrátil,
I ten, který barwy potratil
Při Kampaspě, Apelles, a druzi;

Onen básnjř, který zpěwem hrůzy
Nimiž Dido mřela ošatil,
Až tam k tomu, gehož zachwátil
Pohled Laury a hnal do Wokluzy:

I náš Zábog, a ten který hýbal
Waritem swým hrady králowské,
Neb kde koho Apol geště ljbal;

Wšickni by se, spolek učinjce,
Djlo toto bohů mistrowské
Slawit gali, giných nechagjce.

89.

Odkud snesol wšecku látku Milek
K slitj útlé této ručičky?
Mjru k článkům, k měké teničký
Hedbáw pleti, k loktům sněhu bjlek?

Odkud červec k bludným tokům žilek?
Z kterých korun onny perličky
K pěti perstům? a kde tkaničky
Nimiž spogil wtipně každý djlek?

O! co ráme, nimž se skwěla Leda
Proti nj, neb kterým Angelo
K řeckým mistrům přilstiti se hledá!

Spi gen tjše, sladká ukrutnice,
Coby ti už mraucj prospělo
Sardce ranit, na němž ležjš, wjce.

90.

Negen že ge kmene slawenského
Kwjtek oprawdiwý, spanilý,
Gemuž ni Sas, ni Frank zawilý
Newzal gešté rázu národného;

Ach, tu mnohý štěstj cjtit swého
Nezná, Sláwie syn zblaudilý,
Hanbau za řeč a rod zmužilý
Dlauže tresty Boha hněwiwého:

Sardce čisté gako perla rosy
Skryl w diw tento rozum angelský,
W twář a w oči nestihlého cosi;

Co gen nebe wýborného znalo,
S krásau šperků spolek přátelský,
Slawný národ i řeč, wše gi dalo.

91.

Předkem se už té mi po hodině
Sardce w tužbách sladkých rozlige,
We které si spolu lekcie
Dáwáwáme w našj materčině;

Nebo tu gsau wšecky přjtelkyně
Sláwy při nás, Muzy, Gracie,
K nimž i žert a smjch se přiwige
S rukotisky w libé mjšenině:

Ona swému sorbskolužickému
Mne, gá zas Gi učjm nářečjm
Giným, zwláště českoslawenskému;

Za každau gest chybu určen trestek
Hubinka, s tjm ale bezpečjm,
Aby gegj neslyšáno chřestek.

92.

Mnoho tisjc roků různé boge
Mátly mysel swětu celému,
Starý čas lál' času nowému,
Nowý se smál z předků chyb a kroge;

Sewer prawdu, wýchod krásy swoge
Nadwerhowal geden druhému,
Země proti nebi swatému,
Nebe wedlo proti zemi zbroge:

Dary w lidstwu křiwau měly mjru,
Té chut, smysel a wtip milostný,
Této straně daly cit a wjru;

Aby swáry žiwlů uspokogil,
W tointo tworu, smjrce ljtostný,
Dary swětů wšech a časů spogil.

93.

Uzřew ondy měsjc pelnoskwaucj
Nade chlumem werchů wzchoditi,
Zdálo se mi gakby swjtiti
Obličeg Twůg byl tam widěl žhaucj;

Počnu, během rychlým k němu gdaucj,
Slowa gako k Tobě mluwiti,
Ano z mého bludu strogiti
Smjch si slyšjm hory k nebi pnaucj;

W studu hněwném sardce k hwězdám lkalo
Posměch učiněný s křiwdami,
Za odpowěd toto se mu dalo:

Zdali neznáš, že nám nebe wzalo
Naygasněgšj mezi sestrami,
A gi Sláwě ku ozdobě slalo?

94.

Ginj snadno wywýšiti znagj
W básněch welkých malé předměty,
Krásněgšj gsau gegich klewety,
Nežli skutek, který w oku magj;

Na opak swé chytré žerty hragj
Muzy s ducha mého wýlety,
Bohyni mi slaly w ústřety,
Ano zwuky skaupý gazyk tagj:

Ba i co se z něho někdy krade
Nemá djla mého pochwaly,
Ona sama w usta mi to klade;

Předce nelne k ginym wěcem tužba,
Buď! by aspoň ginj poznaly
Gak mi sladká w swětě dána služba.

95.

Negen w kráse za wzor představiti
Může se tato Slávy kněžina,
Hotowá gak někdy Godina
Pro swůg národ wšecko podstaupiti;

Která aby těžkých pozbawiti
Poplatků se mohla kragina,
Čistonitá, gako kwětina,
Zwolila si město obgezditi:

Tak i tato hořj wraucj láskau
Ku národu, w gedné osobě
Pomjchawši wlastenkyni s Kráskau:

A wšak nelze mužatkau Gi zwáti,
Ana tjm gen pěkný na sobě
Přjklad slawským ženkýlům chce dáti.

96.

Láska nenj weždy plodem snažných
Záměrů a wůle následkem,
Aniž běžj slawným za předkem,
Z titulů se smége mnohowážných;

Gako chlauby tak i soků strážných
Štjtj se a skrýwá před swědkem,
Ona nenj k cjli prostředkem,
Ale sama cjlem citů blažných:

A co naywjc hodno pozornosti,
Gest, že lásku swár a různice,
Bol a dálka nemdlj ale rostj;

Gako mrak a hromobitné moci
Swětlo růžopersté dennice
Zgasněgšugj po baufliwé noci.

97.

Při pohledě, gehož wážnau zpauru
Milost ljbě krotj pochlebná,
Twář Gi oslawuge welebná
Gakby dnes gen zletla z nebes kůrů;

Při postawě pyšně pnjcj wzhůru,
Údů blesk a hnutj ohebná,
W stawu krásau usta hudebná
Unawiti wšechněch Trubadůrů:

W ten čas, kdybys klekna ucty platil
Skraušnau cnostem Gegjm poklonau,
Úmorby tě w náruč Gegj sklátil,

Zde, by různých polaučily stránek,
Lada w gednom těle s Madonau,
Sworný sobě udělaly stánek.

98.

Wšecky ty, genž co gest krása znagj
Hne pleť této twáře wznešené,
Na gegichž se ljcech čerwené
W čistém sněhu růže rozplýwagj;

W prostředku dwě gasné swětla hragj,
Slunce, měsjc, w očjch wtělené,
Kterých oheň z wonných studené
Zefyrečky ústek prowjwagj:

Gestliže by widěti kdo z lidj
Nebesa si žádal zmenšená,
Tu ge cele w této twáři widj;

Chtělli by pak znáti, coby byla
Twář zas tato wjce rozstřená,
Nebesa by z nj se rozšjřila.

99.

Žeby toto tělo z obyčegných
Žiwlů bylo, nenj k úwěru,
Ono při bedliwém wýběru
Musj z částek tkáno býti tegných;

Asnad z rosy, libowětrů chwěgných,
Sněhu, čerwánků, mhly, etheru,
Záře, oblaků a páperu,
A hmot giných útlých, čaroděgných:

Mnohé Wesny slily w geden slewek
Wůni kwětů swogjch k budowě
Těla této naykrásněgšj z děwek;

Proto gdeli, neslyšeti kroku,
Mluwjli, gen dech ge we slowě,
Děláli co, sotwy zřegmo oku.

100.

To gest posud geště tagemnost mi
Čjm se žiwj tato Milenka,
Swětlemli snad gako gitřenka,
Či gak wčelka kwjtků pochotnostmi?

Čili žerty, wděky, taužebnostmi
Gako láskohrawá krásenka,
Aneb gako w nebi blaženka
Sláwau, zpěwy, modlitbami, cnostmi?

Gjli co, gen okusj a štipne,
Pigeli, gen ústka omočj,
Aneb sotwy dwě tři kapky schlipne;

Gako ginj nepige a negj
Ani skrytě ani do očj,
A wždy předce kwete zdrawj Gegj!

101.

Kdyby to snad někdy mohlo býti
Aby pro té země ozdobu,
Krása, cnost a prawda podobu
Lidskau ještě uwolili mjti;

A gak člowěk cjtiti a chtjti,
Mluwit, dělat w tomto způsobu,
Bohmě! muselyby osobu
Této panny z cela na se wzjti;

Mnoho krás už widěl sem, než platj
Téměř o wšech onna zkušenost:
Malá chyba welkau krásu špatj;

Gen tu slunce bez šplihy a mraku,
Gen tu dokonalé stwořenost
Djlo mému ukázala zraku.

102.

Chraň Bůh! abych gá snad přirownáwal
Giných národů Gi ku dcerám,
Buďto ku Helenským Heterám,
Třebas za wzor Praxitel ge bráwal;

Aneb gména Gj gak Řjman dáwal
Swogjm Lesbiám a Neerám,
Kdežto náleželo k nádherám,
Že ge Thais, Lais, Aspasia zwáwal:

Ani Laura, Ninon, aneb Lotta
Nesmjm gá mau družku gmenowat,
Sice z lásky hnedby byla zlota;

Nebo toto krásy arcidjlo
Genom to a tak chce milowat,
Co à gako nebe dowolilo.

103.

Proti Milku, genž mne postřeluge,
Geště bych sem našel obránce,
Asnad we wšehogi, ožance,
Aneb i w tom, který útěk sluge;

Ale giné gest co přitahuge
Sardce moge k této wzjwance,
To, že gako skryté we schránce,
Co den nowé wnady rozwinuge:

Půwabům těm, gež sem spatřil wlonj
Takowau zná dáti omladu,
Gakby nynj wseté byly do Nj;

K počtu pak těch dáwných, nepřesitných,
Ze dne na den čerstwau přjsadu
Krás a cnostj připoguge kwitných.

104.

Darmo lidská peruť za wýborem
Tjmto tworů božských poletj,
K gehož twáři mnohá staletj
Shromážděly krásu slíčných forem;

Gak tu řewnj geden s druhým wzorem,
Gak duch winj těla odětj,
Kde wšak nebe, welkau obětj,
Učj, coby se wšjm mohlo zborem:

Protož co gá smělec koli tanu
W básněch krásu gegj slawjcjch,
Krůpěgička to gen z Oceanu;

A wšak coby Tibru, Temži, Dnistru
Znjti mělo w řečech tisjcjch,
To zni aspoň w gedné Labi, Istru.

105.

Gestli gen to básnjřstwjm se wolá
Co lež, wýmyslek a třeštiwost,
Tak mně nepatřj ta poctiwost,
Nebo cizá gest mi tato škola;

Co gá básnjm, to gest prawda holá,
Kterau wede gasná střjzliwost,
Ne cit prázný, aneb horliwost
Kterau zažhnau obraznosti kola:

Básně mé gsau téměř ukazadla
Gen, a suché těch krás regstřjky,
Gegichž w oči skutečnost mi padla;

Kdybych zpjwal podle obyčege,
Hymny mohliby mé weršjky,
A mé znělky býti Epopege.

106.

Wěru diwná osudů to hračka
Panuge w té swěta njžině,
Ta hle gest má nynj mistryně,
Která byla nedáwno má žáčka;

Tagemstwj wšech teď mi wykladačka,
Kazatel můg, chrám i swatyně,
Teď má wzjwanka i bohyně,
Co gen ondy byla posluchačka;

Gá sem hledal u nj žert a smjchy,
Ona pak gest tichý beránek,
Který snjmá kragů těchto hřjchy;

Už znám, že to wjry powěděnj
Dáno gest i lásce za článek:
Člowěk mjnj a Bůh diwně měnj.

107.

Wšecken oděw kröge německého
 Wyzleknuwši dnes má Kochanka,
 Řekla, ani w rauchu germanka
 Nechci od dne býti přjtomného;

Pak hned slala pro kragčjře swého:
 „Dnes mi hotowa buď kasanka,
 Sukně a šat celý, Slowanka
 Gak geg nosj času od dáwného!"

Potom Laible, Bandy, Tuchy, Roky,
 Wiklety a wšechnu němčinku
 Podala wen chudým přes obloky;

A když oblek slawský na se wzala,
 Čelenku, klok, ryzu, matrinku,
 Záwog—stokrát kraššj se mi zdála!

108.

Práwě tisjc tři sto dwadcet sedem
 Roků počjtal swět křesťanský,
 Když dán onen zákon tyranský
 Nakwašený nelidskosti gedem:

Aby Sála nemluwila dědem
 Daný sobě gazyk slowanský,
 Ale učila se germanský
 Blekotati hlahol za sausedem;

Století pět téměř němá byla,
 Aniž gj opět diwným efata
 Wzjwanka má usta otwořila;

Pokud čtena Sláwy dcery chwála
 Wami mládenci a děwčata,
 Teď už slawsky mluwit bude Sála.

109.

Wyšel sem dnes ráno na zelenau
Lauku kde ge s kwjtjm otawa,
A hle, nowá pro mne postawa,
Gi zřjm ženstwem slawským obstaupcnau;

Hodika tu s Bernhardowau ženau,
S Božetěchau Šarka, Častawa,
Swata, Petrisa a Wogslawa,
Rozwitu též widjm zašlářenau:

I wjc geště sausedek a swatek,
Po přeslici, meči pokrewných
Bylo zde bab, prabab, ugčin, matek;

Wšecky Gi, co králownu swau, ctily
W poklonách a plesech we zpěwných,
Potom zmizly, když můg přjchod čily.

110.

Na rtech těchto, sardce Twého prahu
W oči tyto, kwěty duše Twé,
Skládám sliby wěčné lásky swé,
Milenko má, měgž ge za přjsahu!

„Swět ge času poddán, wšeho wrahu,
Nás čas tam kde času nenj zwe,
I gá sem twá, wěř mi, tam i zde,
Slyš to nebe a hwězd krásný tahu!“

„ „K wám se tomto na oblaku wznášjm,
Osud gsem a sám wás litugi,
Pokog slibům, než bog swazkům wašjm!

Na různo teď obau porozplašjm,
Až wás, kdy a kde to zmlučugi,
Gednau asnad slaučjm k spolkům blažšjm.“ “

111.

Tak teď prostě a tak gemně stogj,
Ach, tak krotce a tak wznešeně,
Pelná ohně a tak studeně,
Smělá ge a tak se předce bogj;

Tak mře želem, tak se k smjchu strogj,
Gasným okem tak zřj zmateně,
Tak chce mnoho, taužj skraušeně,
Tak nic nechce při wšj tužbě swogj:

Ai hle modla k tomu hotowá
Gako, kde dwa bohowé se swářj,
Mezi nimi třetj hospodařj;

Leť tam k Tibru s ljstkem holubátko,
Aby hned sem přišel Canova
A wzal mramor se sebau i dlátko.

112.

(Geden duch s holým mečem)
Ode Babiğory w tomto rauše stjnu
Wlast mne s heslem sláti ráčila,
Slyš, by sokynj dél nebyla:
Milugešli wlast swau wjce, čili Mjnu?

(Druhý duch s lukem natаženým)
A gá z tam těch břehů, tobě známých, plynu,
Tři dni šjp ten Lada ostřila,
Mluw, neb chce by gednau zkusila:
Milugešli wlast swau wjce, čili Mjnu?

Půlnoc bige. Gá se z lůžka tjše wztáhnu
Stana před ně různým swědomjm,
Meč tam tu šjp, wlast tam tu má přjtelkyně:

Mlučjm, wáhám: rázem rukau w ňádra sáhnu,
Sardce wyrwu, na dwé rozlomjm,
Na, řku, gednu wlasti půlku, druhau Mjně.

113.

Nerád sem zde, předce přicházj mi
Těžko mjsta tato nechati,
Ne, že w lásce se tu kochati
Lze a obchod mjti s učenými;

Ale že zde s kragi těmi zlými
Přiwyknul sem se už hádati,
Nařjkati na ně, žádati
Počet z gegich wraždy nad bratřjmi:

Ach zem tato krew mých bratrů pila,
Litau rukau lestných zločinů,
Takowau krew, genž nic nezwinila;

A co naywjc hodno litowánj,
Ani potomci těch Kainů
Nedali se geště na pokánj.

114.

Měg se dobře, Mjno! ach už kyne
Zjtřek spěšně přišlý k rozchodu,
Tam už odsud musjm k národu,
Kde se Neptun Bachu k nohaum wine;

Zde máš sardce které w lásce plyne,
W lásce wraucj, prázné podwodu,
Měgž ge, wěno útlé, k důwodu
Že má wěrnost nikdy nezahyne:

Mysli na mne, aspoň když se růžj
Zápach w této stinné besjdce
Při měsjčku s city twými sdružj;

Sardce pak to, buď se wěčně skryge,
Buď se zastkwj krásná dennice,
Slawům gen a Tobě nechať bige.

115.

Kam ste zmizli ušlechtilj snowé,
Sladké klamy, zdánj přeblahá?
Které kruté ruky odwaha
Zkřjsila mne k této hrůze dnowé?

„Preč, preč odtud!“ — heslo zhůry slowe,
Osud lásku w bogi přemáhá,
Nade branau ráge napřáhá
Cherub meč — nu s Bohem hauště, křowé!

Tagte břehy, lauky, stezky, křjčky,
Tagte swětu, gež sme saukromě
Wedli u wás wzdechy, mluwy, hřičky:

Přigdeli wšak hoch sem w štěstj zrazen,
Nech čte nápis tento na stromě:
„Gá sem z ráge museł, winy prázen.“

116.

„Pozastaw se slunce w Gabaonu
Ať den tento dwa, tři spoguge,
A ty, kterau Ona miluge,
Tichá lůno postog w Ailonu;

Ať se při tom blaženosti skonu
Sardce geště dlauho raduge!“
Tak sem nynj, slowy Jozue,
Upěl i gá we selz hogných ronu:

Pak sme chwěli w radosti i strachu,
Gako necháwage w laučenj
Trojanský swau Hektor Andromachu;

Ne dny, ale stěsnili sme týdne
Spolu rozkošj i saužení,
Gakowých swět wjce neuhljdne.

117.

Doba bige: člun už stogj w brodu,
Weslo k spěchu zowe nezbedné,
Strach mne gjmá, ljce obledne,
Geště chwjlku, wolám, ku rozchodu!

Nohy rychlé znaly času škodu,
Rozwlasená oknem wyhlédne,
W náruč letj, w hrůze bezedné
Selzau zmáčen každý stupeň schodu:

To má láska, že čjm hořj wýše,
Gazyk služby dlužné nekoná,
Upj genom, lká a nyge tjše;

Zljbám celau: padne opona!
Gmu se co stjn, došed Charona:
Nu wez tedy w onny stjnů řjše.

118.

Dřjwe bude na obloze pluhem
Rolnjk gasné hwězdy orati,
Na kopřiwě růže zrostati,
Owce wlnka gmenowati druhem;

Dřjwe bude země luny sluhem,
Werba sladké hrozny dáwati,
Oheň wodu wděčně ljbati,
Muška slonem, welryb malým pstruhem;

Dřjwe pjsně přestanau si pěti
Usta wšechněch slawských děwčátek,
Na Tatrách se stromy rozwjgeti;

Dřjwe Sála tato ku pramenu
Obrátj swau wodu na zpátek:
Než gá Tebe, Mjno, zapomenu.

119.

Žehnám wás už, lásky krage zlaté,
 Zahrady i pole kwětnatá,
 I wás, stromu toho bůžata,
 Co slib i žert náš i selzy znáte!

I wy hágky, ať se dobře máte,
 Břehy, kře a wěštná daupata,
 Kwělte wy s Nj žřjdla mechatá,
 I wy hory, wěže, chrámy swaté!

Žehnám i wás stjny cest mých tegné,
 I wás lauky, po nichž chodily
 Wstřjc mi Gegj nožky kwětosegné:

Chraňte klénot tento w prostřed sebe,
 Dokud cjl ten, co nám složily
 Zrádné losy, změnj dobré nebe.

120.

Geště čnj ten domek, poljbenj
 Buď i tobě sláno k posledu,
 A už rychle nohy ku předu,
 Skrýte očjm toto těžké zřenj;

O, wy mjsta pelná potěšenj,
 Už se wěčně s wámi rozwedu,
 Geště okamženj k pohledu
 U krag lesa — ach už domku nenj!

Ňehleď zpátkem, wen wen z twáři rowin,
 Ohlušte mne zwukem ptáčkowé,
 Hory hučte, wětry dugte z křowin!

Už se sberu, gako slušj muže,
 Ale které sardce surowé
 Geště geden pohled hanit může?

Zpěw

II.

Labe, Rén, Weltawa.

Ozwětež se nářkem hory, doly,
  Zawzni žel můg šjře široce,
  Ode Rénu až tam k zátoce,
  Kterau Dunag dělj na dwě poly;

Ode Tater kwěl ho onen holý
  Chlumec, Čechů statných půwodce,
  Moře, ostrow zalkeg hluboce
  Na nichž měla láska chrámy, školy:

Z kragů, w kterých lásky zmizly práwa,
  Ber se k pauštěm oněch diwochů,
  Kde wjc sardce řjdj, nežli hlawa;

Pouč mladých, kteřj geště posud
  Beze strasti žili, ginochů:
  Že ge lásky mnohem wětšj osud.

122.

Sardce co chceš? „tam, tam w onnu moře
  Zřjtiti se modrau hlubinu,
  Tam se za hwězdami rozplynu,
  Z tlůků těchto nowé swěty twoře;

Wlast, ai! w necti, lásku hněte hoře,
  Tam se na wždy odsud wyšinu,
  Gednau wlast a druhau obwinu
  Rukau družku, zemi patau zboře.“

Tjše, tjše, wrať se do kolege
  Skutečnosti, tworče wlastnj strasti!
  Upěg a krý swětu nářeky:

Ach tě tušjm i tam w snářské slasti
  Twůg by mořil žiwel na wěky:
  Trud a žel a tužba bez naděge.

123.

Pakli nowé rady nebe nedá
Zaufám lásce wěrné k posměchu,
Kdo dal bolest, bere útěchu,
Tužba žige, po naděgi běda!

Berzo skryla den můg bauře šedá,
Na půl cestě stogjm bez dechu,
Gako plawec wedle pelechu
Charybdy a kruté Scylly bředa;

Komu přál, teď tomu osud žehře,
Zmizlo krátké štěstj diwadlo,
Ach gak lépe zemřjt bylo we hře!

Dobrau noc! mně slunce zapadlo,
Zefyrečky, aspoň wy, když zblednu,
Neste popel můg tam w urnu gednu.

124.

Lásko! lásko! o ty sladký klame,
O ty čjše slasti naywyššj!
Kde se duše s dušj pomjšj,
W citu gednom zem i nebe máme;

O kýž wnad twých rychle užit známe,
Skrytj swětu w haušti naytiššj,
Dřjw než wicher zhaubný přispjšj
Který, gak mně, loď i weslo zláme:

Kde si, kde si sestro bohů wěčných,
Hosti sardci mému newěrný,
Djtě kwjtků, dárce bolů wděčných!

Gá sem darmo k portu twému spěchal,
Ani mi zkwetlau, orkán sewerný,
Růži wyrwal, terny ostré nechal.

125.

Onni rtowé, gegichž wůně plynná
Oheň wlila duše do našj,
Že kost w těle gihne nayzázšj,
Onni rtowé gsau mých strastj wina;

Tak dech laudný k chřjpjm nehostinná
Arabia z dálky přinášj,
A když wegde w krage nayblažšj
Pautnjk, pozdě upj horkem hyna;

Onni rtowé ragských kwjtků medem,
Nektarem a manau tekaucj,
Opili mne sladkým tjmto gedem;

Onni rtowé, do nichž wšecky Muzy
Milek swábil lukem wládnaucj,
Uwerhli mne w tyto wěčné hrůzy.

126.

Nenj bolest zrádné lásky pauhá
Co mé nářky smutné žalugj,
Mne dwě střely spolu sužugj,
A to gedna horšj nežli druhá;

Kam gdau nohy, na stoletj dlauhá
Neštěstj a hanby wstupugj,
Toho lidu, s nimž mne spogugj
Krew a řeč a zwyků wazba tuhá:

Milek sardce, cesta trápj oko,
Stjny zmařeného národu
Lezti wida šjře, přeširoko;

Ani k nebi obracegj prosbu,
K bratrům mimogdaucjm nehodu,
A těm, co ge do nj werhli, hrozbu.

127.

Aj, ty Labe, proč tak selzau mutnau
Měnjš zlaté wluny w kaliště?
Zdaž si pilo někde z bogiště,
Čili zpláklo z kořen Horu Kutnau?

„Ne, gá winu skrýwám w sobě smutnau,
Záštně Sláwy synů roztřjště,
Ach snad wjce než mé řečiště
Pjsku nosj, wraždau přeukrutnau:

Břehy oba, k ústj od studnice,
Wěky ode časů pohanských
Lkagj, na mne swětu žalugjce.“

Hřjch to owšem, a wšak utři ljce,
Budiž gménem bratrů Slowanských
Milost tobě, ale nehřeš wjce!

128.

Žiwot gestiť rowný řece drawé,
Licho před člowěkem tekaucj,
Běda tomu, kdo gj w horaucj,
Šalbě swěřj nohy nedočkawé;

Postog trochu, protři oko tmawé,
Sedni na břeh patře na gdaucj,
Bys tak zmudřel k cestě budaucj
Perwé než tě sheltnau wluny žrawé;

Dášli slepým losům člunek hebký,
Bys i wjc než Columb proplowal,
Ani kroku nešels od kolébky;

Hra to wětrů gen a mertwá nůše,
S njž si darmo swětem střečkowal,
Žiwot má být djlo wlastnj duše.

129.

Takto w mysli přemjtage, weslo
  Spatřjm wedle plauti s člunečkem,
  Sprawowané malým chlapečkem,
  Tjše tak, že sotwy Labe hleslo;

Labutj dwé w předku garmo neslo,
  W lodce byly střelky s taulečkem,
  Zlatohláwku! kam s tjm krámečkem,
  Kdo si, djm, a co máš za remeslo?

„Moge matka Lada, a má tetka
  Sláwa, mne sem k tobě poslaly,
  Za průwodce cesty, za nohsledka.“

Usta má, tjm hnuta gsauce wabem,
  Poručeno Bohu! zwolaly,
  A pak sem tam blaudili sme Labem.

130.

Mělo pak to děcko w ruce prawé
  Mimo weslo, lauček s bičjkem,
  Z plece k bedrům pásek pošikem
  Wisel, wlásky byly kučerawé;

Očka bystré, ústka láskosmawé,
  W twáři zloba hrala s žertjkem,
  A wždy medosladkým gazykem
  Uměl řeči štěbetati žwawé:

Krásnoperá obau na lopatkách
  Třepetaly sem tam křjdelka,
  Ljbost měl gen w šibřinkách a fatkách;

Mocný wšak byl lotřjk tak, že čeho
  Tkla se luku toho wýstřelka,
  Padlo sjle hned neb čárům geho.

131.

Ale hned mne u počátku plawu
Rozpakowé hnětli takowj,
Že má prosba Milka oslowj
By loď zpátkem skrautnul ku přjstawu;

Proč to medle? co máš za obawu?
On mi posměwačně odpowj,
A gá řku, to staré přjslowj:
Powěz prawdu probigj ti hlawu!

Nestrachug se, dj to krásné hole,
Gestliže i prawdu řekneme,
Gen zlým lidem ona oči kole;

Zbodřen tjm: nu, mysljm, teď se zpátky
Newrátjm až wšecky progdeme
Po-Slawské ty kraginy a statky.

132.

Slaupsko pyšné, hrade starých Moků,
Deg mi utočiště přátelské,
Gako hraběnce si Kozelské
Přede stem ge propůgčilo roků;

Mne ne sice, gak gi, k tobě soků
Pokolenj wede ďábelské,
Nýberž Sláwy cesty poselské,
A šjp Lady wrytý do mých boků:

Předce láska přjčinau ge zwláště
Lkánj mého tak, gak gegjho
Když gi Sasic wězil w této baště;

Než strast gegj rychle došla schylku,
Gá pak do saužení wětšjho
Padám co den utjkage Milku.

133.

Pozdrawenj neste poslů čtwero
Pánům wůkol po wšech wesnicech,
Řkauce: že ge zjtra w Lužicech
K slawným hodům čeká hrabě Gero;

Zowte i těch Slawů třidcatero
Kteřj žigj se mnau w různicech;
By sme při smjrliwých sklenicech
Hrali, pokud přigde noci šero:

Gitro switne: hrad se celý hostmi;
Hned i turnag ořmi namnožil,
Stráwil se den rytjřskymi cnostmi;

Wečer, když se dokonaly kwasy;
Zrádce, hostům swogjm předložil
Hlawy našjch knjžat na pospasy.

134.

W procházce té když sme přešli horu;
Tichá přigala nás dolina;
Toto hle gest město Jarina;
Plyne řeč z ust mému diwotworu;

Město to gest — kráčj w rozhoworu —
Wěčná hanby Němců rytina;
Neb zde Gindřich Druhý, meršina;
Oběsil dwa Sláwy z Braniboru:

Oběsil ge pro cnost, ne pak hřjchy;
Že swůg národ zradit nechtěli,
Proti němuž wedol on bog lichý;

Nalkawše se nade zlobau moc tau,
Potom zgewnau paut sme derželi;
Na Lužické Golğata to s poctau.

135.

Kdybych sem měl berlu stokraginskau
W ruce, nebo pluky wjtězné,
Záštity bych zdělal pawezné
Pro sausednost tuto nehostinskau;

Od Adrie k Baltu po zem Finskau,
Na Dunag a Labe bezmezné,
Ne gak Chrobry slaupy železné,
Ale zeď bych wybudowal Chinskau:

Hranicj tau wás bych otábořil,
O wy bratřj naši ubozj,
Kterých Teuto takto upotwořil;

A když nemá co wám wjce bráti,
Wzaw už wšecko, teď se nezhrozj
Geště mléko slawských persů sáti.

136.

Aganippe, Pimpla nechutnala
Ustům tak swých řeckých wzjwačů,
Ani Kastalka, a z chomáčů
Cotě půwod Helikonských brala;

Gak mne nynj tato ukochala
Diwotworná studně Glomačů,
O by gen swých hlasem hadačů
Odpowěd mi na otázky dala:

Prorokug mi: přigdauli pak geště,
Genžby tyto ljpy uwadlé
Na twých břežjch zotawili, deště?

A kdy, a kde Sláwy kněžj wstanau
Mstjti oltáře ty upadlé
A w nich bohyni swau ukydanau?

137.

Do hlawnjho města Daleminců
Šli sme odtud, totiž do Gany,
Tam kde se swogjmi hawrany
Ljtý Ptáčnjk wdral se do našinců;

A pak ne gak skutky kriwdočinců
Saudce, než gak luňák berany,
Tak on tuto škertil měšťany,
A preč pobral wšecko od chudinců:

Mládencům a mužům hlawy seče
Mečem, ukrutnjk ten ztřeštěný,
Ženy, djtky do otroctwj wleče;

A to proč? gen pro tu welkau winu
Že ne Němci ge, než Slaweny
Ljbilo se stwořit Hospodinu.

138.

Gako dobrý křesťan w zemi Páně
Cestami když sem tam putuge,
Wšudy wzácné wěci spatruge,
W Betlehemě, w Nazaretě, w Káně;

Z Bethanie k Naimské gde bráně,
Tábor, Geruzalem zpytuge,
Golgata, křjž i hrob celuge
Nawštjwiw paušť a břeh při Jordáně:

Tak mne wšecko gjmá w těchto kragech,
Hrady, bogiště i mohyly,
Města, řeky, chrámy, stromy w hágech;

Bohužel! že tam ty od pohanů
Wjce šanoby gsau zkusily
Památky, než ty tu od křesťanů.

139.

Nastogte! co widj oko moge?
  Hleď, hleď řeknu mému panoši;
  Nahé děti; starci, ginošj
  Krygj se tam za stromy a chwoge;

Kdo ste, asnad wyhnancowé z Troje,
  Čili indianštj diwošj?
  Slyšawše řeč slawskau w rozkoši
  Plynauc usta otewřeli swoge:

Slawowé sme, Němci nelidé hle
  Z wlasti, z dworů nás; ba do naha
  Z raucha swlékli naše údy zkřehlé;

Pohled gegich roztkliwil mne k pláči;
  Milek pak se stwořit nezdráhá.
  Aspoň šaty, co gim wzali dráči.

140.

Nehledám gá wěci zwełičowát
  Gak snad gisté mněgj rozumy;
  Nýberž mnoho geště ze summy
  Hřjchů těchto kragů umenšowat;

Zwyk mám radše oči zamhuřowat;
  Nežli schwálné činit wýskumy,
  Sypu smjrné kwjtj ná rumy
  Slávy a zlost woljm připláštkowat:

Gen ty křiwdy péro moge ljčj,
  Nad kterými samo zarděné
  Nebe lká a člowěčenstwj křičj;

Kdo pak wjru mně a Milku přjčj;
  Ať sám spatřj tyto swalené
  Hrůzy na náš národ holubičj.

141.

W nenáwist tak wrahy swého wzalo
Národu už djtě Hanibal,
Že se každý z cesty wyhýbal
Řjmán mu, když potkánj se stalo;

Mladosti mé krotkost nebe dalo,
Mne Mars gako geho neljbal,
Předce gedno Němče wyšibal
I gá w nj, že řeč mau wysmjwalo:

Čjm wjc tedby muselo a tuto
Plamenem mé sardce shořeti,
Kde půl Slawska nám gest odegmuto;

Než gak wšudy žiwlům klásti hrázky
Bůh, tak u mne ráčj uměti,
Oheň hněwu hase deštěm lásky.

142.

Nech sem dobrým! Milku, gá už déle
Nechci tuto s tebau cestiti,
Neb i mne by mohli zabiti
Tito slepj Slawů nepřátelé;

Anebo snad, coby geště wele
Horšj bylo, Bůh rač chrániti,
I mne násilně tu zněmčiti
Mohau tito Wendů němčitelé:

Co gá počnu s tebau samodruhý
Proti celým městům, kraginám,
Tys gen malý, střelče, třebas tuhý!

To gsau snowé, on mi na to wrátj,
Když pak by i škodit chtěli nám:
Komu Sláwa, tomu wšickni Swatj.

143.

Co sem wěštil téměř skutek bylo,
Milek mne wjc neměl za snáře,
We Wurcjně městě, rychtáře
Oko zlostně na nás zaškaulilo;

I hned, kde most Muldy, obstaupilo
Množstwj Šwábů nás co špehaře,
Gedno hegno „w pauta, w žaláře
Wendy ty!“ a druhé „zabj!“ wylo:

Lkáme! w tom ai bohyně se z wody
S korauhwj a slawským zgewila
Wogskem chránit nás tu od nehody;

Bylať to ta, co se w tuto řeku
Před osmi sty lety hodila,
Nechtjc Němců djwati se wzteku.

144.

Slaw i wrahům dobře činit zwyknul
Tak, že pro swau welkau dobrotu
Často přicházjwá na psotu!
Takto Milek před Bichinem zkřiknul:

W tomto městě hle ten, co se spiknul
Proti wšechněch Slawů žiwotu,
Totiž Gindřich Ptáčnjk, chropotu
Nectné smerti, rukau slawskau zniknul;

Maďaři geg w bogi porazili,
A když zabit chtěli útěka,
Slawowé ho mužně ochránili;

Gá sem Milku na to, milý brachu,
Wždy i přjlišná wjc člowěka
Láska krášlj, než zlost pelná strachu.

145.

Při Lipsku, tom Sorbském maloswětu,
Zřeli nayředšj sme z diwadel,
Geden Francauz koně ukradel
Kozáku, genž křew lil za Němce tu;

Cwálal na něm w nayrychlegšjm letu
Zmocniw sedla se i zubadel,
Ale Slaworus náš popadel
Diwněgonu Bonapartskau sketu:

Když už téměř z očj se mu tratj,
Kozák na swém perstě zahwjzdne,
A kůň s gezdcem hned se k pánu wrátj;

Tento pak, dluh slušný zlodégowi
Složiw za šibalstwj ohyzdné,
Hladil wěrnau hřiwu konjčkowi.

146.

Když dál geště přes gednu sme hůrku
W lewo od břehů šli plaweckých,
Napadne nás hlůza německých
Laupežnjků z města Merseburku;

Ale Milek na lučišti šnůrku
Napiaw perstem ruk swých chlapeckých,
Střelj, a tlum chertů loweckých
K nim se žene rozterhawšjch swůrku:

S wůdcem gegjm Aesicem tu bandu
Celau hnali až tam k žahadlům
Peklowládné Hely do Nastrandu;

Gindřich Ptáčnjk wzal ty lotry zlostné
Katům, šibenicem, stjnadlům
Aby nimi plenil Slawy cnostné.

147.

Po úkazu tomto nelaskawém
Duch můg pookřáti zataužil,
Teď sem tedy cestu zakraužil
Tam, kde Boso kněžským skwěl se stawem;

A kde gako biskup w gednom prawém
Činu památku swau prodlaužil,
Tak že proto, aspoň zaslaužil
Gestli nebyl, muž ten býti Slawem:

Neb on perwý zde psal slawská slowa
Když náš národ učil „Kyrie
Eleison“ a Boha ctjti znowa;

Na tom skutku tu má wděčně wisjc
Duše myslj sobě: lepšj ge
Geden maudrý, nežli bláznů tisjc.

148.

Pak sme wešli w les ten hustý gako
Tma, co Swatibor byl řečený,
Prostřed w něm stál palauk zelený,
Kde se potok winul křiwolako;

Tu hauf stjnů: Derwan, Tungo, Drako
Wilců král, a Mstiwog zhaněný,
Dražko zrádně žitj zbawený,
Lutičtj pak wládci Dragwit, Nako:

Gostimil, Grin, Moimir z Braniboru,
Mezidruh, Ljut, Zwinek z Lubeky,
Selibur, Msta, Gněw byl w tomto zboru;

A ta wšecka knjžata, giehž krage
Němci ozbjgeli před wěky,
Obkljčili nás w té skrýši háge.

149.

Když se s nimi do rozmluwy dáme
Geden z nich nám podá diploma,
Takto znjcj: „Budiž wědomá
Wěc ta wšechněm, co zde zawjráme;

Že my Sláwy dceru uznáwáme
W tom wšem dědičkau, co pohroma,
Zwláště zlost nám Němců lakomá,
Wzala, a nač nárok wždycky máme;

Práwo naše přenášjme na ni,
Poručenstwjm tjmto pečetnjm
Nápadnicj činjc Gi a panj.“

Milek i hned po obloze swětlé
Letěl s pjsmem tjmto pamětnjm
K onné Daphně slawské z ljpy zkwětlé.

150.

Pokud on se na té cestě bawil
Mnau tam ku Raxe gest wygeto,
Kde ten, gehož gméno prokleto
Ğero, k Slawům úkladně se wplawil;

A pak sedemdesát obezhlawil
Newinců zde, tak že pole to
Dlauho leby bylo oseto,
Gegichž čerwec řeku zakrewawil:

Nynj Sláwa na tom osadila
Zahradu si mjstě welikém,
A z hlaw stromy, kwěty učinila;

W středku zřj se hlawa Stoigněwowa,
Pak ta, gemuž oči s gazykem
Žiwé dřela wzteklost Ğeronowa.

151.

Sworně se až posud geště chowal
Ten můg lukonosný ředitel,
Ale když se gako cestitel
Zpátkem wrátil, wadu rozesnowal;

Nebo družku mau už negmenowal
Tak gak giný země bydlitel,
Než, ten newolaný křestitel!
Wšeslawau Gi na wždy přebirmowal:

Takže gménem trogjm gednu krásu,
Mjny, Sláwy dcery, Wšeslawy
Nazjwáno od tohoto času;

Perwé gá sem dal swé milownici,
Druhé matka, třetjm žwatlawý
Přezdjwal swé Milek sesternici.

152.

Z pahorku se na pahorky klátjm
Po wsech, po dolinách zelených,
Po městech a řekách pramenných
Už tak dlauho bolest darmo tratjm;

Než teď wjm gak cestu sobě zkrátjm!
Na oltářjch těchto kamenných,
Obětnicech Slawů zmařených,
Nebi žertwy utáhnuté splatjm:

O wy skály staré, hwězdonosné,
Swaté pyramjdy Sewern,
Obět má gsau tyto selzy rosné!

Neste ge tam, tu ge wšecky složjm
Lité pro matku i pro dceru,
Aby byly perly w trůnu božjm.

153.

Nazegtřj když slunce blesky w dcerku
Rána, gitřenku, se linuli,
Řeknu, by sme Labem popluli
Geště dále, mému Luciperku;

Zawjtawše tedy k Witeberku
Šli sme hned k té černé tabuli,
O řeči kde slawské ceduli
Před sto lety gmjno za titěrku:

Mjsto wšeho přenj s těmi znowa
Školomety se a Němčjky,
Napsali sme tam gen tato slowa:

Psáno stogj: nenáwist gest wina,
Nezbraňugte mluwit gazyky!
Každý národ chwaliž Hospodina!

154.

Aby šli sme Labem do Werbiny
Milče nedalo mi pokoge,
Nebo panowali rozbroge
Mezi Sasy tam a Slávy syny;

Cjsař Konrad přišel trestem winy
Srownati chtěw stránky oboge,
Wywoleno práwo sauboge,
A los házen byl dwa o herdiny:

Němec a Slaw stáli proti sobě,
Udatně sic oba bogugj,
Ale Slaw byl wjtěz w malé době;

Bog i prawdu měla naše strana,
Předce saudcem Němcem gsau tu gj
Potom geště těžšj pauta dána.

139.

Nastogte! co widj oko moge?
Hleď, hleď řeknu mému panoši;
Nahé děti; starci, ginošj
Krygj se tam za stromy a chwoge;

Kdo ste, asnad wyhnancowé z Troje,
Čili indianštj diwošj?
Slyšawše řeč slawskau w rozkoši
Plynauc usta otewřeli swoge:

Slawowé sme, Němci nelidé hle
Z wlasti, z dworů nás; ba do naha
Z raucha swlékli naše údy zkřehlé;

Pohled gegich roztkliwil mne k pláči;
Milek pak se stwořit nezdráhá
Aspoň šaty, co gim wzali dráči:

140.

Nehledám gá wěci zweličowát
Gak snad gisté mněgj rozumy;
Nýberž mnoho geště ze summy
Hřjchů těchto kragů umenšowat;

Zwyk mám radše oči zamhuřowát;
Nežli schwálné činit wýskumy,
Sypu smjrné kwjtj ná rumy
Sláwy a zlost woljm připláštkowat:

Gen ty křiwdy péro moge ljčj,
Nad kterými samo zarděné
Nebe lká a člowěčenstwj křičj;

Kdo pak wjru mně a Milku přjčj;
Ať sám spatřj tyto swalené
Hrůzy na náš národ holubičj.

141.

W nenáwist tak wrahy swého wzalo
Národu už djtě Hanibal,
Že se každý z cesty wyhýbal
Řjmán mu, když potkánj se stało;

Mladosti mé krotkost nebe dalo,
Mne Mars gako geho neljbal,
Předce gedno Němče wyšibal
I gá w nj, že řeč mau wysmjwało:

Čjm wjc teďby muselo a tuto
Plamenem mé sardce shořeti,
Kde půl Slawska nám gest odegmuto;

Než gak wšudy žiwlům klásti hrázky
Bůh, tak u mne ráčj uměti,
Oheň hněwu hase deštěm lásky.

142.

Nech sem dobrým! Milku, gá už déle
Nechci tuto s tebau cestiti,
Neb i mne by mohli zabiti
Tito slepj Slawů nepřátelé;

Anebo snad, coby gesště wele
Horšj bylo, Bůh rač chrániti,
I mne násilně tu zněmčiti
Mohau tito Wendů němčitelé:

Co gá počnu s tebau samodruhý
Proti celým městům, kraginám,
Tys gen malý, střelče, třebas tuhý!

To gsau snowé, on mi na to wrátj,
Když pak by i škodit chtěli nám:
Komu Sláwa, tomu wšickni Swatj.

143.

Co sem wěštil téměř skutek bylo,
  Milek mne wjc neměl za snáře,
  We Wurcjně městě, rychtáře
  Oko zlostně na nás zaškaulilo;

I hned, kde most Muldy, obstaupilo
  Množstwj Šwábů nás co špeháře,
  Gedno hegno „w pauta, w žaláře
  Wendy ty!“ a druhé „zabj!“ wylo:

Lkáme! w tom ai bohyně se z wody
  S korauhwj a slawským zgewila
  Wogskem chránit nás tu od nehody;

Bylať to ta, co se w tuto řeku
  Před osmi sty lety hodila,
  Nechtjc Němců djwati se wzteku.

144.

Slaw i wrahům dobře činit zwyknul
  Tak, že pro swau welkau dobrotu
  Často přicházjwá na psotu!
  Takto Milek před Bichinem zkřiknul:

W tomto městě hle ten, co se spiknul
  Proti wšechněch Slawů žiwotu,
  Totiž Gindřich Ptáčnjk, chropotu
  Nectné smerti, rukau slawskau zníknul;

Maďaři geg w bogi porazili,
  A když zabit chtěli útěka,
  Slawowé ho mužně ochránili;

Gá sem Milku na to, milý brachu,
  Wždy i přjlišná wjc člowěka
  Láska krášlj, než zlost pelná strachu.

145.

Při Lipsku, tom Sorbském máloswětu,
  Zřeli nayředšj sme z diwadel,
  Geden Francauz koně ukradel
  Kozáku, genž křew lil za Němce tu;

Cwálal na něm w nayrychlegšjm letu
  Zmocniw sedla se i zubadel,
  Ale Slaworus náš popadel
  Diwněj onu Bonapartskau sketu:

Když už téměř z očj se mu tratj,
  Kozák na swém perstě zahwjzdne,
  A kůň s gezdcem hned se k pánu wrátj;

Tento pak, dluh slušný zlodějowi
  Složiw za šibalstwj ohyzdné,
  Hladil wěrnau hřiwu konjčkowi.

146.

Když dál geště přes gednu sme hůrku
  W lewo od břehů šli plaweckých,
  Napadne nás hlůza německých
  Laupežnjků z města Merseburku;

Ale Milek na lučišti šnůrku
  Napiaw perstem ruk swých chlapeckých,
  Střelj, a tlum chertů loweckých
  K nim se žene rozterhawšjch swůrku:

S wůdcem gegjm Aesicem tu bandu
  Celau hnali až tam k žahadlům
  Peklowládné Hely do Nastrandu;

Gindřich Ptáčnjk wzal ty lotry zlostné
  Katům, šibenicem, stjnadlům
  Aby nimi plenil Slawy cnostné.

147.

Po úkazu tomto nelaskawém
Duch můg pookřáti zataužil,
Teď sem tedy cestu zakraužil
Tam, kde Boso kněžským skwěl se stawem;

A kde gako biskup w gednom prawém
Činu památku swau prodlaužil,
Tak že proto, aspoň zaslaužil
Gestli nebyl, muž ten býti Slawem:

Neb on perwý zde psal slawská slowa
Když náš národ učil „Kyrie
Eleison" a Boha ctjti znowa;

Na tom skutku tu má wděčně wisjc
Duše myslj sobě: lepšj ge
Geden maudrý, nežli bláznů tisjc.

148.

Pak sme wešli w les ten hustý gako
Tma, co Swatibor byl řečený,
Prostřed w něm stál palauk zelený,
Kde se potok winul křiwolako;

Tu hauf stjnů: Derwan, Tungo, Drako
Wilců král, a Mstiwog zhaněný,
Dražko zrádně žitj zbawený,
Lutičtj pak wládci Dragwit, Nako:

Gostimil, Grin, Moimir z Braniboru,
Mezidruh, Ljut, Zwinek z Lubeky,
Selibur, Msta, Gněw byl w tomto zboru;

A ta wšecka knjžata, gichž krage
Němci ozbjgeli před wěky,
Obkljčili nás w té skrýši háge.

149.

Když se s nimi do rozmluwy dáme
Geden z nich nám podá diploma,
Takto znjcj: „Budiž wědomá
Wěc ta wšechněm, co zde zawjráme;

Že my Sláwy dceru uznáwáme
W tom wšem dědičkau, co pohroma,
Zwláště zlost nám Němců lakomá,
Wzala, a nač nárok wždycky máme;

Práwo naše přenášjme na ni,
Poručenstwjm tjmto pečetnjm
Nápadnicj činjc Gi a panj."

Milek i hned po obloze swětlé
Letěl s pjsmem tjmto pamětnjm
K onné Daphně slawské z ljpy zkwětlé.

150.

Pokud on se na té cestě bawil
Mnau tam ku Raxe gest wygeto,
Kde ten, gehož gméno prokleto
Gero, k Slawům úkladně se wplawil;

A pak sedemdesát obezhlawil
Newinců zde, tak že pole to
Dlauho leby bylo oseto,
Gegichž čerwec řeku zakrewawil:

Nynj Sláwa na tom osadila
Zahradu si mjstě welikém,
A z hlaw stromy, kwěty učinila;

W středku zřj se hlawa Stoigněwowa,
Pak ta, gemuž oči s gazykem
Žiwé dřela wzteklost Geronowa.

151.

Sworně se až posud geště chowal
Ten můg lukonosný ředitel,
Ale když se gako cestitel
Zpátkem wrátil, wadu rozesnowal;

Nebo družku mau už negmenowal
Tak gak giný země bydlitel,
Než, ten newolaný křestitel!
Wšeslawau Gi na wždy přebirmowal:

Takže gménem trogjm gednu krásu,
Mjny, Sláwy dcery, Wšeslawy
Nazjwáno od tohoto času;

Perwé gá sem dal swé milownici,
Druhé matka, třetjm žwatlawý
Přezdjwal swé Milek sesternici.

152.

Z pahorku se na pahorky klátjm
Po wsech, po dolinách zelených,
Po městech a řekách pramenných
Už tak dlauho bolest darmo tratjm;

Než teď wjm gak cestu sobě zkrátjm!
Na oltářjch těchto kamenných,
Obětnicech Slawů zmařených,
Nebi žertwy utáhnuté splatjm:

O wy skály staré, hwězdonosné,
Swaté pyramjdy Sewern,
Obět má gsau tyto selzy rosné!

Neste ge tam, tu ge wšecky složjm
Lité pro matku i pro dceru,
Aby byly perly w trůnu božjm.

153.

Nazegtřj když slunce blesky w dcerku
  Rána, gitřenku, se linuli,
  Řeknu, by sme Labem popluli
  Geště dále, mému Luciperku;

Zawjtawše tedy k Witeberku
  Šli sme hned k té černé tabuli,
  O řeči kde slawské ceduli
  Před sto lety gmjno za titěrku:

Mjsto wšeho přenj s těmi znowa
  Školomety se a Němčjky,
  Napsali sme tam gen tato slowa:

Psáno stogj: nenáwist gest wina,
  Nezbraňugte mluwit gazyky!
  Každý národ chwaliž Hospodina!

154.

Aby šli sme Labem do Werbiny
  Milče nedalo mi pokoge,
  Nebo panowali rozbroge
  Mezi Sasy tam a Slávy syny;

Cjsař Konrad přišel trestem winy
  Srownati chtěw stránky oboge,
  Wywoleno práwo sauboge,
  A los házen byl dwa o herdiny:

Němec a Slaw stáli proti sobě,
  Udatně sic oba bogugj,
  Ale Slaw byl wjtěz w malé době;

Bog i prawdu měla naše strana,
  Předce saudcem Němcem gsau tu gj
  Potom geště těžšj pauta dána.

155.

Teď nám, řekli usta mého družby,
K Jece do Wustrowa gechati,
Kde se ostatnjkrát konati
W řeči slawské magj božské služby;

Neb dán rozkaz „wjc tu žádný muž by
Nesměl Slawům slawsky kázati!"
Kazatel chtě mluwit plakati
Musel, potom začal pelný tužby:

„Měg se tedy dobře, o ty drahá,
Sladká řeči, řeči materská,
S njž nás laučj wláda Slawowrahá!"

Gá hned z toho wyšed swatodomu:
Bráti řeč, djm, to cnost neherská!
A či má i mocnář práwo k tomu?

156.

Tuto Milek na člun rukau sáhnul
A spřež geho změnil w holuby,
Které gako malé Cheruby
Do lehaunké přičky polské wpřáhnul;

Potom weljm, aby cestu nahnul
W prawau stranu kde gsau Kašuby,
Nebo kmen ten bljzký záhuby
Nawštjwiti bol mne geště táhnul:

Přišli pak sme přes Lupow a Lebu
K Slawům těm, když práwě strogily
Přjprawy se gegich ku pohřebu;

I nás Němci tuto smutnau Tryznu
Spolu s nimi slawit prosili,
Než gá s kletbau hrobařů těch zmiznu.

157.

Ku barbarům rodu Avarského
Přišli gednau trogj poslowé,
Citary se k hudbě hotowé
Chwěly z gegich plece wysokého;

„Kdo ste? — Chán k nim pyšně z trůnu swého —
Kde gsau waše wogska, mečowé?“
Pane, řeknau, my sme Slawowé
Ode kragin moře Baltického:

Wognu sotwy podle gména známe,
Darmo žádáš od nás pomoci,
My gen hru a zpěwy doma máme;

Hrali před njm, hrali přeljbezně,
Tyran na odměnu: „Otroci
Wlecte do zagetj tyto wězně!“

158.

Wrátiwše se zpátkem ku Odeře
Zůstaneme státi prozatjm,
Pak paut do Štetjna obrátjm
Swatý ořech nagjti tam wěře;

Milku! powjm, oči na něg wpeře,
Prokaž mi wděk, wšak ti zaplatjm,
Gá hle owoce tu naklátjm
A skerz tebe pošli Sláwy dceře:

On to sljbil; ke stromu pak gdeme
Dodagjce krokům pospěchů,
Bohužel, než co tu nalezneme?

Dub už do pně ořešáku wpleněn,
Žalud roste mjsto ořechů,
A kněz dáwný we swiňáka změněn!

159.

Gá i Milek žiwě změnu tu čil,
I hned šli sme odtud k Woljnu,
Kde král Dánský Erich, newinu
Slawskau hrozným nelidskostem učil;

Kragany swé před tjm městem mučil,
Nahé o kůl ge co zwěřinu
Swázaw břitwau břicho do kljnu
Řezal, ač i žiwot z nich se pučil:

Sardce wyňaw žiwým ukazowal,
A tak rukau swau i šlepěgj
Utočiště toto zneswěcowal;

Bože, mysljm, gestli proti swogjm
Tito lidé takto běsněgj,
Cože proti cizým, proti mogjm?

160.

Při Kamině městě deržel stánj
Milek s loďkau našj křjdlatau,
Tu hauf ženců roli bohatau
Žal a w středku geho gedna panj;

Rukáwy má wyhernuté, dlanj
Třjmá serp a slámu nažatau,
Kytli pěkně měla podpiatau,
A wšem předek wedla při dělánj:

To snad Ceres? ptám se wůdce swého,
Ne, ta role slawské dědictwj,
Slawenka to rodu šlechtického;

Ona žne gen w onom spolku bystrém
Z pauhé lásky, nebo w rolnictwj
Slaw byl wěždy pro Europu mistrem.

161.

O! těch zlatých, staroslawských časů,
Genž zem tuto někdy krásili,
O nichž čjsti, ač ge ljčili
Nepřátelé, nelze bez úžasů;

Kljčů, zámků, šibenic a rasů
Neznali tak, že se diwili
Welmi wěcem těm, když spatřili
U swogjch ge němčitelů Sasů:

Neznáma gim byla lest i krádež,
Žebrač, přjsaha a zločinstwj,
Rodiče a starce ctila mládež;

Wšudy zpěw a wljdné obličege,
Stoly weždy pelné hostinstwj,
A teď, auwe! wše se opak děge.

162.

Kragem břehů u Pomořj chodě
W rumjch Sláwie a rozmetu,
Nad Winetau hledám Winetu
W různobarwé moře toho wodě;

Město! gehož někdy čest a lodě
Kryly celau zemskau planetu,
Wywiň třizubému klepetu
Neptuna se geště ke swobodě!

Stoletj si wzdorowalo Dánům,
A gen bohowé te stačili
Přemoci, ty mořské Herkulánum!

Nešťastné si dwakrát město Sláwy,
Předně, že tě wluny zničily,
Pak že i wtip chce to křiwohlawý.

163.

O ty ze wšech naywalněgšj ztráto
  Moře slawské, slawsky nazwané!
  Nebo že twé nenj Germane
  Wenedický záliw, sám máš za to;

Než i Balt Blat, tak gak Blaton, Bláto,
  Slawské slowo gest a zůstane,
  I zde prýštěniny zbjrané
  Gméno jantar od Antů snad wzato;

Slawowé tu byli Autochtoni,
  Nech už nelže Němec lichotně
  Že gen wzal, co dřjw mu wzali oni;

I kam přišla ruka gegich rolná
  Zaugala genom prawotně
  Mjsta prázná, opuštěná, wolná.

164.

Ku žiwotu národnjmu moře
  Práwě tak gak země potřebj,
  Aby dary wšechněch podnebj
  Užiti swé mohel ku podpoře;

Bez něho se duchem w nemotoře,
  Tělem w nauzi národ pohřebj,
  S njm se po wšem swětě zwelebj
  Budže kupčj, wálčj aneb oře:

Dobrý Bůh nám Slawům sice dal tu
  Cestu wšechněch sil a obchodů,
  Na Wenetském swětospogném Baltu;

Ale Teut, ač sám měl moře dosti,
  Zrušiw onen zákon národů,
  Wzal tjm posud kljč nám wzdělanosti.

165.

Tu když bárku mořem nebezpečným
Z břehu pustjme a stawadla,
Baůře strašliwá nás napadla,
Mrak byl tři dny s nebem bezslunečným;

Lámaly se wichrem diwogečným
Wesla, plachty, kotwy, zábradla,
Že i Milkowi krew ochladla,
Neb se k retě cjtil nestatečným:

Naděge má ale neklesala,
An mi onna Hwězda Sewerná
Weždy gasně před očima stála;

Ona byla Pharus, kompas, kotwa,
A když zjwla propast požerná,
Třjmala loď, oku widná sotwa.

166.

Gako Argonauti do Kolchidy
Aby zlaté rauno dostali,
Samotráckým mořem plowali
Nesauc mužně wšeligaké bjdy;

Wlunobitj tu, tam Stymphalidy,
Onde býky, draky potkali:
Tak my sme se nynj čjtali
S Milkem do těch slawných herdin třjdy:

On byl Jason, Orpheusa gméno
Mně dal, Arkonskau pak stanici
Gako rauno, za cjl položeno;

By sme w nástrog náš gi wzali lodnj,
A pak, gako dobřj dědici,
Wšecky Slawy sgednotili pod nj.

167.

W bauři wlnn a sardcotrápných citů
K wýspě Rygenské loď přiběžj,
Kde už na protěgšjm zábřežj
Čekal na nás běloň Swantowjtů;

Ozdoben byl bleskem drahých krytů,
Zlatým sedlem, swilnau otěžj,
Když nás uzřel hřiwu nagežj,
Nohau dupá, gako břinkot štjtů:

Milek, lokag, rukau uzdu lapil
Zninoha hned toho pyšného,
I gá w střemen wstaupiti sem kwapil;

A tak w klusu, pelnj zwědawosti,
Ostrowa sme toho celého
Ohlédali wzácné pamatnosti.

168.

A tu přišel na um nešťastného
Přjklad Poláka mi Mazepy,
Gak geg, pro lásku, kůň swěřepý
Po Ukraině nosil swázaného;

Tu s njm běžel, diwoch, do hustého
Lesa, odtud pusté na stepy,
Na cestu tam křiwau, na slepý
Chodnjk, a w tůň plesa hlubokého:

Až geg spolu s unaweným koněm
Milosardnj w poli sedláci
Polapili, dřjw než bylo po něm:

Bodeyž gen tak, mysljm, mého Milka
Silnj přikwačili gonáci,
Aby každá třeštěla w něm žilka.

169.

Za dwě léta dost se dosti wěrn
Milek w žaláři mne nawězil,
Při té, se kterau mne sřetězil
Pautem lásky, teď ge z nohau speru!

Takto ráno, takto ku wečeru
Mysljm, gakobych už zwjtězil,
Zwláště od těch dob co rozmezil
Železný los mne a Slávwy dceru:

Ale slabáť gest tu ruka zbrogná,
Nebo cit můg gest cit slowanský,
A má láska ne gak nowokrogná;

Kám se koli cestau noha má hne,
Wšudy onen magnet Sálanský
Sardce moge silně k sobě táhne.

170.

Přes ostrowu háge, přes ohyby
Cest, a křjžných stezek pletence,
Přigezdili k mjstu studence
Swatého sme bez bludu a chyby;

Kde gá k Slávwě wěrnost sem a sliby
Obnowowal, lásku k milence,
Ano ruka Lady rozence
We wodě té lowila si ryby:

Potom načřel do nádobky zlaté,
Aby zawděčil se bohowi
Když přigdeme do božnice swaté;

Než dřjw geště westi gjzdu k onné
Křjdohoře weljm Milkowi,
Z njž až Sály widno břehy wonné.

171.

Pohleď oko na ty gasné strany,
Pro něž lilos už selz potoky,
Zaleť na werch onen wysoký:
Co as dělá anděl milowaný?

Zda sem hledj stogjc u wrát brány,
Či hrau kogj osud diwoký,
Či list pjše, čili wýtoky
Léčných bylin hledá pro mé rány?

Strogjli wšak kadeř u zercadla,
Lkáli k nebi w swatých hodinách,
Bog se pomsty, genžby na tě padla;

Ljbáli Gj, patu wlnna čilá,
Spjli w sadě samá w kwětinách,
Wrať se, by tě bleskem nestráwila!

172.

Někdy se i w pěkných neprawdiwá
Přjslowjch lež krýti nestydj,
Tak že ten se welmi ošidj
Kdo ge w žitj za prawidlo mjwá;

Nenalezá se wšak wjce křiwá
Řeč snad w žádném běžném u lidj
Gak w tom přjslowj: „Co newidj
Oko, ani sardce neželjwá!“

Kdo to smyslel, motowidlem střelil,
Ano podle mého přjkladu
Opak snáze ku prawděby čelil;

Nebo gá, čjm newidjm gi déle,
Swalugi tjm wětšj hromadu
Na swé sardce bolesti a žele.

173.

Wěku chudý, léta nebe sytá,
Háge neúrodné na bohy!
Kam se werhne mladoch ubohý,
Rady pilen, když njm osud smjtá?

Bardů sewer, Slaw měl Swantowjta,
Řek i Řjman stolec třjnohý,
W naše háge wešly mátohy,
Našj lásce baba losy čjtá:

Genž se předtjm mezi lidmi hnuli
Kráse přiwtělenj bohowé,
Nám se kdesi w modru rozplynuli;

Než či slušno, powěz zištné pléme,
Lzeli, řecte maudřj časowé:
Nebe wyhnat z geho wlastnj země?

174.

Patřil wšak gá negen ku prostranstwjm
Těm, kde lásky mé gsau poklady,
An sem žádné neměl záwady,
Obdařen byw diwným welikanstwjm;

Ale i tam, kde gsau pode panstwjm
Slawským Němců, Finů hromady,
Kterák swau řeč, mrawy, wýsady
Magj, aniž lkagj pod tyranstwjm:

Na slawské tam půdě Němci tygj
W prostřed Ruska, a hle od wěků
Pokogně a bez nátisku žigj;

Kdo tam myslj na zruštěnj Němců,
Gak zde na zněmčenj obleků,
Gazyka i gména Slawoplemců?

175.

Wstaňte wzhůru, o wy sedmispáči
Desetistoletnj, slowanštj,
Kterých připrawili germanštj
O národnj žiwot lidožráči;

Usnuli už sami waši dráči
Deciusowé ti pohanštj,
Potlačowatelé tyranštj,
Gimž ste ušli do geskyně w pláči:

Nastali už Theodosiusa
Swobodnj wám dnowé wzkřjšenj,
Oswjtil Bůh Sasa, Dána, Prusa;

Už wáš národ i řeč má swé práwa,
A wám w Carigrad se wrácenj
Bezpečné už způsobila Sláwa.

176.

Gesli Sláwy rumy geště wstanau
Rukau wašj přjštj potomci,
Wěřte zkušenému wědomci,
Gehož usta tu k wám radu wanau:

Zřiďte obec, gednjm gménem zwanau,
Pewnau, ať gi cuzj holomci,
Swornau, ať gi wlastnj lakomci
Nezbauragj nowau zase ranau;

Údy mnohé, hlawu gednu měgte,
Wyrostlau wšak z těla wašeho,
Černé s bjlým nikdy nemjchegte;

To nás cestau posud wedlo křiwau,
Wy se chraňte bludu našeho,
A wlast stwořte čistau, terwanliwau.

177.

Přjmo odtud hnáno ku Arkoně
Na plac gedné krásné rowinky,
Kde se práwě letnj ožinky
Prowodily w hlučném lidu shoně;

Byli rádi, když sem sedna z koně
K nim šel, onny dobré lidinky,
Mjchal sem se w gegich hostinky,
Hry a zwyky do trávy se skloně;

W konci swátku panny pjsně pěly,
Král a šlechta wedli honitbu,
Ženci bohům obět přinášely;

A žrec welkým kleče za koláčem,
Řjkal pronikawau modlitbu,
S wděčným sardcem než i s horkým pláčem.

178.

„Swantowjte, Bože čtwerohlawý!
Byly slowa toho šediwce,
Přigmi djk z ust twého horliwce
Za rok štědrý i den tento hrawý;

Chraň i dále, dárce požehnawý,
Pole, města, djtky, přjzniwce,
Deg nám štěstj, počas rozsjwce,
Němcům sardce lidské, rozum zdrawý:

Aby pode pláštěm náboženstwa
Nepáchali w našem národu
Porobu, lest, křiwdy, ukrutenstwa;

Uslyš nás, ty genž si swětla pramen!“
Tu wstal do chrámu gda w průwodu
Kněz ten, a lid wšecken wolal: „Amen!“

179.

Gá té Němců přiswědčiti haně
Nechtěw, djm: i což wám dělagj,
Že se onen starec nehágj
Zde tak zgewně nařjkati na ně?

Tu lid začal w každé lkáti straně:
Ach! krag, chrámy, krew nám heltagj,
Pod křjžem nám hlawy stjnagj,
Berau těžké desátky a daně:

A co geště horšjho gest, to ge,
Že nám wyřezugj gazyky
Z našjch ust a cpagj do nich swoge;

Slowem nemá tolik bjlé křjdy
Werch ten w našj wýspě weliký,
Genžby mohla wypsat naše bjdy.

180.

Odtud chodnjk winaucj se tence
Zawede nás pěšky laukami
K Rugewjtu, sedmi hlawami
Wládnaucjmu, totiž do Karence;

Wlaštowky tu modlu, na wzor wěnce
Hnjzd swých ozdobily budkami,
Přišli wrabci w to, a wálkami
Wyhnali ty krotké opeřence:

Milek ostře křiwdu tuto křeše,
Wy ste násilnjci, wrabcowé,
Parom do wás! wlastowičky těše;

Nediw se, gá powjm tomu chlapci,
Tu máš podobenstwo: Slawowé
Wlaštowky ty gsau, a Němci wrabci.

181.

W tomže městě s těkawostj stegnau
Ke druhému chrámu cestjme,
W kterém Porenuta spatřjme
S modlau geho pětiobličegnau;

A když pilně na každau wěc tegnau
Řezby, slaupy, kauty hledjme,
Pode sochau škřjni zočjme,
A w nj knihu starau, čarodégnau:

I hned wzal sem tuto slawskau Wedu,
Než sám neznaw čjsti, odbude
Ruka má gi Milku ku přehledu;

On čte, tuto polsky w běžném spěchu:
Pokud swět gest swětem nebude —
Tam zas česky: Tenkrát Němec Čechu —

182.

Poručil sem se těm ostrowanům
K pewnině se opět odbera,
Kde sme přišli ještě zwečera
Do Chotkowa na noc k měským pánům;

Než zlá noc to, ano k nebe stanům
Tak, že zněla zem ta weškera,
Smutný hlas wyl z gegich gezera:
Pomsta, pomsta, pomsta Sasům! Dánům!

Šli sme ráno tam: ai wodau tělo
Pláwá, které prowaz okolo
Hardla, wlasy mečem sťaté mělo;

Pro wěrnost ge zhanobil a swalil
W lauž tu Danský biskup Absolo,
Když Lew krag, on toto město pálil.

183.

Mezi dwěma ohni páljcjmi
Stáli tuto naši předkowé,
Z gedné strany ſwedli Dánowé,
Z druhé Němci boge s ubohými;

Oba tiskli daněmi ge swými
Gako plémě peněz hladowé,
Herkul padne w půtce takowé,
Kde se musj práti se mnohými:

Přes moře si ruky podáwali
Oba kmenowé ti germanštj,
Gakby národ nám a řeč tu wzali;

Učte, 'z toho přjkladu co plyne
Pro wás, kmenowé se slowanštj:
Wrána wráně oko newykline!

184.

Při potoku Paně čili Peně,
Panj s pannami nás potkala,
Gedna lála, druhá plakala,
Třetj zpátkem zřela zarmauceně;

Za nimi stráž „preč, preč bezedleně!“
S metličkami w ruce wolala,
Což pak pleť ta, djme, zpáchala?
Diwjce se zwláště gedné ženě;

Siritha to dcera Swenonowa,
Stráže se šupem tjm mluwila,
Manželka co byla Gotschalkowa;

Dánka tato s těmi dwořankami
Tak nám krále i nás zněmčila,
Že už, běda! téměř konec s nami.

185.

Zbořeniště pusté! Retry slawné,
W gehožto zde sedjm chrastinách
Gako na truchliwých swalinách
Marius tam Karthaginy dáwné;

Dewět bran, most, ostrow, pleso plawné,
Radohost twůg, řezby w kontinách,
Ai, gak žiwě se mi w hlubinách
Malugj mé obraznosti bawné!

Kýž sem nynj Thebským Amphionem,
Hnedby skákali ti rumowé
Stawitelským, we zdi, pod zákonem!

Kýž sem nynj Deukalionem,
Ze wšech kamenů těch Slawowé
Slawenkyže staly by se honem!

186.

Wyšedše wen z města za ohradu,
Milek z daleka už zawonj
Na rychlém že běžj černoni
Cestau kdosi pro zpáchanau zradu;

A hle zůstal wiset za swau bradu
Absolon ten pode gablonj,
Byl to, ukradeném na koni
Saský biskup Burkhard z Halberstadu:

Wšecken našjch Lutiků krag boře
Retru spálil, domy drancowal,
Uzmul z chrámu Radhostowa oře;

Proto museł tři dny tu se káti
Lupič ten, a když si odsnował
Kudly, pěšky domů putowati.

187.

Mnoho lidé, zwláště newlastenci,
O těch ukrutnostech traubili,
Gež prey na křesťanech tropili
Wendi w Retře, w Braniboře, w Lenci;

Gak ge w obět, ozdobené wěnci,
Bohům swým a modlám pálili,
Aneb ginák žiwé mučili
Bolestmi, co ljtj zaslepenci:

Gako nimi gati žalářeni;
Aneb laupežowé neřádnj
Po moři a zemi prowozeni;

Možno! než w tom byli učitelé
Naylepšj a mistři přjkladnj
Sami Němci gim, gich tlačitelé.

188.

Od gezera Tolence sme geli
Do Museum w Nowých Střelicech,
Kde sme wykopané w Přilwicech
Slawské bůžky s Milkem uwiděli;

Kteřj, tknuti njm, hned ožiwěli,
Sem tam běhagjce w policech,
A nám o městech a wesnicech
Starých časů mnoho rozpráwěli:

Geden leccos mluwil o Lotaru,
Druhý o Ottowi z Bamberku,
Třetj lál wšech slawských kmenů swáru;

A když těmto podobnými slowy
Rozhowor náš přišel k záwěrku,
Milek dechnul — opět byli kowy.

Ale gedna modla, gak ty, mřjti
Nechtěwši nám strachu nahnala,
Nebo negen žiwá zůstala,
Než i takto počne howořiti:

Už čas přišel! už wen musjm gjti!
Už sem dosti dlauho čekala!
A pak skla i dwéře lámala
Když sme gi zde chtěli zatwořiti;

Posléz předce, wšak gen s pracj snažnau,
Poštěstilo se nám uspati
Bohyni tu welkau, přjsnau, wážnau;

Wyšedše, hned: kdo to? či gi pozná?
Gdu se chtiwě Milka zeptati,
A on, ach! to Nemesis ge hrozná.

190.

Mezi Němcem rozdjlu a Slawem
Ještě neuzřel sem wětšjho,
Gako, přišedše dne dnešnjho
K Malachowu při saumraku tmawém;

Laupežnj tu Němci, Přibyslawem
Obleženi, z města zdegšjho
Byli do domowu wlastnjho
Propuštěni, při žiwotu zdrawém:

Wertislaw pak newinný brat geho
Okraden, gat, potom oběšen
Ode Lwa byl tuto německého;

Nebyl to Lew, ale ljtá šelma,
Prawil Milek skutkem předěšen
Tjm, a zbawen pogatosti bělma.

191.

Nawštjwenj krátké dowolte mi
I wy Přibyslawa synowé,
Ač pak pro wás onni zwukowé,
Nimiž mluwjm, dáwno gsau už němi;

Ale města tato s gegich wšemi,
Pyšnj Meklenburku domowé,
Gsau, gak Wendů starých zbytkowé,
Posud geště na Sláwie zemi:

Přigmitež mne tedy, ei, wšak wy ste
Naystaršj a samá knjžata
Pošlá geště z krewe slawské, čisté;

A zas mohau, gako Němci z Wilců
Tak, by rowná byla odplata,
Slawowé se státi z poněmčilců.

192.

Diwnými můg nápady mi stále
Milek cesty nechut osolil,
Zwlášť pak nynj slowa hlaholil,
O nichž gá sám přemýšlel sem dále;

Gábych, řekol, wšechněm Slawům krále
Z tohoto tu kmene wywolil,
A wšak gen tak aby odwolil
Němčiny se dřjw on dokonále:

Toby byla i krew prawoslawská,
I rod panownický w Europě
Naystaršj, co wětew Přibyslawská;

Ach co gednau wzal čas wšebořitel,
Newzkřjsj, djm gá řeč uchopě,
To nám žádný Slawů gednotitel!

193.

Gsemli zde už, sám sem k sobě prawil,
Stargrad také geště neminu,
Šli sme: a ai, skwostnau hostinu
K wjtánj nás Těšmjrůw dům slawil;

Abych pak se Milka zlého zbawil
Aspoň w tuto pěknau hodinu,
Káži: ty wen zůstaň zlosynu!
Gá šed geg sem w dwoře pozůstawil;

Než když dwéře zatewřeny byly,
Bauchá, prosj, plače mazňátko,
Že štud i hněw ljce moge kryly;

Potom když hod náš i spolek shlédnul,
Rozbiw okno, gako ptačátko
Wberkna w gizbu, na mé plece sednul.

194.

Od Těšmjra dále na Wagrie
Lewau stranu gdeme do Plonu,
Abych složil dlužnau poklonu
Stjnům onné slawské Lukrecie,

Gegjž cnosti kýsi Teutonie
Zlosyn učinil zde úhonu,
O že gméno gegj w záclonu
Newděčná nám skryla historie!

Než krew pomsty toho násilnjka
Na gezera březjch wylitau
Posud widj oko pocestnjka;

Ana s krewj Buthue se mjchá
Zněmčilce, co s dušj zarytau
Bog se westi s matkau neostýchá.

195.

Zanechawšjch sotwy Plonský chotár
Potkali nás tu z Čech harfenjk,
Z Turce olegkář a plátenjk
Z Orawy, pak od Trenčjna drotář;

Chlapci! dj můg wtjpný pranowotář,
Gá chci nynj býti bubenjk,
Wůdce náš nám bude lautenjk,
Tam gest Alberk, gehož původ Lotar:

Bywše k němu s hudbau přiwedeni,
Hrad ten celý tak sme zřjceli,
Nezůstal že kámen na kameni;

Přimušenj, proti lidstwj práwům,
Slawowé geg stawět museli,
Na slawenské půdě, proti Slawům!

196.

Neděle nám swatá přemilostně
Různé oswjtila rozcestj,
Lid se, kudy gdeme, peřestj
Po wesnicech nowým rauchem skwostně;

Do Lubeky tjše gen a sprostně
Putugeme w prostřed náměstj,
Tu nám powyk w uši zachřestj,
Lid a kněžstwo kasali se zlostně:

Byli pak gsau z křesťanských tu Němců
Biskup Gerold s bratrem Konradem,
Helmold mnich a ginj z cizozemců;

A když konec byl gich k Slawům křiku,
Přibyslaw, hnut gegich přjkladem,
Tuto hřjmal zpátkem Filipiku:

197.

„Pane! slowa twá gsau oprawdiwá,
Než proč sami na ně nedbáte?
Hle, nám cestu prawau hlásáte,
Anť gest owec wašjch cesta křiwá;

Poraučjte sardce milostiwá,
A náš národ z kůže zdjráte,
Laupeže a wraždy pácháte,
Djla o nás spisugete lžiwá:

Posjláte wogska, drábů, dworských,
Kteřj tak nás ljtě lotrugj,
Že nám lépe do wlun gjti morských;

Od Trawený až kde Peny lože,
Knjžata nás wlasti zbawugj,
A cti lid wáš – politug se Bože!“

198.

Wzdělanj tjm, do európegského
Kolébky sme wešli kupectwj,
Která byla tu hned w sausedstwj,
Totiž w lůnu domu měšťanského;

Slula Hansa, ale wendického
Počátku dle gistých swědectwj,
Zde pak sjdlo swé a knjžetstwj
Měla i sklad zbožj rozličného:

Slawowé gi perwj založili,
Ale nedědil syn za otcem,
Zisk a čest si Němci přiwlastnili;

Virgili! náš národ rowen tobě,
I on mnohých wěcj půwodcem
Gest, an chwálu giný připsal sobě.

199.

Druhého dne časem rannj doby
  Cestu k Raniberku konáno,
  Tak werch kostj slawských nazwáno,
  Zawražděných rukau Saské zloby;

Nestačilo totiž, když gen hroby
  Pro předky tu naše kopáno,
  Celé hory potom děláno
  Z nich, a tyto gmjno za ozdoby;

Když už syt byl oheň, zem, hlad ptáků,
  Moře slawskau krewj opilé,
  Hromaděno kosti do obłaků;

A, by zlost swau očjm swěta skryli,
  Za wůdce si Slawy zněmčilé
  K wykořeněnj wšech wywolili.

200.

K omluwě swých hřjchů namjtali,
  I to Němci gsau a mnichowé,
  Že prey křesťanskému Wendowé
  Náboženstwu zde se opjrali;

Wěřjm! neb gim skutkem zhyžďowali
  Dar ten božský sami dárcowé,
  Proč pak ode giných Slawowé
  Žádali křest, negen wděčně wzali:

Chorwati šli s prosbau ku Řjmanům,
  Morawan a Rusů wládnaucjch
  Kmen slal posly ku Carigradčanům;

Než ti tu se nebožátka báli
  Danaů i dary nesaucjch,
  Anť gim wšecko, i sám dar ten, brali.

201.

Prážnoť gest to nade pohanskými
 Wendy lánj Němce ruhače,
 Nebo zdali potom gináče
 Nakládal i s Wendy křestěnými?

Zda los gegich zlepšil, nesnesnými
 Daněmi ge wjce netlače,
 Či gim w řeč a národ neskáče
 Nohami i potom nelidskými?

Před i zatjm rowné byli činy,
 Neb hle Ratibora křesťana
 Zawraždil Dán s osmi geho syny;

Dobře to už dáwnost hodnowěrná
 Řekla: Maurjna a hawrana
 Barwa weždy zůstane gen černá.

202.

Kdyby každau žádost, předsewzetj,
 Aspoň gměné w lepšjch hodinách,
 Chtělo w těchto zemských njžinách
 Nebe spelnit k wůli swogjch dětj;

Ne gak Herodias hlawy stětj,
 Ani panstwj w cuzých kraginách,
 Genbych žádal w Němců děginách
 Wymazati gedno čtyrstoletj:

Totiž čas ten smutný člowěkowi,
 W němž se ďálo Wendů ničenj,
 Od Karla až ku Gindřichu Lwowi;

Ten tam začal tento djlo skonal,
 Tak že národ náš w tom mučenj
 Roků téměř půltisjce stonal.

203.

Nač prey mjr gá wěcmi těmi rušjm ;
  Budau mnozj Němci mysliti,
  Lépe byloby to zakryti
  Nežli swerbot působiti ušjm ;

Dobře! než buď swoboda wšem dušjm ;
  Co wám wolno bylo činiti,
  Nám buď aspoň wolno mluwiti,
  Menšjť tentu hřjch než onen tušjm :

Wy ste kradli, my se nesnášeli ;
  Wáš byl meč, krew naše w bauři té ;
  Surowost wy, my sme sprostnost měli ;

Wy se tedy za zlé sardce wašjch
  Předků oněch nynj hanbite,
  A my opět za zlý rozum našjch !

204.

Přewelikau škodu způsobilo
  Owšem toto Slawů zněmčenj ;
  Ono Němcům mrawné hnětenj ;
  Nám pak hmotnau ztrátu učinilo ;

A wšak předce rauhánjby bylo
  Proti swěta toho řjzenj,
  Kdyby proto naše kwjlenj
  Wšetečně se s Bohem práwotilo :

Děg ten smutný s geho časy zlými
  Má nám slaužiti gen k silnému
  Podnětu, ne k pomstě nad ginými ;

On ať gednjm z prostředků těch sluge,
  Nimiž odrodilé k nowému
  Národy Bůh žitj probuzuge.

205.

Hodna zmjnky snad i pošetilá
  Přjpadnost ta bude, která mě
  W městě Raceburku we chrámě,
  Kam sme s Milkem wešli, přikwačila:

Podobizna krásná tuto byla,
  Zlaté gablo magjc za známě,
  Gá gda uchopjm gi za rámě,
  Mjno, zkřiknu, Mjno roztomilá!

Milek smál se nad tjm do rozpuku,
  Co se řechtáš? djm gá w newině,
  A on: toť ne twá choť, preč tu ruku!

W kráse obau sice rownost žiwá,
  Ale tato Lada bohyně,
  Matka má gest, a zde sluge Siwa.

206.

Když se zatjm nohy naše znowa
  Dalšj cestu konat zaberau,
  Powjm wůdci swému s důwěrau:
  Gábych rád šel nynj do Lemgowa;

Tu on, sotwy slyšaw tato slowa,
  Otočil hned mhly mne zástěrau,
  A ai, nad Labem a Wezerau
  Do krage sme chwěli Clemenowa:

Přigdauc k městu, čteme: „Slawská brána.“
  Probůh, řeknu, w prostřed Německa
  Kým a kdy gsau tato slowa psána?

Šli sme a pak přjtel můg mi zpráwy
  W domě swém dal ptánj na wšecka,
  Že on, krag i město štěp gsau Sláwy.

207.

Nynj ani slowa nezpomenu
Milek čte mi to už na čele,
Žebych žádal, nechaw přjtele,
K Amsterdamu gjti, bljzko Rénu;

Proto tuše cjl a geho cenu
Sehnal hned ty diwné chumele,
A tak řjdil wozjk umële,
Že sme přjmo wletli do Nardenu:

Kde gá množstwj kwjtj Hołandského,
Zwláště tulipánů Harlemských,
Nakaupiw gdu k hrobu Komenského;

A hrob nimi ozdobil sem celý,
Přigmi čest těch darů pozemských,
Řku, ty muži božj, přeumělý!

208.

U wšech nowých národů i dáwných
Chwálu měli wážnj předkowé,
I my wlastenci a bratrowé
Slawme slawně slávu Slawów slawných;

Gméno i prach swogjch mužů hlawných
Ctj Wlach, Němec, Francauz, Anglowé,
I my wlastenci a bratrowé
Slawme slawně slávu Slawów slawných:

Slaupy Řek a Řjman obelisky
Dědům stawěl, pelné mistrowstwj,
Chynčan klade na hrob gegich blysky;

Šetři otců i ty čáko mladá
Matky Slávy, w gegjmž králowstwj
Slunce božj nikdy nezapadá.

209.

Nezdálo se mi to geště dosti,
Nýberž welice mne bolelo
Že to tělo slawské leželo
W cizj zemi tu a wyhnalosti;

Gako Mogžjš Jozefowy kosti
Z Egypta kam nebe welelo,
Tak mé sardce tyto zachtělo
Přenesti w krag slawské národnosti:

„Mýljš se“ dj w tom a ke mně běžj
Milek s hřičkau lehkých poletů,
„Slawskáť gest to zem, kde muž ten ležj;

Slawowé zde w času oddáleném
Domowali pode Wenetů
Belgických a Armorických gménem.“

210.

Při tom městě, gako rannj zoře
Rumenec když kryge řeřawý,
Widěli sme popel krewawý
Barwit celé Německé to moře;

Což to, wolám, otázky si twoře,
Což to zase Bože laskawý?
A tu rybář geden wšjmawý
Přišel ke mně toto odhowoře:

„Ode čtyr set roků, milý pane!
Co prach Husůw weržen do Rénu,
Woda tato čerwcem tjmto plane;

Rén se celý w krew a popel hustj
Při Konštanci wedle Bodenu,
A nám krew tu dáwj geho ústj.“

211.

Parolođ tu zase Milek skowal,
By sme šli té wěci na stopu,
Pustil w krewawau tu potopu
Gi a z moře Rénem wzhůru plowal;

Nedlauho, ai plamen wyblukowal
Od země až nebes do stropu,
Který šjře celau Europu
Giskrami a bleskem napelňowal:

My sme paut k té uspjšili stránce,
Uzřewše pak obraz hranice,
Wjme že sme přišli do Konštance;

Oheň ten prey stoletj tu swjtj
A Rén, moře, řeky, studnice
Nemohau geg nigakž zahasiti.

212.

I nás tak ten plamen w oči pálil
A pral giskry w sardce, na tělo,
Že nám dljti při něm nelzelo,
Ač už nočnj mrak se na zem walil;

Když pak let náš k Dunagi se wzdálil,
I zde swětlo to nám hořelo,
Tak, že Řezno w blesku leželo,
Gakby Wulkán láwau byl ge zalil:

Spustiwše se k němu na břeh řeky,
Gdeme onen klášter hledati,
W kterém ležj Rostislawa swleky;

Dwanáct hodin znělo z wěže k uchu,
Nagda rakew začnu wolati:
Procit, zgew se, zaklјnám tě duchu!

213.

Tu se wjko rakwe starobylé
Samo sebau dwjhá s tichostj,
A šust wětra w kryptě schramostj,
Mertwec w plachtě přede mnau stál bjlé;

Postawy byl welké, ušlechtilé,
Obličeg se barwil bledostj,
Řetězy mu k zemi od kostj
Řinčely už ryzau téměř zhnilé:

Mjsto očj prázné gamky byly,
Usta: „kdo si? w gakém wyslanstwj
Přišel si sem?“ ke mně promluwily;

Kragan twůg sem, řku gá, powěz že mi,
Knjže náš a dárce křesťanstwj,
Proč ty ležjš w této cizj zemi?

214.

„Geden král, tam z toho pokolenj
Které nikdy Slawům nepřálo,
Připrawil mne sočně o málo
To, co měl sem z dědictwj a gměnj;

Pak mne do paut, k saudu, do wězenj,
K smerti záštj geho tahalo,
Potom spáchat na mne kázalo
Horšj nad smert, očj wylaupenj:

Při mém saudu tři sem widěl strany,
Němců dwě a třetj němcowým
Mečem k tomu hnané slawské many;

Ptám se saudců: co má byla wina?
„Kalils wodu,“ wždyť, gá odpowjm,
Dunag teče z Řezna do Děwjna!

215.

Umlukel s tjm, ňádra zastonagj,
Zmizj rozplynuw se we blysky,
Tu sám Milek paušťj na pysky:
„Ale co ti lidé s wámi magj?

Swobodu wám za hřjch pokládagj,
Waše gméno terč gich úhryzky,
A swé hřjchy, mordy, nátisky
Herdinstwjm a práwem nazjwagj!"

Mlč, gá powjm, mlč ty štěbetnjku,
A choď domů už, gá do wlasti
Dunagem gdu, za wozbu měg djku!

Ne! ne! z toho Slawotrápska gdeme
Geště k Weltawě, dj, do slasti,
Tam kde kwět wšech Slawů nalezneme.

216.

Djlem sladký přjmus námluwy té
Mého průwodce a kočjho,
Djlem pudy sardce wlastnjho,
Změnily běh cesty přjležité;

I gdau tedy k Česku naše hbité
Wětrokoně z krage zdegšjho,
Pode nami řeky hadjho
Toků, města a wsi rozmanité:

Nebo let náš onnjm Slawskem běžj,
Wůkol Rezatu a Rednice,
Kde teď Wircburk, Bamberk, Barait ležj;

Nastogte! tam wše už poněmčeno,
Gen že téměř každé wesnice
Slaw a Wend a Wind nám znělo gméno.

217.

Když se nade Norimberkem hnula
Wozba, postog! káži Milkowi,
Totě wzácné město Slawowi,
Gakby duše má ge pominula?

Zde hle znikla někdy Zlatá Bulla,
Djka čtwertému buď Karlowi,
Tomu slawské řeči otcowi,
Gehož wůle k Němcům takto slula:

„Wy, co nade Slawy panugete,
Králi, wolenci a knjžata,
I řeč gegich znegte, mluwte, ctěte!“

Owšem! dj tu Milek wtipem božským,
To už wěci žádá podstata,
Pak gde dále k horám Krakonošským.

218.

U pomezj když sem z wozu zkročil,
Spatřil wysoké sem dubisko,
Na gehožto wětweoh chlapisko
Sedě bljzkau na Sláwii bočil;

Kolikráte krásu gegj zočil
Omdlel, slintal, dostal kašlisko,
„Hle to gest bůh Němců Tuisko“
Tak mi Milek do otázky skočil:

On chtěl Sláwu naypetw ženau, nynj
Když mu košem dala mudruge
Učiniti swau gi otrokynj;

Než i láska i hněw šálj darmo,
Dřjwe soka záwist zmorduge,
Nežby nesla sausedka to garmo.

219.

Gak tě wjtat, selzau čili zpěwem?
 Gako matku či gak macechu?
 Země, pelná cti i posměchů,
 Slawná přjznj bohů gako hněwem;

Hrady twé se sow a plazů chléwem,
 Krage pastwau staly Nečechů,
 Lew ti silný slaužj za wěchu,
 Smert a mdloba wězj pod oděwem:

Tecte mutné selzy do Weltawy,
 Gako déšť a blesky z oblaků,
 Nesauc heslo toto djtkám Sláwy:

Nechte swár, co hrob už wlasti wyryl,
 Slyšte národ ne křik Feaků,
 Wáš ge Hus, i Nepomuk, i Cyril.

220.

Třebas teplé selzy z očj legi
 Po těch hágech tu a rowinách,
 Předce plesám w duše hlubinách
 Wjc a wjce každém při kročegi;

Wšudy dobře doma naylépěgi,
 Parom po wšech wšudy cizinách!
 Ach mně we Slawenských kraginách
 Sama zem už wonj přjgemněgi:

Pro mne negsau cesty swětoběžné,
 Přjchod, kde nás nikdo nečeká,
 Odchod, při němž nelká sardce něžné,

Lidé, s nimiž řeč nás nespoguge
 Budaucnost ni dáwnost daleká,
 Takowá paut wyhnanstwj mi sluge.

221.

I sám Milek přišel ku weselšj
Mysli raduge se welice,
Když sme z oné Slawů kostnice,
Germanie, wyšli k cestě delšj;

Plesal, škeřil zaubky sněhu bělšj,
Pyšně rozpáwil swé letice,
Slowem, tu hned ode hranice
Kohaut na swém smetisku byl smělšj:

Ba i se mnau, wygasniwši čelko,
Nowau prowodilo šálenost,
Toto milé, krásné strašidelko;

Radost nám i garo powýšilo,
České hory měli zelenost,
Po laukách se kwjtj rozbarwilo.

222.

Gako plawec radostiwě tleská
K břehům wůni odtad nesaucjm,
Kde se Indus rauchem kwětaucjm
Skwostně šatj, co choť kmentem hezká:

Tak mým sladce rozkoš mnohobleská
Sardcem proletěla třesaucjm,
Když sem hlas twůg uchem žádaucjm
Slyšel opět, milá řeči česká!

Třikrát šťastných, genž tě magj, wnuků,
Dědictwj wšech giných dáwněgšj,
Pelné sjly, krás i libozwuků!

O že gedno předce smutně hrozj,
To, že w této zemi krásněgšj
Gazyk magj nežli sardce mnozj.

223.

Kam se medle zástup tento shánj?
„To gde wšecko k zřjdlům Karlowým,
Wy též tušjm?“ a nač odpowjm,
„Ei hle k zpěwům slawné Catalani!“

W prawo slečny sedj w lewo páni,
Sjň se zlatj hmotem ğázowým,
Wygde w prostřed s wěncem bobkowým,
Začne, wšechněch oči, uši na ni:

Lustry hasnau, stanau wřjti wary,
Dámy mdlegj, Gabrielky, Mary
Palmy zhůry na ni metagj;

I gá tleskám ano se mi zjwá,
Co to djm? a Mentor podtagj:
Mjna z duše tato z měšce zpjwá.

224.

Žalug sardce pustým těmto hradům,
Nedeg smutku ducha týrati,
Lásce studno k lidem wolati,
Upěg tedy cestám, řekám sadům;

Hlas tam obrať oněm ku pokladům,
Gež sem w dálce musel nechati,
Ba i těm se pokus wyrwati,
Gako trápným Laokoon hadům:

Pahorky ty zapomeň a města,
Které tjm se wjce zbližugj,
Čjm dál wede oči od nich cesta;

Gako gelen poraněný brokem,
Když se nohy ugjt snažugj,
Spěšněgšjm smert chwátá za njm skokem.

225.

Cestu konám, měst a silnic hluky
Lásku dusjm, Muzu zahánjm,
Smjchem we dne, w noci hněwánjm
(Žluči skaupá!) krotjm sardce muky;

Sám být nesmjm, city onna, zwuky
Tato wnuká, co se odstranjm,
Lesy panny mněge, makánjm
Mjnu hledám, a gsau gedle, buky:

Tak ge wšecko u mne w odporu,
Skrýwám se sám, i sám hledám sebe,
Led gsau ljce, oheň žjly střebe;

W duši hřjmá, čelo klidem gasnjm,
Ginj naschwál, gá gen nawzdoru,
Ginj w chyžkách a gá cestau básnjm.

226.

Gako koráb Noe po potopě
Na Araratě si spočinul,
Tak i náš, když na Řjp doplynul,
Konaw cestu dlauhau po Europě;

Zatjm kauzly gakowési stropě
Milek prawau rukau pokynul,
Tu se otec Čech k nám přiwinul
Selzami ten werch swůg celý kropě:

Potom zalkal že se střásla země,
A tak smutný, téměř hněwiwý,
Z chlumu toho zmizel zase něme;

Předčily wšak mnohem, tato pustá
Mlučeliwost a hněw horliwý
Wýmluwnostj, Ciceronská usta.

227.

Z weršku toho sem tam šjře sme se
Na pamatná mjsta djwali,
Tu sme Budeč starý hledali,
Onde Peruc při studnici w lese;

Pak či Panna wýš, či Baba nese
Hlawu w Troskách, sme se hádali,
W lewo Stadice sme poznali,
W prawo Mělnjk w powětřj se třese:

Kde lid český bydlj gasno bylo,
Než kde Němci aneb zněmčenci,
Tam se wšudy nebe oblačilo;

Potom zase našj cestau pěšky
Šli sme dále gako wlastenci,
W towarystwj gedné hezké Češky.

228.

Osoba ta putugjcj s nami
Byla sice krásy wznešené,
Ale raucho měla zhyzděné
Wšebarwými wůkol záplatami;

Caparty a kusy se špinami,
Darmowisy, prýmy upstřené,
Byli ze wšech kragin wlepené
S welkými té panj poškwernami:

Když se w studu od nás oddálila,
Šeptám: zgew mi, bůže křjdlaté!
Kdoby diwná matrona ta byla?

To gest, dj on, sama Česká země
Zosobněná, a ty strakaté
Hadry gsau w nj cizozemců plémě.

229.

Skryl se Řjp a Libušina dwora
Zlaté sjdlo téměř spatřeno,
Ano náhle slunce zatměno,
Sardce strach a nohy gala wzdora;

Kde gsem? kam gdu? a co za potwora
Tam swé kostmi wěnčj temeno?
Čj krew, hroby?— a w tom zakleno
Hromem z Krakonošů: „Bjlá Hora!“

Zpátkem noho z hory nade každau
Černost tmawých nocj černěgšj,
Medea to česká s djtek wraždau!

Milek selzy z oka mého zetře,
K Weltawě pak cestau přjměgšj
Neseme se w liběčdchnaucjm wětře.

230.

Tožť gest onna weleslawná Praha,
Ty zdi, hrady, wěže obrowské,
Onno město Čechů králowské,
Krásné gako Sláwy dcera drahá;

Tam ten gest hrob Otokara, Braha,
Wogtěcha a Wlasty rekowské,
Tu most, djlo Karla mistrowské,
Na němž pěla Muza z Budče nahá:

Už twé berly zlatolcské zhasly,
A meč tupne při swé štěrbině,
Před nimž Tatry, Balt i Řjm se třásly;

Předce wěčným Sláwy budeš chrámem,
Pěknobřehá Němců sokyně,
Zwjtěziwši w přemoženj samém.

231.

A wšak než sem wešel, smluwu psanau
S Milkem učinil sem před Prahau,
Přjsnau pečetj a přjsahau,
By on se mnau nešel, stwerzowanau;

On to spelnil, a hned přede branau
Přetwořil se s chytrau rozwahau
W holaubka, a nebes podlahau
Proletowal město obau stranau:

Téměř měsjc přjtomnost swau tage
Čekal na mne, chudák, po domjch,
Po wěžech a chrámjch sedáwage;

Ale diwno, tak znal dobře zemce
Od cizinců dělit lakomých,
Nesednul že nikdy na dům Němce.

232.

Ký to člun tak rychle wlny dáwj,
Proč tak krotne pod njm Weltawa?
W předku Milčat chasa létawá
S praporci, a wůkol oblak tmawý;

Tušjm Lada narozenj slawj,
Či snad k nowým swětům přjprawa?
Probůh! práznať lázeň-šatlawa-
Zuzanka se s králem na břeh plawj:

Gdi gen, gdi gen děwče muže smělšj,
Tak tě wodiž Cypru wládkyně,
Bys ho šťastně, kám si žádá, nesla;

Až ho oddáš, obrať zpátkem wesla,
Gá zde počkám, hezká plawkyně,
Ach! než cesta naše bude delšj.

233.

Dobrý Milek po Praze mne wodil
Denně od rána až k wečeru,
Kde dům slawný, řjdkost, nádheru
Znal, tam letmo na střechu se hodil;

Způsobem tjm nayperw doprowodil
On mne k Slowanskému klášteru,
Kdež tu bohopustu weškeru
S podiwem i s omerzau sem schodil:

Diwil sem se nákladku a djlu
Této slawské řeči swatyně,
Gewjcj chut Karlowu i sjlu;

Merzelo mne, že i tuto panstwj
Ustaupiti Sláwa cizině
Musela a gjti na wyhnanstwj.

234.

Když sem takto s osudem gá horce
Neljtostiwým se hášteřil,
Milek za Weltawu naměřil
Křjdla a mne wedol k Daliborce;

Tu mne očar hudby diwotworce
Gakéhosi w uši udeřil,
A když aby se mi sdůwěřil
Kdo gest, prosjm, on mi smutně to rce:

Dalibor sem, naučil mne hausti
Mister nauze: a w tom ku zemi
Z okna motauz pro almužnu spustj;

Daw mu gi, ach! mysljm rownau mjrau,
Gako tebe nauze hauslemi,
Tak mne láska obdařila lyrau.

235.

Byw tau hudbau drobet obweselen
Šel zas do města sem starého,
A hle konec mostu Pražského
Zřjm an stogj zlatorohý gelen;

Chtěl on na most, ale Milek wtělen
Rychle w obraz lowce českého,
Měřj po něm z luku silného,
A on do wod padnul podestřelen:

O gak se mé sardce potěšilo,
Že se proroctwj to s hrůzami
Oněch časů od nás odwrátilo;

W kterých prey měl snáze tuto diwý
Gelen se zlatými rohami
Widěn býti, než Čech oprawdiwý.

236.

Znám sic mnohau ušlechtilau hlawu,
Gakých w cizině snad nemnoho,
Chlauby pronárodu onoho,
Genž má slávu gména, řeči, mrawů;

Než kdo gest gim přednost dáti w stawu?
Aniž haňme chwálau někoho,
Ačť bych gá znal předce gednoho
Genž gest — ale sardce wšechněch Slawů:

Ty wšech wděkyň spolu pěstaun, chowan,
Buď ti dána tichý Genie,
Čest ta, které nám si nabyl: Slowan!

Byť i wyschlo lože Weltawino,
Twoge, dokud stane Slávie,
Gméno, Mladon, wděčně bude gmjno.

237.

Bljzek nebe nechci wjce lkáti,
Hluchým žele mého njžinám,
Tebe českých bohů zakljnám
Olympe, a knjžat byte zlatý!

Diwys tropil: ei rač důkaz dáti,
Přelož mne, kam ruky wypjnám,
Lešte s njm, kaž těmto zbořinám,
Gako Šemjk, gak slaup Rjmu wzatý:

Wstaňte z mertwých, skroť můg swými kauzly
Osud krutý wěštná Libuše,
Protni, Žižko, mečem geho uzly;

Gestli tentýž, předků ohluše
Hlasy osud, k tobě Slawů sláwo,
Wnukům nechal aspoň lkáti práwo!

238.

K tohoto se hradu wystawenj
Celé země sběhla podstata,
Ruký lid dal, šperky knjžata,
Gméno Sláwa, Sion přirozenj;

Mistrů wěčných djlo už se měnj,
Barwy schnau i slaupy ze zlata,
Gegich zlomky werhau djťata
W řeku, genž se hněwně wůkol pěnj:

Časů twář zde ljtě zůřj chmurná,
Chlum, kde nebe někdy w palácjch
Bydlelo, gest nynj Čechů urna;

Který angel čeká rozkázanj,
Aby traubil gednau w oblacjch
Takowému prachu z mertwýchwstánj?

9

239.

Hřjch ge owšem welký wražda wzteklá,
  Krádež, zrada, žhářstwo, otrawy,
  Hodny aby mečem poprawy
  Krew a duše z těla gegich tekla;

I lež, pýcha, záwist swod a směklá
  Chlipnost čjhagjcj na mrawy,
  A gak slugj onny ohawy
  Přišlé na zem z horaucjho pekla:

Wšak znám draka s twářj černochudau,
  Proti němuž tyto úlomky
  Hřjchů, geště sněhu bělšj budau;

Ten sám laupj, repce, učj zlému,
  Bige sebe, předky, potomky,
  A znj: Newděk ku národu swému.

240.

Nuže! pokud sardce mladé bige,
  Hleďme štěstj wlasti laskawé,
  Bdjcj probuzugte držmawé,
  Teplj chladné, žiwj wše co hnige;

Wěrnj zrádné pošlapegte zmige,
  Štědřj haňte oči šilhawé,
  Pilnj zběř tu, která krewawé
  Mozole gj a pot bratrů pige:

Krásněgi se nikdo nehonosj
  Smělým čelem, gako wlastenec,
  Genž w swém sardci celý národ nosj;

A to práwem, nebo i on složj,
  Ať se směge tomu třeštěnec,
  Za swé owce počet ruce božj.

241.

Pracug každý s chutj usilownau
Na národu roli dědičné,
Cesty mohau býti rozličné,
Genom wůli wšickni měgme rownau;

Bláznowstwj gest chtjti nemistrownau
Rukau měřit běhy měsjčné,
Gako k plesu nohy necwičné
Pokaušeti pro pochwalu skrownau:

Lépe činj ten, kdo těžj s málem,
Stoge wěrně na swé postati,
Welkýť ge, buď sluhau nebo králem;

Často tichá pastuchowa chyžka
Wjce pro wlast může dělati,
Nežli tábor, z něhož wálčil Žižka.

242.

Nepřipisug swaté gméno wlasti
Kragi tomu w kterém bydljme,
Prawau wlast gen w sardci nosjme,
Tuto nelze bjti ani krásti;

Dnes neb zjtra wraha zemi másti,
A lid w garmě geho widjme,
Předce když se duchem spogjme,
Wlast ge celá w každé swazku časti:

Wzácný owšem citu newinnému
Gest i hág ten, řeka, chalupa,
Kterau praděd nechal wnuku swému;

Ale meze wlasti nerozborné,
Gichž se bogj tknauti potupa,
Gsau gen mrawy, řeč a mysli sworné.

243.

Když sem gá sám w sobě toto řjkal
W saumrak při Gezerce studnici,
Holaubek mne w seyčka kuklici
Šustem křjdel ze sna toho zmykal;

Strašně, gakby přjwal z tuče střjkal,
Letěl k staroměské radnici,
A tu k rozlaučenj na špici
Dwadcet sedem kráte zakuwikal:

Šjře dále ku slyšenj byla
Ona smutných zwuků pjsnička,
Až i zmatek žiwlů způsobila;

Wicher dul a země w třesu wyla
Tak, že we Wjdni tjm hlawička
Štěpanské se wěže nakřiwila.

244.

Chwála Bohu! že už wymizeli
Onni přenešťastnj časowé,
W kterých někdy naši předkowé
Náboženstwjm národ zabjgeli;

Třeštěnců už swáry oněměli,
I hry swatáčků a bludowé,
Na půdě swé wlasti Čechowé
Osemdesát bogů wyterpěli:

Mezizdi co laučily nás hynau,
Tak že z rozličných si owčinců
Ruky slawské přjwětiwě kynau;

Kýž gen nebe nešle nowau z pekla
Eris mezi kmeny našinců,
Genžby zas meč w sardce Slávy wtekla.

245.

Garo zniká sněhy plašj slunce,
  Zefýr lautky nese trávnjkům,
  Strom už stjnem howj pautnjkům,
  Slawjk zpjwá z kwětowého trůnce;

Tam laň plesá, onam křepké gunce,
  Zde se niwa smĕge rolnjkům,
  Motýl k sadu, kachně k rybnjkům,
  Zlatá spjchá wčela ku medunce:

Wše se těšj, kochá, ljbá, skáče,
  Wšudy láska, žerty, lahoda:
  Gen mne tisknau tužby, wzdechy, pláče;

Gen mne negmau gara ani léta,
  Nehne slunce, ani přjroda,
  Co mne zbawil osud duše swěta.

246.

Čekeg tamto nad Šumawau málo
  Slunce zlaté gdaucj k západu,
  Ach už tebe gen mi náhradu
  W dálce této nebe zanechalo;

Gak si se mi w štěstj sladce smálo,
  Tak teď mjrni geho proradu,
  Pozdraw i Gi tam i zahradu,
  W njž si s nami plesalo i lkalo:

A wšak geště na mne lauče swogjch
  Pramenů skloň, aby pobraly
  Tam k Nj tyto řeky očj mogjch;

Když tam přigdeš, rozkaž: aby záři
  Blesky twé k Nj perwé spjchaly
  Zljbati Gj rtjky, oči, twáři.

247.

Zwal mne geště Milek w prawo, w lewo
 We swé wysokosti nebeské,
 Ukazowal též i na weské
 Přátely, hrad Tábor, Rabské dřewo;

Ano, aby wše mi bylo gewo,
 Chtěl mne westi wšudy po České:
 Ale odpusť prosjm nehezké
 Zpauře mé, o krásná Sláwy děwo!

Nayperw káral Milek sám mau winu
 Že sem nechtěl wjce cestiti,
 Potom ptal se přjsně na přjčinu;

Gá djm, to gsau důwoďowé lehcj
 K pochopenj: neb zde básniti
 Gak chci nesmjm, a gak smjm tak nechci.

248.

Předce zdálo se nám po pořádku
 I Dwůr Králowé a Šumawu,
 Českau Ljpu, zřjti, Sázawu,
 A pak gjti k Dobroslawa statku;

Měhoděk! djm potom mému mláďku
 Wzawšjmu zas lidskau postawu,
 Nawštiwme teď už i Morawu,
 Onnu wážnau slawských biblj matku:

Ona, ač gest nynj děgoprázná,
 Druhdy byla w panstwj široká,
 Slawské řeči pilná, w bogi rázná;

Milek wděčně té mé rady požil,
 A mne na temena wysoká
 Hory Radošť w měkau tráwku složil.

249.

Perwý zrak náš padel k Holomauci,
Kde sme množstwj welké Tatarů,
Gako roge much a komárů
Uwiděli na křesťany gdaucj:

Tu ge začne wjtěz geden tlauci,
Snad to Winkelried gest Šweycarů?
Španělů Cid? Huňad Maďarů?
Ne, to Sláwě patřj gméno skwaucj!

Jaroslaw on Hwězdohorský sluge,
Genž zbiw nayperw wůdce samého,
Potom wogsko celé rozptyluge;

A byť i swět nebyl dosti wděčným,
Předce skutku toho slawného
Hosteynow tu swědkem bude wěčným.

250.

Tam se w Brně we hrob uložilo
Tělo otce Slawů učených,
Moře zásluh geho wznešených
Na Europu celau působilo;

Zwláště český gazyk zpowinnilo
K činěnj mu djků skraušených,
An se tři sta roků ztracených
Tjmto mužem gemu nawrátilo:

Zrozen w Uhřjch; bydlel w Čechách; spatřil
Rusko, Polsko; zemřel w Morawě,
Aby tak náš celý národ sbratřil;

Proto zde si potomkowé geho
Přisahegte lásku ke Sláwě,
Nebo toť gest oltář Dobrowského.

251.

Z chlumu toho když tak ohljženo
Okem našjm wůkol to i to,
Ai hwězd osem stogj rozlito
Nade hradem, gemuž Králic gméno;

W každé hwězdě názew uwiděno,
Tam Streyc, Albert, Hodic, Kapito,
Ephraim, Caepolla tu wyryto,
Jesenský tam, Eneáš tu čteno:

W středku měsjc blesku ljbezného
Stál, a záře liter prýštila
Ž E R O T J N se z něho;

Nad nimi pak wšemi gasnost silná
Slunce, na wzor knihy, swjtila,
W njžto psáno bylo: Šestidjlná!

252.

Unor gihne, Staré Šallerowce
We snách nočnjch spaly na břehu.
Taja hučj, zespod od sněhu
Rozbauřená, zhůry od ledowce;

Woda rostauc domy, skály, owce
Nese dolů w prudkém náběhu,
A už slyšno w matném rozlehu
Nawet lidská lkánj, geky, słowce:

Pomoc! pomoc! do oblaků znělo,
Když pak retowánj z bljzkosti
Nešlo, tedy z Ruska přiletělo;

Kozáci tři člun tu uchopili,
A ti, bez prosby i wděčnosti,
Stopadesát lidj ochránili.

253.

Kdo to stogj s tělem obnaženým
Tamto w tuhé zimě na ledě?
Nehrad z Růžoskály! nehledě
Tam, dj Milek hlasem popuzeným;

Kdo to běžj s okem wylaupeným
W Děwčj hrad tam, zhaněn škaredě?
Cyrek! oba k Čechům we wědě
Děgopisné přislaúchagj ctěným:

Na lowě ge gawše Rakaušané
Nutili buď hrady pustiti,
Buďto nesti trýzně gmenowané;

Oni oba, přjklad pro potomstwo,
Byli hotowěgšj woliti
Muky těla, nežli wěrolomstwo.

254.

Když tak po wšech mjstech znamenitých
Zřjme z této hory homolné,
Až tam na kraginy okolné,
Až tam do wod Wisly pramenitých;

Na březjch té řeky rozložitých
Kozlátko se páslo swéwolné,
Neřády a skoky zápolné
W nezbednostech čině potočitých:

Na to orel s dwěma orlicemi
Přiletěwše, slabé zwjřátko
Rozdrápali na tré s údy wšemi;

Co to, zhýknu, za diwadlo nowé?
A můg druh dj: onno kozlátko
Polsko gest a orli mocnářowé.

255.

Ai gak pyšně twůg se zlatowěžný
Kremel, Mozkwo swatá, blyskoce!
Gak stkwj dáwno se a wysoce
Krásau města celý sewer sněžný!

Než hle Sláwa, nayperw palác něžný
Roztopšinůw ohněm ztroskoce,
Potom w celém městě široce
Sype giskry, watřj plamen běžný:

Powěz medle matko gasnočelá:
Gaké přjčiny tě musely
K takowému skutku pobjzeti?

„Swětlo slepcům rozžati sem chtěla,
By už předce gednau widěli
Kdo gsem gá, a co gsau moge děti!“

256.

Sláwie! ó Sláwie! ty gméno
Sladkých zwuků hořkých památek,
Stokrát rozerwané na zmatek,
Aby wždycky wjce bylo ctěno;

Od Uralů Tatrám na temeno,
W paustěch kde má rownjk počátek,
Až kde slunka mizj dostatek
Králowstwj gest twoge rozloženo!

Mnohos nesla a wšak křiwdy činů
Nepřátelských wšecky přežila,
Ba i špatný newděk wlastnjch synů;

Tak, když ginj snadno w půdě měké,
Ty si trůny sobě twerdila
Na staletj rumjch dlauhowěké!

Od Athosa k Trigle, k Pomořanům,
Ode Psjho k poli Kosowu,
Ode Carigradu k Petrowu,
Od Ladoğy dole k Astrachanům;

Od Kozáků ku Dubrownicanům,
Od Blatona k Baltu, Ozowu,
Ode Prahy k Mozkwě, Kyowu,
Od Kamčatky až tam ku Japanům;

Ural, Tatra, Wolğa, řeka Sawská,
A wšech hor i kragin okolek,
Kde se koli mluwa slyšj Slawská:

Zaplesegte, bratřj, i wy i gá,
Ljbegme se při tom wespolek,
To hle wlast ge naše: Wšesláwia!

258.

Wšecko máme, wěřte mogi drazj
Spoluwlastenci a přátelé!
To, co mezi welké, dospělé
W člowěčenstwě národy nás sázj;

Zem i moře pod námi se plazj,
Zlato, střjbro, ruky umělé,
Řeč i zpěwy máme weselé,
Swornost gen a oswěta nám scházj!

Degte nám tu, s duchem wšeslawosti,
A ai národ máte widěti,
Gaký nebyl geště w minulosti;

W prostředku se mezi Řekem, Britem,
Naše gméno bude blyštěti
Na sklepenj swěta hwězdokrytém.

259.

Sláwowé! wy ducha nesworného,
Žiwj w rozbrogjch a hryzotě,
Gdite wšickni spolu gednotě
Od uhlj se učit řeřawého;

We hromadě swazku společného
Dokud to gest, hořj w teplotě,
Hasne každý uhel w samotě
Oderwaný ode druha swého:

Učiňte tu radost milé matce
Rusi, Serbi, Češi, Poláci,
Žjte sworně, gako gedno stádce!

Tak wám wogna lidožerná wládce,
Tak wlast nerozterhnau chytráci,
A wáš národ perwý bude w krátce.

260.

Načby proto sardce naše chladlo,
Nač se pohřjžilo w truchlotu,
Že sme našli práznau pustotu
Kterau žádné netklo geště rádlo?

Wjtěztwj to nechci, genžby padlo
Z nebe dolů na zem bez potu,
Woljm chudau směs a mrákotu
Aby swět byl, kde nic předtjm wládlo:

Arci, že gdau ginj cestau hladšj,
Těžce mi a pozdě za nimi,
Tjm sme ale a náš národ mladšj;

My co ginj dokázali známe,
Než to skryto přede ginými,
Co my w knize lidstwa býti máme.

261.

Stjny Lauritasů! Swatopluků!
Gak wás možno z hrobu wywesti?
By ste uwiděli neřesti
Národu a hanbu swogjch wnuků;

Netaužjcjch ani střely luků
Ke swobodě wzjti do pěsti,
Ani okowů swých bolesti
Krotiti hrau wlastnj řeči zwuků:

Plémě Penna ledwa pomstu tutlá
Škřipně onen řetěz terhage,
Nimž ge wjže ruka matky útlá;

Nám krew milau cizj žjžeň chlastá,
A syn, sláwy otců neznage,
Geště swogjm otroctwjm se chwastá!

262.

K gakémuže ústj na sirotčjm
Člunku tom můg žiwot přigechá?
Nikde pokog, nikde utěcha,
Břeh se terhá se mnau kam gen kročjm;

Národ můg gest zarputilý otčjm,
A wlast nepřjzniwá macecha,
Proto, gako syn genž zanechá
Rodičů dům, po swětě se točjm:

Za obě ty ztráty hledati šel
Aspoň w lásce sem si náhradu,
Ale z deště pode žlab sem přišel;

A w těch bjdách duše starostliwost
Žádný giný lék a poradu
Nenalezá, genom terpěliwost.

263.

Neletj tak orel prudkým letem,
  Ani wčela garnjch po kwjtkách,
  Ani na rychlých Rus kibitkách,
  Gak gá s Milkem celým slawským swětem;

U Ladoğy sme dnes, před daupětem
  Wawle, na Kynastu wyhljdkách,
  Zjtra u Čakonů při kytkách
  Olympu, neb w Čechách s Řepočetem:

Odtud gdeme kde Raniberk, Retra,
  Swiata ljpa, zámek Sklabinský,
  K litině pak welikanské Petra;

Torun, kde gsau kosti Kopernjka,
  Prahy Dněpru, chobot Chwalinský,
  Zrin, Plač — to wše razem w oku zniká.

264.

Nasitiwše oči, kam teď? radu
  Máme s Milkem pelnau rozpaků,
  A w tom, gako wodič, z oblaků
  Přikwitne k nám Radhost od západu;

Bůh ten wedol nayperw přes zahradu
  Konileskau nohy diwáků,
  Potom do okolj Hanáků,
  Naposledy k rumům Welehradu:

Zatjm Milek wětrošatý řekne:
  Poďme geště slyšet šalmagi
  Walachů a zpěwy gegich pěkné;

Uzřewše pak Tatru wjnorodau,
  Pokračowali sme k Dunagi
  Dále cestau našj zemowodau.

Zpěw
III.
Dunag.

265.

Nynj že se walně sardci mému
Pjsně zlatorýmé wyljte,
Když se k mjstu tomu bljžjte,
Kde slaup slávy stkwj se Sobieskému;

Ať geg wšemu swětu křesťanskému,
Stambulu i Mekce hlásjte,
Zwláště před očima deržjte
Šprewě tam, tu Istru newděčnému:

Korauhwi pak, kterau syn ten Slávy
Měsjci wzaw křjži wěnowal,
Tento nápis neste do Waršawy:

„O by celá Europa to znala,
Že gi trůn ten někdy retowal,
Který ona potom stroskotala.“

266.

Co to za diw nad Dunagem wstáwá,
Gest to asnad Křiwán rohatý,
Čili Lomnice štjt lednatý,
Čili Matry hromogizwá hlawa?

Či hluk ptactwa po obloze pláwá,
Či snad Babel zkřjšen proklatý?
Ne, to Děwjn čumj skalnatý
Nešťastného sjdlo Rostislawa!

Zticha, řeko, nes mau lodi sličnau,
Přeg se podjwati pautnjku
Dobře na tu pewnost nebetyčnau:

Ženám ke cti, mužům k hanebnosti
Stogjš zde, ty welký pomnjku
Slawské sjly, než i neswornosti.

267.

Tatranskau když Wratislawu zřjme
 Wečer stjny sypal w přjrodě,
 Tu bauř wluny metá do lodě,
 Ano Milek unawený dřjme;

Toneme, hey! procit Pobratjme!
 Tak djm w strachu gemu lahodě,
 On wstaw za ruku mne po wodě
 Wede, až se břehu dopjdjme:

Sotwy že den odkryl noci raušku,
 Šli sme nayperw Česko-Slowenskau
 W tomto městě nawštjwiti Crušku:

Pak sme oči Tatrau réwowlasau
 Pásli, genž mau duši mládenskau
 Někdy pět let šlechtila zde krásau.

268.

W lesku rosau zperleného gitra,
 W listošeptých hágkůw showoru,
 Šli sme, ano w našem obzoru
 Rozwine se staré město Nitra;

Gá hned, bolest zniklau w sardcį přitra,
 Kráčjm spěšně onnu na horu,
 Která swatá sluge Soboru
 Zhubenému cuzým hostem zchytra:

A tu skal sme welkých nanosili,
 Potom oltář podle obřadu
 Staroslawů z nich sme wystawili;

Milek oheň rozžal, gá pak wjno,
 Med a klasy w obět nakladu,
 Že ten zápal šjře uwidjno.

269.

Slawský národ rowným se mi zdáwá
Pokognému býti potoku,
Který we zdlauhawém pokroku,
Ale silně k cjli swému pláwá;

Gestli hory w běhu nalezáwá,
Teče rowinami po boku,
A tu ráge tworj w homoku,
Městům tiché požehnánj dáwá:

Naproti pak ginj národowé
Gsau zas walným praudům podobnj,
Třeskem, pleskem cesty traucjm nowé;

Než když zmiznau wluny gegich mutné,
Ach tu po nich lidé chudobnj,
Lauky bahna, a wsi rumy smutné.

270.

Mnohé owšem geště práce naše
Gsau, a duch k nim třeba Alkegský:
Tu lew musj padnaut Nemegský,
Který wraždy w národu nám páše;

Tamto wepeř a pes, co se kaše
Proti řeči našj, zlolegský;
Tu had má stat býti Lernegský,
Tam chléw dlužno čistit Augiáše:

Neštiťme se wšak těch Herkulowých
Skutků, často sama welikost
Předsewzetj, dodáwá sil nowých;

Ani nade štěstjm nezaufegme,
K Tatře i hor slawských wšelikost
Přeložjme, genom wjru měgme!

271.

O by, djm když duch můg tak se chaulil,
Naši rûznj slawštj kmenowé
Byli zlato, střjbro, kowowé,
Gá bych ze wšech gednu sochu ulil;

Rusko bych sem w gegj hlawu skulil,
Dřjk pak byli by w nj Lechowé,
Ramena a ruky Čechowé,
Serbskobych sem we dwě nohy půlil:

Menšj kmenky, Windy, Lužic dwoge,
Wětwe Slezů, Chorwů, Slowáků,
Roztopilbych w oděnj a zbroge;

Před tau modlau klekati by mohla
Celá Europa, anť oblaků
Wyššj, krokem swýmby zemi pohla.

272.

Onny krage, kde sem s neprospěchem
Pokog sardce prohral s naděgj,
Wšudy před mau cestau kráčegj,
Domy, weršky i s luk gegich dechem;

Besjdka i zřjdlo pod ořechem,
Zahrádka, kde kwjtky pyšněgj,
Chrám i wěže ode weřegj
K hálce krytá břečtany a mechem:

Než i truchlé zámků oněch rumy,
Na nichž Kazislawů wyryly
Wěčný sobě nápis nerozumy;

I ta řeka, gegjž wlny diwé
Ona krotj, aby nezmyly
S hřjchem dáwným snad i cnosti žiwé.

273.

Hory, hory, slyšte hory skalné,
  Wstupte werstwau hora na horu,
  Stawegte mi řebřjk w prostoru,
  Z njž bych uzřel onno sardce dalné:
    Hory, hory, slyšte hory skalné!

Řeky, řeky, slyšte řeky walné,
  Dřjw než gdete w moře oboru,
  Slitugte se, neste úkoru,
  Neste Gj tam tyto selzy kalné:
    Řeky, řeky, slyšte řeky walné!

Proč ste ztichli, wěgte k Nj mé wzdechy
  Zdálky této, wěgte, wětrowé,
  Rozdugte swé lkánjm mogjm spěchy:
    Proč ste ztichli, wěgte k Nj mé wzdechy!

Zchwaťte mne k Nj, aneb běžte pro Ni
  Buď už sami tagnj duchowé,
  Nech bauř, a tma, a strach kroky honj,
    Zchwaťte mne k Nj, aneb běžte pro Ni.

274.

Ani údol Tater těchto tichá
  Kolem hradbau chlumů wěnčená,
  Chlumů, gegichž hlawa zelená
  W oblaků se a hwězd cesty mjchá;

Ani Pison, gehož w Eufrat spjchá
  Woda ze žil zlatých prýštěná,
  Ani šťáwa w léčné wařená
  Djlně, kde sám Wulkán oheň dmýchá:

Nic mne před mau nemůž skrýti strastj,
  Nic mým nedá persům ochlady,
  Nenj w swětě pro mé rány mastj;

Co gsau Tempe, wzaw gim Nimfek zgewy?
  Bez pastýřek co gsau Arkady?
  Co gsau ráge, w kterých nenj Ewy?

275.

Tu som někdy perwau cjtil radost
Záři Tater spatřiw zardělau,
Tu wšem winšům pjsnj weselau
Každá lauka učinila za dost:

Nynj žrawau w sardci nosjm žádost,
Wlastnj žel swůg lkáti nesmělau,
Ach, kdoby mi onnu zmizelau
Mohel geště nawrátiti mladost?

Sardce samo dáwá wěcem barwu,
Smjchy klade na rty starobě,
Na twář mladi pláč a šedin larwu;

Ono na mág měnj nahý leden,
Snášj stohy zlata chudobě,
A má kde chce peklo, aneb Eden.

276.

Na hor chlumy, na naywyššjch čela
Skalin lezu před swau nesnázj,
Z břehů k spádům, z hlubin na srazy,
Gako sarna střelcem owdowělá;

Wšak mne i tam trápliwého smělá
Milka ruka geště sprowázj,
Perstem chytrým ljčjc obrazy,
Gakby Ona před očima chwěla:

Kliď se, zběhu šalný, wzdorně řkaucj
Kráčjm na krag přjkré sterminy,
Tu tě, tu wás werhu ňádra žhaucj!

Už už padám klege lidi, bohy,
Anť, ó diwe! w lůnu rowiny
Stát se nagdu, neuraziw nohy.

277.

Rcite ženci, co tam se serpečky
Klásky w poli žnete hebaunké:
Zdaž ste gedné hezké hezaunké
S wěncem zlatým neuzřeli žněčky?

Pastýřowé, kteřj na kopečky
Owce wywádjte bělaunké:
Zdaž ste gedné hezké hezaunké
Newiděli někde pastýřečky?

Asnad wy ste drozdi, holubinky,
Skály, žřjdla, křowé rozwitj,
Slyšeli hlas onné krásné Pinky?

Šetřjteli lkánj lásky cnostné,
Powězte mi kde ge k nagitj,
Zahanbite losy neljtostné!

278.

O, co by tě sardce, této hnětné
Wazby w swětě geště zbawilo,
Giž si sto mjl posud nosilo,
K Tatrám zpěwným ode Sály kwětné?

Gako ptáče, když se w ošemetné
Ruky pacholete chytilo,
Byť se do powětřj wzdálilo,
Nit mu wšudy křjdla deržj letné:

Do tmy hor se, mezi hwězdy krygi,
Honem běžjm, lezu potichu,
Wšudy znjti řetéz u noh čigi;

A bychť byl i wyrwán tomu lowu,
Co pak? ach tu geště pohřjchu!
Šel bych sám se přiwázati znowu.

279.

W meziřjčj tom, kde rozložilo
  Šwárné městečko se Mošowce,
  W dáwnosti prey sluli Snášowce,
  Tam mi nebe wlast mau wyznačilo;

W hornj straně geho nasadilo
  Přirozenj bučj, galowce,
  W dolnj role a pstré pokrowce
  Luk i kutin tráwných rozšjřilo:

Tam sem spatřil swět, se w Mači hráwal,
  Wodu ze studně pil Králowské,
  Z Tlusté cit a z Dřjnku krásu sáwal;

Krag ten s městem tak se Milku ljbil,
  I lid, hry a zpěwy wenkowské,
  Že mu wěčnau čest a lásku sljbil.

280.

Zlatokřjdlec ten a geho střely
  Tak též počal se tu ljbiti
  Kráskám Turčanským, že lapiti
  Silau geg a zaderžeti chtěly;

Když se bránil, ony radu měly
  Wšecky spolu co tu činiti,
  Pak šly welikau sjť uwiti,
  Kterau nade Turcem rozestřely:

Ode Lisce k Žárům nočnjm mrakem,
  Od Budiše k horám Sučanským,
  Zakryly krag celý kwětným sakem;

Ale Milek rozumu se chytě,
  Ušel Dupnau k stranám Trenčanským,
  A tak minul Didonek těch sjtě.

281.

Kdo ctj národ wšeho si rád wšjmá
Co mu národ w pamět uwodj,
Wes, kde muž se welký narodj,
Hrob, genž drahé kosti w sobě třjmá;

Proto i mne od Beskydů přjmá
Cesta ku Dunagi sprowodj,
Na gehož se prawém nachodj
Břehu mnoho co cit Slawa gjmá:

Krásným Wáhem tedy beze dlenj
Do Rábských sme Ďarmot wrazili,
Dobrowského mjsta narozenj;

A tu wraucj, gá i lásky bůže,
Djk sme osadě té činili,
Že nám dala na swět toho muže.

282.

Když pak loďka naše idyllickým
Dunagem zas dále pospjchá,
Dohonjme tu Lwa Gindřicha
S Přibyslawem králem Obodritským;

Onen kál se a kryl za pautnickým
Spolkem do žjně a kožicha,
Ale tento hned se přimjchá
Gako Slaw k nám sardcem nepokrytským:

„Kde ste se tu wzali a kam gdete?“
Tak my, a on: „Pan Lew podáwil
Mnoho Slawů, teď geg wina hněte;

Pokoge wjc w celém Sasku nemá,
Proto cestu tuto wyprawil
Pro odpustky do Jeruzalema.“

283.

Padni na zem koleno, hle brána
Města toho stogj před nami,
Swatými w němž někdy nohami
Wogtěch kráčel, kážaw Krista Pána;

Tu křest wylil Slaw ten na Štěpána
Krále biskupskými rukami,
Tu njm pohanská tma s modlami
Maďarského lidu rozehnána:

Ostřihome! aspoň ty uč nynj
Wděčnosti, lid tento swedený,
K synům dárců toho dobrodinj;

Wzácněgšjho než gsau dyně Matry,
Než gest Taty mramor čerwený,
Než gest wjno, zlato celé Tatry!

284.

Zlatohřiwé nowau nastaupiti
Koně Phoeba šli dne okliku,
Když se dále mému woznjku
Do onné wsi ljbj odplawiti,

Kterau nelze Slawům wyslowiti,
Üröm w maďarském znj gazyku,
Gehož wýznam w našem slownjku
Pelyněk se může tlumočiti:

Zdaleka už, z gedné kaple krásné,
Zpěwu harmonie mistrowná
Zněla, w naši řeči libohlasné:

Neb tam ruská kněžna odpočjwá,
Gménem Alexandra Paulowna,
Chor pak gegj mladau smert tu zpjwá.

285.

Když sme přišli do Budjna, práwě
Rumy chrámu našli w pewnosti,
W kterých hrob a w kwětu mladosti
Kostliwec byl o králowské sláwě;

Perlowec se na geho stkwj hlawě,
Tělo kryly kmentu skwostnosti,
Lidé z daleka i z bljzkosti
Hádali se, kdo to, nelaskawě:

Než ty pře tak Milek porozwázal:
Že chrám Žigmunda gest swatého,
Jeroným kde Pražský někdy kázal;

Tělo pak že Kunhuta gest naše
Z Poděbrad, krew Gjřj slawného,
Češka, a choť krále Matiaše.

286.

Od Dunage přišlo w běhu přjmém
Cestu k Balatonu konati,
Pylades můg uměl dělati
Rozkošnau gi rozmarem a šprýmem:

Ale když sme stáli před Wesprýmem
Tak se prudce začal hněwati,
Že to město hrozil zdrúzhati
Deštěm střel swých, plamenem a dýmem:

Odkud k hněwu přjčinu, djm, bereš?
Ha! rce, kde trůn krále Slawského
Stál, teď stogj pro Slawy tam dereš!

Dárce gména wsi a wládce domů,
Perune, ty z nebe swatého,
Či už nemáš blesků wjc a hromů?

287.

Řjkáte mi: „že to zákon káže
By Slaw w Uhřjch řeč swau pochowal!“
Dobře, než kdože geg ukowal?
Lidé! či to wjce než Bůh wáže?

Zákon božj národům wšem záže
Mjr a sprawedliwost zwěstowal,
A to, aby každý milowal
Wlastnj gazyk nade wšecko dráže:

Můžli lidská božskau, časná wěčnau,
Konečná, leč s pýchau neslušnau,
Proměniti wůli nekonečnau?

A co twor wjc milowat má skumný,
Či wlast malau, mertwau, bezdušnau,
Čili národ welký, žiwý, umný?

288.

Bože! Bože! který dobře mjnil
Weždy s národy si wšechněmi:
Ach už nikdo nenj na zemi
Kdoby Slawům sprawedliwost činil!

Kde sem chodil, nářek bratrů stjnil
Wšudy weselost mé duše mi,
O ty saudce nade saudcemi
Prosjm: cože tak můg národ zwinil?

Křiwda se mu, welká křiwda, děge,
Žalobám pak se a zármutu
Našemu swět rauhá aneb směge;

Aspoň w tom nech maudrost twá mi swjtj:
Kdo zde hřešj? či kdo křiwdu tu
Dělá? či kdo tuto křiwdu cjtj?

289.

Zawzni geště znowu slawenskými
 Zwuky kraginečko spanilá,
 Ty wlast Priwiny a Hezila,
 Nad krásnými břehy Blatonskými:

By hrad onen zase s předky swými
 A w něm swatyně ta ožila,
 Kterau někdy ruka swětila
 Methodowa řády křesťanskými:

Wezmi, kragi, i mne w lůno swoge,
 A wy lázně geho powěstné
 Zmyte ze mne wšecky strasti moge;

Obzwláště ty rány bolestné,
 Které gedna Sála duši mogj
 Způsobila, nechať druhá hogj.

290.

Letem, gakým na reydišti Britan
 Sotwy s koněm běžj we cwále,
 Ode Blatona se oddále
 Letěl Milek se mnau do Korytan;

Tu byl w šjrém poli slawně wjtán
 Geden sedlák sedě na skále,
 S pompau gako slušj na krále,
 Před njm knjže, gemuž zákon čjtán:

Tento negen rolnickým byl šatem
 Oděn, než i dostal poliček,
 Dřjw než uzřel na trůnu se zlatém;

A to proto, aby knjže znalo,
 Že se panownických stoliček
 Práwo, wládcům z rukau lidu dalo.

291.

Gak ge wyřknu, při spatřenj tebe
Bělehrade, město slawenské,
Gak ge wyřknu tyto wlastenské
City, které matau samy sebe?

Co ti dalo naydražšjho nebe,
Národ, řeč, zem, krásy panenské,
To wše Turků plémě wogenské,
Gako Dunag tuto Sáwu, střebe:

Tuto Sáwu, nad njž z gedné strany
Gá zde stogjm, ano na druhé
Bič snad plete Baša na křesťany;

Ale terp gen šwihy toho biče,
Přigde Wila w časy nedlauhé,
Přigde Šarac Marka Kralewiče!

292.

Podiw, podiw se tam nad úkazem
Nowým, Milče ke mně wolalo,
Hledjm, a ai sardce hýbalo
Hrůzau se a kosti třásly mrazem;

Dwoge mužů, Slaw a Turek, na zem
Z přewysoké wěže padalo,
Náručj tam toho, mykalo
Tjmto tuto, hněwně celým srazem:

Kdo to a zač sebe obětuge?
Ptám se gá mé cesty zpráwčjho,
A on takto wěc mi wyswětluge:

Dugowič gest rek ten s myslj čackau,
Turka mece, sadit chtjcjho
Koňský ocas na wěž Bělehradskau.

293.

Geště účel dáwno pěstowaný
Mělbych, ale cesta nerowná!
Gjti tam, kde onna králowna
Wšech hor našjch, Athos prokopaný;

Tam kde chowá poklad nepřebraný
Slawských rukopisů knihowna,
Spelni, řeknu slowa powlowná,
Tuto žádost Milku ke mně slaný!

Neradno teď, powj, ku maňasům
Těm se Mahomedským bljžiti,
Nechegme to přjzniwěgšjm časům;

Ale tak moc powýšil mi zračnau,
Že sem celau mohel spatřiti
Zde, tu Horu Swatau nadoblačnau.

294.

A tu když mi wšecko dokonále
Ukázal můg wůdce malaučký,
Derželi sme spolu rozlaučky,
Aby každý sám už kráčel dále;

Gá sem djky připogené k chwále
Gemu wzdáwal, on mně naučky,
Potom wzaw geg oblak lehaučký
K Sláwy dceře nesol k sorbské Sále:

Mně byl Mentor on a Čičerone,
Čičisbeo Gj, a poštářjk
Oběma nám w lásce bezúhonné;

Gá pak lásky i čest po rozkoši,
Šel sem městem, kde náš Šafařjk
Bydlj, plakat los můg ku Rákoši.

295.

Gaké barwy! gaké spanilosti
Krášlegj wás břehy ozdobné,
Samé modré, něžné, předrobné
Nezabudky widjm wůkol rosti;

Ach, gá znám tam w kruté dalekosti
Oči docela wám podobné,
Utište mé kwěle žalobné,
Posilugte sardce we stálosti!

O bych sem wás kwjtky nebeoké,
Tam k Nj přesaditi w stawu byl,
Od Rákoše k Sále střjbrotoké;

Genby ste Gj gméno řekly waše,
Znalaby, že sice pohubil,
Nezničil wšak osud swazky naše.

296.

Pěg swau pjseň celým owerbeným
Rákošem, ty hustém we křjku
Skrytý, zlatoustý slawjku,
Pod wečerem gasnau nocj tměným;

Dřjwe toč zpěw hlasem sladce chwěným
Po wšech sauzwučnostj řebřjku,
A pak žalmug, Lady řečnjku
Ty i gara, semnau zarmauceným:

Perwau pjseň onné Swatopluka
Bitwě obětugme krewawé,
Gegjž swědkem potok ten a lauka;

Druhau pjseň plačme nad samotau
Mau, po ztrátě družky laskawé,
Třetj nade Slawů negednotau.

297.

Nuže tedy Slowáci už spite,
  Skoroť bude wašem po kmenu,
  Nebo, gakby házel na stěnu
  Hrach, slow matky Sláwy neslyšjte;

Wzdělaněgšj! po cizotách mřite,
  Wažte nad manželku kuběnu,
  Kazatelé! lidu proměnu
  Gazyka, ne mrawů w uši ljte:

Spisatelé! rozmnožugte hřjchy,
  Na spogenj s Čechy repcite,
  Zmařte řeč i národ z hlaupé pýchy!

Než, když nebe k pomstě tato waše
  Nekagjcnost zažhne, nercite
  Potom, že ste byli bez Jonáše.

298.

Dunagi! ty i wšech toků knjže,
  I wšech Slawů děde nádherný,
  Proč si zniku swému newěrný,
  W cizj moře pěkné wluny hřjže?

Wjceli tě, nežli Osman, wjže
  Čisté lásky osud mizerný,
  Obrať zpátkem běh swůg střjberný,
  A nes k cjli selzy tyto bljže:

Chcešli sobě chwály wěnce plesti,
  Wěz, že nenj menšj oslawa
  Selzu gednu a sto lodj nesti;

Wšak i zisk tě čeká, negen chwála,
  Tu ti gako bratru Weltawa,
  Tam gak choti w náruč padne Sála.

299.

Podnět ducha tam mne gjti trápil
Kde byt magj krásné uměny,
Abych, nagda gegich prameny,
Na Parnasu maudrosti se napil;

Smělo na chlum naywyššj sem kwapil
Rozpiatými w tužbě rameny,
Ano ginau, mjsto Mudřeny,
Zaslepenec bohyni sem lapil:

Tak se kárá lidská derzost sama,
Když se rozum taulá w zánebj,
Nohy bljzká pohelcuge gama;

Proto radjm, zwláště w mladém stawu,
Že týž pozor dáti potřebj
Na swé sardce gako na swau hlawu.

300.

Sem tam blaudě w želi přehlubokém,
Kde mne wedau křowé klikatj,
Nech se ljstek stromu zaklátj,
W útěk perchnu chybným, plachým krokem;

A wšak opět, gak když po diwokém
Wichru slunce horu ozlatj,
W slast se terpkau smutek obrátj,
Stogjm, blednu, ňádra wlaže okem:

Genom pláč mi bol můg hogj strastný,
Těchau přátel roste břemeno,
Sen mne nezná, gjdlo sobě hnusjm;

O ty kragi! o ty břehu šťastný!
Wám to w bljzku mjti sauzeno,
Co gá w dálce oplakáwat musjm.

301.

W tužby chwatu křjdla k letům beru
Tam k nj po široké prostoře,
Když se slunce laučj na hoře,
A hwězd ruky wedau noci dceru;

Nehowj wšak osud mému peru,
Dálky stokrát wjce přispoře,
Nežli tomu, genž swau přes moře
Každonočně nawštěwowal Heru:

Geden cjl než různau máme cestu
Leandře, noc tobě z Abydu
Dosti, a mně týdne málo k Sestu;

Twému tam gen měkolomné stály
Na překážce wluny poklidu,
Mému twerdé Krakonošů skály.

302.

Z Kapu perly, z Chyli nese kowy
Loď a šťastně plachty rozwjže,
Wjr gi sheltj portu naybljže,
Cože kupec bohům ljtým powj?

Zchop se z Nicu, trůn si rozbj nowý,
Swětu půl se wydey za knjže,
Pak slož berlu, z herdé Pařjže
Táhni až tam kdesi na ostrowy:

Netag, když se ku tak wzácné tichá
Ztrátě někdy selza připogj,
Špatná mužnost, w njžto necit, pýcha!

I kdoby mně tedy radost wrátil,
Co mne w swětě žiwa ukogj?
Wy gen loď, trůn, gá sem sardce ztratil.

303.

Nikdy bych sem nebyl wěřil tomu
Gakým láska diwům naučj,
Ona hwězdám státi poraučj,
Duchy křjsj, tupj střely hromu;

Reč dá němým ratolestem stromu,
Skalin swazky tuhé rozlaučj,
Tigry krotj gegj náručj,
Smjchy k pláči a pláč wede k Momu:

I mne láska mnoho naučila,
Ach, že dwogno o tom sauditi,
Zda i djky za to zaslaužila;

Žiwot štěstjm w žalost werhla mělkým,
Ducha naučila básniti,
Sardce lkáti nad národem welkým.

304.

O kýž aspoň, gako někdy w štěstj,
Přjtel w trýzni těchau přispěge,
Genžby kleslé křjsil naděge,
Smjch a žerty mjchal do neřestj;

Nic, gen gedno paut mi přjkrau klestj,
Tjm gen sardce tytýž okřege,
Gako paupě, když ge šlepěge
Slunce shnětly, Nymfa zase pěstj:

Ty hro sladká zwuků melodických,
Wy mých citů truchlých nádoby,
Djtky nebe skryté w slowjch lidských;

Bez wás sotwy lzeloby mi tjsně
Dwau zlých bohů nesti poroby,
Bez wás, třetjm dané bohem, pjsně.

305.

Přjtomna gsau wždy mi wšecka milá
Mjsta krage toho drahého,
Kde sme našli geden druhého,
Kde mne střetla, kde se rozlaučila;

Onna lauka w hági ušlechtilá
Motýla kde gala krásného,
Onna geskyněčka Gőtheho
Co nás w dešti na procházce skryla:

Ten břeh strážný kde Gi snjček bawil,
Ten keř co Gi, když si na wěnček
Růže brala, perstjk pokrewawil;

Každý strom, kwět kterého se dotkla,
Posud znám, ba i ten kamenček
Kde se gednau nožka Gegj potkla.

306.

Onna ljpa, kde sme mnohé ráno,
Mnohý wečer krásný probděli,
Onna láwka pod nj w getelj
Tam gsau geště, těmť Gi zřjti přáno;

Gak tam nemá bohům býti lkáno,
Kde se proti sobě opřeli,
A co geden sardci udělj,
Wzdorau giných stromům býwá dáno:

A wšak blaze, kdo se wolně wyhne
Tam, kde nebe wálčj se zemj,
W tjsni gich kdo upadlého zdwihne?

Ticho tedy ztratolkawé zpěwy,
Snáze truchlý nářek oněmj,
Krotkost mjrnj samých bohů hněwy.

307.

Wšjm tjm co gest zemské poherdage
W paušť swé kryge starček šediny,
Wzaw hůl, knihu, křjž a hodiny,
Budku splete, šalbám swěta lage;

Tělo swadlé, Boha w sardci mage,
W zahradence pěstj kwětiny,
Chudým radj, wjtá herdiny,
Diwy tropj, pak gde w nebes krage:

Tak hle starcům přege wjrau zpiatým,
Anť už tušjm lásky wěkům zlatým
Nebe přáti naskerz ustydlo;

Gá nic nemám, stjn mé bydlo chladný,
Papjr listj, selzy černidlo,
Posel wětry, a host Milek zrádný.

308.

Pusť už mimo sebe tyto péče,
Daufeg silně geště raděgi,
Damoklesowa že odchwěgi
Od hlawy pád wlasowisný meče;

Pták se často wyswobodj z léče,
Pautnjk bludný nagde kolegi,
I ty kocheg se w té naděgi:
Co se wleče, že to neuteče!

Gen ta, co gi swědomj zlé kausá
Láska, zaslaužila Záwiše,
Mazepy los, aneb Telafausa;

Naše láska čistěgšj gest zlata,
Dogdeš bohdá cjle nayspjše,
Laučenj se geště nenj ztráta.

309.

Záře zlatá stkwj se nad wýchodem,
  Orel w modro letj ze šera,
  Labuť dělj weslem gezera,
  K werškům pleše beran s mladým plodem;

Slawjk budj družku pjsné swodem,
  Z kwjtků blýská rosy nádhera,
  Už i člowěk, úzké rozpera
  Dwéře lůžka, ticho rušj chodem;

A wše wůkol ztřesa z mysli tjže
  Wčeregška i staré lopoty,
  Gme se wjtat nowé swětla knjže:

O! kdyže mně gitro onno switne,
  Které zplašj tyto mrákoty,
  Zplašj péče žrawé, neodbytné.

310.

Ráno wčasně, co gen zmiznau swodnj
  Snowé o Nj přjštjm gitřenky,
  Býwagj mé perwé myšlénky:
  Přigdeli dnes aspoň psanj od Nj?

Pak chwil čjsla, dlauhých gako sto dnj,
  A mjl čjtám ode milenky,
  Až, když měsjc patřj w studénky,
  Žel, dnem zklamán, oči rozpowodnj:

Proč pak swět si štěstj mladých lidj,
  Ach, proč lásky wjce nešetřj,
  Která žiwot dáwá, krášlj, řjdj!

Kdybych mohel, sámbych zlaté mosty
  Od hor k horám zdělal w powětřj,
  Aby láska zwláštnj měla posty.

311.

Hrůzau tužby puzen nezkrocenau
W lesy temné gdu a doliny,
Dljm, zas perchnu, gako Erinny
Zlé když winu ohňobičem ženau;

Zemdlen, gátra chladnau zřjdla pěnau
Hasjm klesna w šťastné byliny,
Skrýš, můg' nocleh, kde lkám přjčiny
Strasti, lyrau želcm nastruněnau:

Gá sem snad gen abych upěl stwořen,
Wšak schni, gen schni žitj mého kořen,
By slib spelněn spjš a žel byl zmořen!

Měg se dobře čistý, krásný kwětu!
Gá gdu předkem, Mjno, pjti Lethu,
Bych tam lépe porozuměl swětu.

312.

O by aspoň spjše zapomnělo
Sardce na wše Gegj okrasy,
Na blesk očj, na rtů ohlasy,
Snadby gešte gednau ozdrawělo;

Giráčby teď pozor na se mělo,
Aniž wedlo s bohem zápasy,
Raděgiby Tater úžasy,
A strach pauštj, nežli lásku pělo:

Ach to ale nelze sardci mému,
A wšak blud gest po Nj bažiti,
Bez naděge láti losu swému;

Zapomenaut? ne, to možná nenj,
Raděgi chci wěčně taužiti,
Woljm nemoc, nežli ozdrawenj.

313.

Neste Gj tam tyto city wřelé
Tichomluwné nočnj saumraky,
Rcite šeptem lkawým kteraký
Wedau bog w nich péče, tužby, žele;

Nes Gj měsjc, neste hwězdy skwělé
Plamen zde gak w bljzku gednaký,
Rcite mlučeliwé oblaky
Že gsem a wždy budu Gegjm cele:

Rcite řeky, echo, skály nahé,
Gak nic nezná mluwit giného
Gazyk můg, než gméno gegj drahé;

I wy wětry letu wonného,
Wdechnitež Gj, gako we dne, w noci,
Gen Gi myslj wše mé duše moci.

314.

Gak se gitro oknem tjmto wkrádá,
Bleskem hry snů rannjch pokaze,
Tys, o milý, krásný obraze!
Perwý předmět genž mi w oči padá;

Tu hned starau sardce tužbau strádá,
W onné opět wězjm powaze,
Kde swár, pokog, slast a nesnáze
W dobu gednu sardce gedno bádá:

Onatě to! zdychám šeptem lkawým,
Ona to! a w tomto mámenj
Ljbám geg, s njm smlauwám se a bawjm;

Až pak zatjm slunce záře zlatá
Obraz w úkaz gasný proměnj,
Gemuž slaužj s Milkem Andělčata.

315.

O wy drahé zbytky mého pádu,
Kadeř zlatem ryzým protkaná,
Hodná aby byla zpjwána
Popem neb tjm co pěl Iliádu;

Slib mi za ni hwězdy rauna řádu,
Dáweg palác, berly Sultána,
Nedalbych tě, stokrát zljbaná
Památko, ne za půl swěta wládu:

Dokud tluče, derž gen sardce kljčem,
Částkau krásy cwič ge krásami
Zherdati a slibolomným chtjčem;

A když gednau prach můg wětry schwěgj,
Ty tam zmizni mezi hwězdami,
Kde se wlasy Berenice skwěgj.

316.

Naymilšj pak gest mi ze zábawek
Gméno dáwat wlásku každému,
Gednomu djm Zlatoš, druhému
Hedbáwnjček, Útloň, Krasihláwek;

Očitěch sem tomu, Žertohrawek,
Kwětowoň dal názew sedmému,
Krotipláč a Milhost ginému,
Sálorostek zas a Sorboslávek:

Dwanáctý mi sluge Množiželem,
Ten sem Strážislibem pokřestil,
Selzowabem, Libkem, Mukodělem;

Tak sem celau, newjm či bych mořil,
Či bych sebe wjce oštěstil,
Z kadeře té rodinu si stwořil.

317.

Táhni, kam tě hwězdy zowau, bratře!
Nastup mužně cestu žiwota,
Kde tě koli osud zamotá
Týž buď Bohu, sobě, pýše, chatře;

Milug wlast, a horli ohněm spatře
Kdeby prawdu polkla mrákota,
Hlasem, který skály ztroskotá,
Slowanstwj kaž hluché wůkol Tatře:

Mne nech zatjm w hágjch, po údolj,
Mezi zpěwy křowin sladkými,
Blaudjcjho s tichým sardce trudem;

I mně nebe osudilo rolj,
Tu, bych wálku s ňádry wlastnjmi
Weda, Dunag množil očj praudem.

318.

Bratře, neslyš hlasu záwistnjka
K haně předků našjch derzjho,
I my máme z kmene wlastnjho
Mužů, kterým slušj čest a djka;

Kdo má nade Petra panownjka,
Aneb Sáma wůdce wyššjho?
My sme dali Uhrům Zrjnjho
Němcům Husa, Wlachům Kopernjka:

A sto giných krew gsau z krewe našj,
Ač pak my sme sotwy zdědili
Gegich gméno, sansed částku blažšj;

Tak swět činj často gako děti,
Do studnice, z njž se napili,
Házegjce kamenj a smeti.

319.

Nechtěg zaufat, když se proti tobě
 Bratře, šklebj záwist terkawá,
 Kdo se, prawdu háge, obáwá,
 Ten gj škodj negsa wěrným sobě;

Prawda nezná ustaupiti zlobě,
 Kdo gj lage ten gi zastáwá,
 Ke cti gsau gj slowa rauhawá,
 Blud a šalba hlupců ku ozdobě:

Prawda gest co cedry na Libanu,
 Ti, genž na ni dugj wětrowé,
 Gen wjc šjřj wonnau gegj mannu;

Gazyk gegj meč gest, ňádra hory,
 Sardce mramor, ruky slaupowé,
 Paty rokle k pošlapánj wzdory.

320.

Pauhý nehřjch geště k chrámu cnosti
 Nigakž nenáležj skwaucjmu,
 On gen peklu ugde žhaucjmu,
 Ale w nebi nemá učastnosti;

Tu cnost má i kámen, z leniwosti
 Též zle nečinjwá bližnjmu,
 Máli ale proto k božjmu
 Bljžiti se trůnu práwa dosti?

Člowěk laupj gestli nerozdáwá,
 Nemluwjli prawdu zlořečj,
 Zločincem se nečiněnjm stáwá;

On gen tolik platj kolik dělá,
 Když se tedy hnilost člowěčj
 Cnosti bogj, proč ge k hřjchům smělá?

321.

Do zlých časů, Bůh to z nebe widj!
  Naše žiwobytj upadlo,
  Až se strašné gegich zercadlo
  Ruka očjm odekryti stydj;

Zmatek točj kragin běh i lidj,
  Duch má záwrat, sardce uwadlo,
  Ba, o nowé swěta diwadlo!
  Sám už sebe rozum nenáwidj:

Se swobodau wálčj neswoboda,
  Prawda sluge nynj neštěstj,
  A cnost ředne gako stará moda;

Nayhoršj pak ta gest chyba wěku,
  Že, ač cjtj osten bolestj,
  Nemoc tagj a smjch činj z léku.

322.

Sám sem někdy myslel, že už swému
  Losu wzdorowati nebudu,
  Ani odpor klásti osudu,
  Genž můg národ tlačj, ohromnému;

Swět se předce nehne k wůli twému
  Asnad mámiwému přeludu,
  A kdo může řjci bez studu:
  Toto učiň! Bohu wšemaudrému?

Než gak hada chraň se této hnilé
  Njzkých mudrolantů podušky
  Každý, kdo má sardce ušlechtilé;

Bůh, když běhu swěta cjle značil,
  Nepromĕnil duše na služky,
  Ale práwo dcer gim dáti ráčil.

323.

Bratře, tobě nechci zamlučeti
 W důwěrné to sardce prostotě,
 Že gá mnoho sem už w žiwotě
 Pro swůg národ musel wyterpěti;

Nechci wšak to nosit na paměti,
 Ani láti zlostné holotě,
 Aniž litugi w té trampotě
 Naykrásněgšj wěk můg stráwiwšeti;

Žiwoty dwa deg mi, sardce wolj
 Oba za Sláwiu složiti,
 Ale gedna wěc mne welmi bolj:

Že sme hlas gen w paušti wolagjcj,
 Že to lid náš nezná cjtiti,
 Zotročilý gsa a nedbagjcj.

324.

Negedenkrát wěru tak se zdálo
 Mysli mé a sardci bolnému,
 Gakby ku otroctwj wěčnému
 Wšechny Slawy nebe odhodlalo;

Tak ge dušj samostatných málo,
 Tak se chladně magj ke swému,
 Tak se přilepugj k cizému,
 Gakby wlastnjch sil gim chybowalo:

Naywjc pak to rozhorčuge žele,
 Že lid náš w tom manstwj ubohém
 Křižuge sám i swé spasitele;

W zaufánj gen to zwe k wjře nowé,
 Kdo dá počet z toho před Bohem,
 My, či naši zotročitelowé? —

325.

Kolikráte mysljm o tom našem
Národu, a geho welkosti,
Ale na zlomky a drobnosti
Rozerwané zhaubným satanášem;

Pod knjžetem, cárem, králem, bašem
Žigjcjm, co kaluž, w temnosti,
Wеždy, duchem pelným žalosti,
Wolám takto za Izaiášem:

„Rozmnožil si národ tento, Pane,
Ale nezweličils weselj!“
A w tom selza z oka mého kane;

Nebo wšeho swěta zlořečenstwj
Na welký se národ schumelj,
Nepomkneli dále člowěčenstwj.

326.

Stokráte sem mluwil, teď už křičjm
K wám o rozkydanj Sláwowé!
Buďme celek a ne drobtowé,
Buďme aneb wšecko, aneb ničjm;

Národem wás zowau holubičjm,
Než ai holubi gsau takowé,
Že milugj hegno spolkowé,
I wám tedy wlastnost tuto žičjm:

Sláwowé, wy národ zlomkowitý!
Sjly sgednocené dělagj,
Než praud mělkne a schne roztočitý;

Sláwowé, wy národ mnohohlawý!
Maudřj horšj smerti neznagj
Než gest žiwot hnilý, prázný, tmawý.

327.

Wjteg přišlá z dálky lastowičko
W kragjch těchto slunkem zgařených,
Osaď zděné z hmotů mjšených
Nad mým oknem swé zas obydljčko;

Ale perwé zleť sem na maličko,
Rci mi běh swých letů zkušených,
Zdaž i mně z těch břehů wzdálených
Powěst neseš aneb znamenjčko?

„I mne křjdla tamo nesly chtiwá
Abych diw ten sama widěla,
Gehož krásu celé ptactwo zpjwá;

Než ach bljzkost smysly gala teskem,
Poselstwj mi přáti nechtěla
Čáka skutku přewýšená bleskem.“

328.

Weselosti pjsně prozpěwugte,
Sneste k wěncům darů mágowých,
Način hnila radost w okowjch,
Stogj geště Tokag, péče zugte!

Čjše nebi k chwále napelňugte,
Howte údům w stjnech stromowých,
Kde břeh mluwj, aneb we křowjch
Zpěw se ozwe, sardcem čilým stůgte!

Djk gest, radost čistá, bohulibý,
Nechte bratřj oněch námjtek,
Že mé radě wlastnj přjklad chybj;

Mne cit blažj gestli skutek mizj,
Na podjl se změnil užitek,
Radost w radost nad radostj cizj.

329.

Gako smutně lesnj holub upj
Po širokých wůkol dolinách,
Když ho skrytý w nebe modřinách
Gestřáb chwatem družky wěrné zlaupj;

Na werch dubu naywyššjho wstaupj,
Wolá při rozsedlých skalinách,
K hnjzdu letj, ant ho w křowinách
K wětšj strasti zmámil ohlas tupý:

Tak gá rowně opuštěný kwjljm,
Od Dunage k paustěm rozmařilým,
Odtud běžjm lkáti ku Tatrám;

Ale darmo ztrátu wypátrám,
Neb to mi snad, co mé sardce tratj,
Ani sama Kaša nenawrátj.

330.

Wjteg, stokrát wjteg obljbený
Wenkowe můg s twými Horňáky,
Newrátjm se mezi měšťáky
Gen twau krásau znowu narozený;

Tu kde škřiwan oku newiděný
Těšj oráče i pasáky,
Neb smert družky slawjk bez čáky
Na rokytě plače zawěšený:

Tu, kde stehljk čerwenohlawý se
W sadech wolně taulá bezplotných,
Pjseň we zpěw žlutých čjžků mjse;

Tu chci, skrytý w hág a laubj réwná,
Okřát na twých ňádřech čistotných
Přjrodo, ty matko cnostiwléwná.

331.

O ty, w kterém každodenně klekám,
Chráme přirozenj důstogný!
Tebe geště mám, i odbogný
I když osud ukrocený čekám;

Tu sám wůkol wzhůru, dolů těkám,
Strom mne w náruč přigme pokogný,
Léky chystá kwjtek opogný,
Wětrům lkánj, selzy děljm řekám:

Ukogiw žel w sladkých snách se žičjm,
Wolnau, na gediné náwěštj,
Swěty tworjm myslj, swěty ničjm;

Až mne, twáři wygasniwše bledau,
Sletlj těšitelé nebeštj
Z ráge opět do žiwota wedau.

332.

Žiwot můg gest potok bez řečiště,
Od těch časů co sem bez lásky,
Kwět gest bez wůně, a obrázky
Bez barwy, a bez wod temeniště;

On gest slunce zimnj, genž se blyště
Nehřege zem ani procházky,
On gest pro rozpaky, otázky,
Pochyby a bludy učiliště:

Gako Owid na Dunagských březjch
I gá žigi w smutném wyhnanstwj,
W sočných těchto Getů, Tráků mezjch;

Osud wšak mi, bohdá, w dobu skrownau
Wrátj, negen Rjmu měšťanstwj,
Než i Wlachy s gegich cjsařownau.

333.

Ach! kam ste se předce odebraly
Wy dwa krásné roky mládenské
W nichžto se dwě duše slawenské,
Tak, gak nikdy giné, milowaly;

Kde sme w zimě we swětnici hraly,
W létě w zahradě se Edenské,
Wečer w hudbě, w řeči wlastenské,
W maljřstwj se we dne cwičjwaly:

Kde hned w člunku po Sále sme hlasně
Pěli při slunečka západku,
Hned zas wšaké čjtáwali básně;

Básně, gež má láska stokrát četla,
I pár, na čest Gj a památku,
Přeložila a w ty Znělky wpletla.

334.

Na Tě myslјm když tmy šeré hynau,
Hory zlatnau gitrem řeřawým,
Když se bledá, okem laskawým,
Luna tichau smёge za březinau;

Tě gen slyšјm, kde se giná s ginau
Wluna smlauwá šeptem žwatlawým,
Kde se wětry dechem woňawým
Z kwětné lauky k zpěwům háge linau;

Tebe widјm, když swůg silnic prachem
Přјchod gewј pautnјk wzdálený,
Kde mhla stráně w běhu kryge plachém;

S tebau žigi, Twůg sem geště celý,
Ač nás rok už darmo prošený,
Ač nás záwist mnoha kragin dělј.

335.

O bych mohel tagmo na se wzjti
Gelena noh rychlých podobu,
Šelbych cwálem onu ozdobu
Luk a hágů, řek a břehů zřjti;

Pod zemj bych až k nj wolil gjti,
Plulbych mořem w ryby způsobu,
Ažbych tam stál, změně osobu,
Kde swým chodj kwětům wodu čřjti;

Kýž se w orla, genž se pod nebesa
Šjře, dále wznášj, obrátjm,
Tambych letěl přes haušť, werchy, plesa;

Ale nelzeť geště osud hnauti,
Blaze, že tam konám prozatjm
W noci we snách, we dne w duchu pauti.

336.

Stokrát činj, stokrát denně lomj
Lichý se mnau Milek přjměřj,
Nastogte! kdo lidem uwěřj,
Bohowéli budau bez swědomj;

Wjtěz diwý prosbau opitomj,
Lowec krotne padlau nad zwěřj,
Wládce blesků sám kde udeřj,
Tam hned deštěm škodnau střelu chromj:

Mne už roky garmo hněte manské,
Ohněm hořjm, gako polednjm
Newrau sluncem pauště afrikanské;

Wšak mých slyšet wrah můg bolů nechce,
Ba čjm wjce každým poslednjm
Šjpem blednu, tjm se wjce chechce.

337.

Labe, Wisla, Wolğa ani Newa,
Ni wlun tolik má břeh Dunage,
Wšechněch sedem kopců Tokage
Hroznů wjce nepřinášj réwa;

W Krakonošech zelin ani dřewa,
W Tatrách zlata wjce nezrage,
Co mé oko, ztrátu pykage,
Každičký selz wečer zawyléwá;

Nenj stezky, sluge, háge, skály,
Nenj trávy w celém okolj,
Genžby rosy mé už nepoznaly;

Každý garek, ptáče, wětew stinná,
Naučené mým už hlaholj
Nářkem slowa: láska, osud, Mjna.

338.

Zbraně ztupiw, ostrá zlámaw kopj,
Nedošel sem geště pokoge,
Osud přemoh, horšj sauboge
Se sebau teď samo sardce tropj;

Gak kdy wlast se z cizých wpádů zchopj,
Oráč meče křiwj w nástroge,
Razem wzteklý, syny ozbroge,
Lůno matky krewj, buřič, kropj:

Bolest ránu wždycky hlubšj ryge,
Čjm wjc krotjm, drawá slabého
Tjm wjc Hydra růži těla pige;

Teď bych wolně, kdyby byla možná,
K stjnům hrobu wstaupil tmawého,
Bez tebe wšak nelze, sestro zbožná!

339.

Zdlauha lezau hoře mého kroky,
Pozdě mne čas paut mých zbawuge,
Už swé dwakrát čerstwým wěncuge
Karpat réwjm, co ga chřadnu, boky;

Mámj láska, w štěstj běžj skoky
Pod neštěstjm ledwa putuge,
W bljzku pálj, w dálce sužuge,
Smjchu chwjlky, pláče čjtá roky:

Dřjwe tušjm slunce gasné swadne,
Sněh se bjlý bude černěti,
Dunag wyschne, nežli žel můg zchladne;

Mořj láska, koho w léčku lapj,
A wšak, mámli bolest terpěti,
Woljm takau, která pěkně trápj.

340.

Přjteli, tys ušel k Tatrám zlatým,
Chodjš po salašech, teplicech,
Ryby na zábawných udicech,
Zwěř a ptáky w horách lowjš zatjm,

Tam se diwjš Kráskám pěknošatým,
Tu hráš při weselých láhwicech,
A gá po Budinských winicech
Selzy horké rozsýpám a tratjm:

Tebe těšj stádo rychloskoké,
Sklenný potok gdaucj přes pole,
Ženci zpěwnj, slunce welkooké;

Celá země geště se ti smĕge,
Gá pak sem už co pták na kole,
Čjm skůr odsud odletěti chtěge.

341.

Spolkům ugda w tichu bolest kořjm
  Buď se den, buď wečer přibljžil,
  W pauštěch smutných, kdeby newyžil
  Barbar bludný, gá si ráge tworjm;

A wšak darmo oči wyschlé mořjm
  Bych sám sebe w selzách pohřjžil,
  Anť už roky, gako ohnižil,
  W plamenj tom s dušj, s tělem hořjm:

Čas by už byl mjti uterpenj
  Bohu tomu, který podpálil
  Dům a w popel obrátiti lenj;

O že sem hned u počátku zticha
  Žháře úlisného newzdálil,
  Teďbych rád, než pozdě honjm bycha.

342.

Onemocněl sem byl, chřadlo tělo,
  Bolest sápolila w útrobě,
  Už sem od poly byl we hrobě,
  Lékařstwj pak wšecko neprospělo;

Aby geště owlaženj mělo
  Sardce w té a gazyk chorobě,
  Kapku tokagčiny we mdlobě
  Posléz mi se okusiti chtělo:

Mámli umřjt, sem ten důraz degte,
  Řeknu, ale w onu střjbernau
  Lyžici geg, co mám od Nj, legte!

Sotwy že sem drobet usta smočil,
  Takau moc má láska přjšernau,
  Hned sem zdrawý z lože swého skočil.

343.

Tam kde Zemla w tjsni ledu stoná,
Kde sup těká z lesa do lesa,
Tam kde smutný, žehy donesa,
Chamsin helce lidi, kwěty, slona;

Kde býk hwězdný a štjr cestu koná,
Tam kde chaos končj nebesa,
Kde drak černý točj kolesa,
Nà něž rozpial kosti Ixiona;

Nikomu mil, od sta giných bažen,
W chudobě či kmentem lesknaucj,
K trůnu neb co otrok w garmo tažen:

Tentýž budu! wlastnjm gedem hyna,
W ohni chladný, w mrazu horaucj,
Cjtě, mysle, mluwě nic, gen Mjna.

344.

Tam už se mnau přišlo, že se střehu
Negen spolků, než i samoty,
Trápen wšudy tworem lichoty
Wlastnjch očj, z rána do noclehu;

Hned Gi widjm gako Psychu w běhu
Obletacjm noh mých zámoty,
Hned gak Nymfu, an Gi z gasnoty
Dunage wlun družky wedau k břehu:

Hned Gi widjm gako Floru hráti
S kwjtjm genž se před Nj rozwilo,
Hned gak Muzu při mém boku státi;

Takto žigi, w onnom bludu tona,
Gakby w celém swětě nebylo
Giného nic, kromě gá a Ona.

345.

Ač už dnů mi smutně proplakaných
  Množstwj způsobila weliké,
  A sám osud swěty tolikė
  Werhol mezi sardce milowaných;

Předce posud žige w nepřerwaných
  Swazcjch bez proměny wšeliké,
  Wždy se gako djtě zlozwyké
  Pěstugi gen w ranách od Nj daných:

Ač můg žiwot strastmi mořj wšemi,
  Sliby proměniwši w nálezy,
  W Nebogši a w Daliborku zemi;

Zkauška ta mne předce nepohnula,
  Geště ljbám onny řetězy,
  We které mne ruka Gegj wkula.

346.

Krásná Češko w Plezni! i gá zwáti
  Welkým Petrarku chci welkého,
  Nelze mi wšak toho slawného
  Muže na se přirownánj bráti;

Nade gednau Laurau pěkně lkáti
  W loktech druhé, to nic těžkého,
  W řeči šťastného a wděčného
  Národu, gest rozkoš básně psáti:

Gá kde wtipem tam i sardcem bývám,
  Geho křjdla sobě zwolily
  Sladkau šalbu gen, gá prawdu zpjwám;

Geho Znělky nepodlehly času,
  A mé se už dáwno rozbily
  O zdi Tater twerdých bez ohlasu.

347.

Už se rowně udatnému reku
Bránjm lásce mečem dwošečným,
Předce učinit mne bezpečným
Posud nelze dálce ani wěku;

Pustil sem se už i do útěku
Swětem širokým a zmatečným,
Než gak Meander sám zpátečným
Tokem weždy k zřjdlu swému teku:

Ta wšech krás a cnostj wychowanka
Uřekla mne tak, že nesprostj
Čarů těch mne žádná swěta stránka;

Ani nechci, nebo toby citu
Wzalo pramen wšechněch radostj,
Ustám řeč a žiwot mému bytu.

348.

Werchy planj, moře pige do dna
Čas, a wšecko změnj posléze,
Slunce hasj, hwězdy za meze
Swěta kryge, kde směs neúrodná;

Po sta bludech, předce wnesla swodná,
Lod tam do Itaky wjtěze,
Zbawen Prometheus řetěze,
W négž ho krádež ukowala škodná;

Snad čas i mé strasti léky chystá,
Snad se i mně geště zlatolistá
Palma časem někdy zotawj;

Aspoň gazyk lkáti unawj,
Sardce nikdy, nebo láska čistá
Nezná času, ani nezná mjsta.

349.

Wůkol rokle wraždně čnjcj plugi
Půtku weda s moře wlunami,
Ty mi kyneš k sobě rukami,
Než mrak wětry, saně oheň dugj;

Daufám zaufám, tonu wynikugi,
Už Twé s mými plynau selzami,
Ruku lapám, chtěge skalami
Wzhůru, ant se w propast se mnau sugj:

Pohřebte mne tedy, pohřebte mne
Žiwly krotšj mého osudu,
Pohřebte mne w hroby země temné;

Úkaz mizj w duši nechaw smutek,
W němžto sotwý mysli nabudu
Zdánjli to bylo, čili skutek?

350.

Nechápal swět diwy, genž se děgj
W tagné Mesmerowě stoliti,
Onni ternau báznj mořjcj,
Tito lagj, ginj se mu smějj;

Kýž se gednau přeswědčiti chtěgj,
Gak to snadno duši letjcj,
Z prostranstwj a z času temnici
Udělanau, nechat pod šlepěgj:

Seč ge sardce, proč ne dary hlawy?
Seč ge láska, proč ne uměnj?
Seč ge osud, proč ne lékař zdrawý?

Mé už dáwno, samo sebe ruše,
Má už dáwno, k swému trápenj,
Tělo ginde, ginde bydlj duše.

351.

Před wčerem sem, práwě když se tmělo,
  Slyšel strašnau pjseň sowinu,
  Wčera mne dlaň celau hodinu
  Swerběla, dnes w lewém uchu znělo;

To se wšecko státi nemuselo
  Mimo důležitau přjčinu,
  Zagisté mi smutnau nowinu
  Proroctwj to zwěstowati chtělo:

Cože se Gj stalo, milý Bože!
  Snad šla někam cestau dalekau,
  Či Gi nemoc uwalila w lože?

Či snad woda kwětnici Gj snesla?
  Či Gi urazil kdos newděkau?
  Či — než chraň mne nebe toho hesla!

352.

Wichru gekem různá skryté mautj
  W mraku černém žiwly obloha,
  Zpěwců lesnjch čeleď ubohá
  Teskno w listném schranu hledá prautj;

Oblak hněwný na zem hluché nutj
  Kázni plémě, snest ge nemoha,
  Tu blesk, hromy, wluny, pro Boha!
  Koráb strogte proti zahynutj:

Utauljm se, wzdoru s báznj spáře,
  Pode ljpu w poli stogjcj,
  Než tu úkaz množj hrůzu chmury;

Duhu spatřjm, na njž w bjlém šláře
  Růžkau kyne Mjna sedjcj,
  Wystru po nj náruč — Ona zhůry:

353.

„Znášli krag ten, tu wlast Slávy wěčné,
Rág wšech krás a duchů palauky,
Kde se cnost a láska za ruky
Wedau kráčjc w záři we slunečné?

Tam kde wětry wěgj tichořečné,
Palmy klenau stinné oblauky,
Tam kde z wonných myrtů sauzwuky
W trudnau duši slawjk lige wděčné?

Znášli krag ten, kde tma s horkem zagde,
Bez ternů se růže čerwená,
A swau gilmu každý břečtan nagde?

Tam kde mutné wyschnau časů řeky,
Kde chot, sestra gedno znamená,
Tam sem twá a ty můg po wše wěky.“

354.

A co teď sem widěl za zázraky
Sebraw duši lekem zmařenau,
Neuzřj se pokud zelenau
Hwězdu tuto hřegj slunce šlaky;

Neb se zticha tenké zlatomraky
Wůkol nj a wůkol rozkřenau,
Už gen clonu z Gegjch ramenau
Twář, šat widno, pak wše miznau znaky;

Gen wůz ještě a dwé hardličátek,
O něž Milek stužky owinul,
Zřjti posléz přes ten žiwlů zmatek;

Schápám se a makám za Nj gdaucj,
Než gen wůni, w niž se rozplynul,
Zanechal ten obraz běloskwaucj.

355.

Teď bych sobě křjdel Dedalowých
K letům nadwěterným winšowal,
Aniž bych se zkusit strachowal
S Phaëtonem stezek nebe nowých;

Z hwězdy k hwězdě bych sem na ohňowých
S Eliášem konjch putowal,
Ode Hladoleta weslowal
Na perutech k slunci Blanchardowých:

Ažbych došel cjle swého gezdu,
Kde byt zwolj w řjšech blažených?
Kterau zažhne přjchodem swým hwězdu?

Aneb gestli wýše geště wkročj,
Kolik hwězd se nowě stwořených
Wůkol Nj, co wůkol slunce točj?

356.

Tři dny smutné dáwno tjše swětjm
S pláčem, s postem roku každého,
Předně, patnáctý den Swatého
Wjta w Čerwnu, značný Serbska wzetjm;

Druhý, w kterém k Bjlé Hoře letjm
W selzách, gest den Řjgna osmého,
Desátý pak téhož samého
Měsjce mi Swátkem smutku třetjm:

Totiž ten den, w němžto poraněný
Padna z koně na zem zataužil
„Konec Polsku!“ Kosciuško ctěný;

K počtu těchto třech dnů černošatých,
Nynj se mi čtwertý přidružil:
Odchod Gegj odsud na Wšech Swatých.

357.

O by z hwězd těch miloskwaucjch zletěl
Angel geden ke mně se zpráwau,
Zdali někdy geště s laskawau
Twářj na mne sklánj dolů zřetel?

Tenby řekol, zda i w řjši netěl
Láska duši hřege plesawau,
Zda i tam gi pjsně zábawau
Slawjk a noc střjbrem kogj swětel?

Zdali na mne myslj geště časem
I tam, kde se Seraf pobožný
Kráse Gegj pelným diwj hlasem?

Tudjžby slast i mé zdwihla týmě
K wám o krage, kde perst wšemožný
Swěty sege, gako rolnjk sjmě.

358.

Plyňte časy, o plyň k ústj řeka
Spjše wěku mého mladého,
Nezáwiď mi zisku blahého
Který na mne w budaucnosti čeká;

Žiwot břjmě, smert ge tužbě wděka,
Kog zem njzká sardce giného,
Mně ať se rok we dne kratkého
Dobu a den w okamženj stěká:

Mně cjl wetknul osud do wýsosti,
A wšak Ona wtiskla pečeti
W každý důwod wěčné nesmertnosti;

Gen to chtělbych geště wěděti,
Zda, když Parka gednau wlákno přetne,
Sám gen duch tam, či i sardce wzletne.

359.

Z prostřed wlun se šumně nad Dunagem
Smĕge ostrowečok blažený,
Gménem panny swaté křestěný,
O záwod by mohel gjti s rágem;

Hauště křowin wěnec pletau kragem,
W nichž si slawjk zpjwá nadšený,
Podál Bachus ležj šálený,
Milostky se procházegj hágem:

Eldorado, Tibur, Olymp gasný
Netěšil tak swogjch ctitelů,
Gak mne blažj Patmos tento krásný;

Zde se tytýž oku mému gewj
Ona w spolku Muz a Angelů,
Zde mi rány zpěw a selza lewj.

360.

Lampa bledne, oknem tichá lege
Luna swětlo w pelné proměně,
Stoljk nechám, patřjm zmateně,
Lampa bledne a šum kýsi wěge;

Kyna rukau proti mně se chwěge
Stjn, co angel s křjdly, na stěně,
Kdo to? ptám se z okna schýleně,
Půwod stjnu w zahrádcė být mněge:

Ticho w sadě, ticho w chyži bylo,
Oko zase patřj k úkazu,
Potom bljže k němu přistaupilo;

Omráčj mne strach, než opět zkřjsj
Radost welká z toho zárazu:
Kdo to, djm, ha Ty si, Mjno, Ty si? —

361.

Od té doby, w kterau do mne wyššj
Žiwot zřenjm swogjm wdechnula,
Duše wazby těla wyzula
Gsaucj Bohu nežli lidem bližšj;

Wnitřek můg i hluk ge swěta tiššj,
Země s kauzly swými usnula,
Ba i láska láskau minula,
Gako sluncem hasne hwězda nižšj:

Pakli předce wálku strogj zrádný
Milek proti sardce tichosti,
Činjm gako Moskwan nepřewládný;

Nepřjteli swému ku posměchu,
Abych geště chránil wolnosti,
Hlawně házjm na swau wlastnj střechu.

362.

Gedněm nemoc ukracuge léta,
Druhé mořj záštj sokowo,
Tyto nese meč a olowo,
Hrom aneb ged smerti do teneta;

Po těch býwá, když mor přigde, weta,
Tyto zbogstwj dáwj lotrowo,
Giné klidj rámě katowo,
A mne — láska snášj z toho swěta;

Opakugte žel můg zem i moře,
Giným slasti strogj pochlebné,
A mně láska činj bol a hoře;

Politug mne nebes celý strope,
Giným stele lůžko swadebné,
A mně láska hrob a gámu kope!

363.

Co ge wertký měsjc u oblohy
Který gednak ljbě wycházj,
Gednak skrýwá se a zacházj,
Hned twář a hned ukazuge rohy;

To ge klamný Milek mezi bohy,
I on bjdné lidi zawázj,
Dnes se w rági s námi procházj,
Zjtra šibal už se dáwá w nohy:

Než gak nedbá komu slunce swjtj
Na měsjček s geho swětýlkem,
Tak mé sardce ztrátu onnu cjtj;

Nebe, dary bera, lepšj dáwá,
Ke mně Apoll přišel za Milkem,
Po Ladě mi zgewila se Sláwa.

364.

Často snad gen nářkem znjš a lkánjm,
Ty mé nowostrunné waryto,
Ač se, co w mých nádřjch ukryto,
Pilně giným wytagiti chránjm;

Nebo sardce dlauhých roků dbánjm,
Od ran starých nenj obmyto,
I když gizwa mizj tudyto,
Zas tam zniká s wětšjm sužowánjm:

Kwěltež tedy hlaholowé mladj,
Byť swět i lál wašj žalobě,
Co sem ztratil on mi nenahradj;

Potom když Gi, zbawen wšeho trudu,
W ohwězděné uzřjm podobě,
Slast a rozkoš wěčně pěti budu.

365.

Negen každá láska gest už suchá
W tomto žiwotě mi wymřelém,
Ani čest mým nenj účelem,
Ani gměnj k němu nepřislauchá;

Ani rozkoš hne mne lektouchá,
Ba cit sotwa děljm s přjtelem,
Nebo kdo se gednau na wřelém
Opálil i na studeném dauchá:

Žádnému už wjce nedůwěřjm
Štěstj zemskému, a naděge
Pták mi cizým ozdoben gest peřjm;

Nestálé gsau swěta kolege:
Dnesli zdwihnau na wyšinu slasti,
Shřjmagj tě zjtra do propasti.

366.

Osamělý na žiwota hladkém
Chlumu stogjm, kam už newěda,
Wůkol nohau propast škaredá,
Ani k předu ani nelze zpátkem;

Rozlaučiw se s njzkým swěta zmatkem,
Wčasně žlaby zwyků probředa,
Teď se s nimi zpurné nehledá
Sardce nowým spřáteliti sňatkem:

Wyterwámli, octnut w boge wěčné
Se sebau tu onde se swětem,
Na wýsosti této nebezpečné?

Wětrů wztek by k pádu mohel westi,
Ruka se wšak s wraucjm podnětem
Geště gedné deržj ratolesti.

367.

Černá noc se nad mnau rozkřjdlila,
  Losů hněwy geště nekrotnau,
  Šjřjc bauři strachem těhotnau
  By mi wšecky nebes hwězdy skryla:

Kde gest ruka, genžby sprowodila
  Mne skerz cestu tuto mrákotnau,
  Genžby w mého wěku lichotnau
  Čjši geště nektar gednau lila?

O Ty, kterau w tiché tužbě wzjwám,
  (Zemské gméno Ti už neslušj)
  Degž moc, kdy bog w pokušenj mjwám;

Snjžjšli Ty na mne zřenj krotká,
  Co mne potom wjce zasmušj,
  Aneb zlého w šjrém swětě potká?

368.

Nač pak gá mám proti ukrutenstwj
  Losů řeči westi wálečné,
  Dělage sám sobě zbytečné
  Nad milenky ztratau protiwenstwj?

Wždyť gen z obce Slawů w společenstwj
  Oslawenců přešla wýtečné,
  Z časné Slávy wletla do wěčné,
  Ze Slawenstwj do blahoslawenstwj:

Dcera Slávy zemské, malau změnau
  W dceru nebeské se přezwala,
  Slawena se stala Oslawenau;

A tak wšudy gedna wěc i gméno,
  Zde i tam táž matka zůstala,
  A gen mjsto Slávy proměněno.

369.

Ne, by zpěw můg, třebas rozepnutá
Bralby k nebi křjdla orlice,
Tebe slawił, krásná Swětice,
Od Cherubů božjch okleknutá;

Twoge gméno hwězdoharfa dutá,
Hlásá na wěčnosti hranice,
Kde se do saustawných směsice
Walj plesů, zwukem geho tknutá;

Pjsně moge negsau we sirobě
Lásky této wjce pjsněmi,
Gen ta prosba nebešťanko k tobě:

Orodug tam w onné Sláwě wěčné
Za Sláwie sláwu na zemi,
Gako djtě za swau matku wděčné.

370.

Ljtost můžeš nademnau sic mjti
Gako nad nešťastným gonákem,
Přjteli! než proto chudákem
Nechtěg geště zwáti mne a mnjti;

Zagisté gá w neštěstj lwem býti
Woljm nežli w štěstj slimákem,
Třebas Bůh mne stwořil Slowákem
Schopným žiwě swět i radost čjti:

Ale ty, genž tobě asnad chutné,
Mně už wšecky zemských kwasnice
Rozkošj gsau wyčichlé a mutné;

Ani nenj země ta wlast štěstj,
Sardce gestiť geho božnice,
Po zemi co cizinec gen cestj.

371.

Nepřebrané gest a nenabažné
Štěstj to nimž láska chlácholj,
Hle gá paběrkugi na roli
Posud gegj minulosti blažné;

Hned mne těšj onno Sálowlažné
W mysli obnowené údolj,
Hned hry, kratochwjle, neboli
Rozmluwy a práce naše snažné;

Stokráte sem prošel už to pole
A wždy list neb kwjtek nacházjm,
Nimiž hogjm přjtomnosti bole;

Pro ten dlauhý krátké slasti zbywek
Málo chybj, že už nesázjm
Rozpomjnku w lásce nad užiwek.

372.

Wčera když den na obloze mladnul,
A mne Dunag těšil šediwý,
Slyšte, powjm přjběh prawdiwý,
List mi na břeh z nebe dolů padnul;

Geště wůnj ragských kragů sladnul,
Pečet byla obraz ohniwý,
Pjsmo zlaté, papjr sněžiwý,
Obsahem pak tjmto w sobě wládnul:

„Pozdrawenj moge wšechněm Slawům!
Zde wám odesjlám tagemnost,
Ku národnj welkosti a práwům:

Zahyň pýcha, sobstwj, nedowěra,
Spog wás wšecky láska, wzágemnost;
S tjm se dobře měgte! Slávy dcera.“

373.

Ai zde pode šjrým nebem twogjm
Sláwo! s podiwem a s welebau,
Gednau nade Tatrau stolebau,
Druhau nohau nad Uralem stogjm;

Hwězdy plynau přede zrakem mogjm,
Zem gak hrudu widjm pod sebau,
Skrytý přede njzkau pochlebau,
Nedostupný nenáwisti zbrogjm:

Ani Milek nezbedný už swými
Poswatné mé sardce mámiti
Gablečkami nesmj těšinskými;

Nebo dnes mne, zanechawši meze
Ráge, sama přišla změniti
Pomazánjm wyššjm w Sláwy kněze.

374.

Co z nás Slawů bude o sto roků?
Cože bude z celé Europy?
Slawský žiwot, na wzor potopy,
Rozšjřj swých wšudy meze kroků;

A ta, kterau měli za otroků
Gen řeč, křiwé Němců pochopy,
Ozjwati se má pod stropy
Paláců i w ustech samých soků:

Wědy slawským potekau též žlabem,
Krog, zwyk i zpěw lidu našeho
Bude modným nad Seinau i Labem;

O kýž i gá raděg w tu sem dobu
Narodil se panstwj slawského,
Aneb potom wstanu ještě z hrobu!

375.

Rádbych sem gá zemským twogjm swéte
  Wýhost kdykoli dal marnostem,
  Abych přešel k oněm radostem,
  Kde Gi nynj hwězdy spatřugete;

Ale gedna pochyba mne hněte,
  Zdali, když tam budu za mostem,
  Ona nepoletj k wýsostem
  Kde zas wyššj dokonalost kwete?

Ode stupně wše se k stupňům wznášj,
  Tak ge slunce wyššjch měsjců
  Podruh, gako měsjc země našj;

Gestli i tam roky mjsto magj,
  Ach, snad geště mnoho tisjců
  Smutných pjsnj zpjwati mi dagj.

376.

Dokud moge dny wěk nedospělý
  Kytkami, a wěnci opletal,
  Gako rág mi žiwot prokwětal,
  Země se mi smála i swět celý;

Ale teď, když Milek láskostřelý
  Wšecku zbrog swau na mne wymetal,
  A čas mladosti se rozlétal,
  Stogjm gako Wulkán wyhořelý:

W·kterém plamen zhasnuw genom pruhy
  Nechal, požáry a požehy,
  A wšak i zde plaťme prawdě dluhy;

Láska ta, co sardce moge mučj,
  Dáwá w těžkostech i odlehy,
  A sám křjž mne obgjmati učj.

377.

Zařekol sem se snad tisjckráte
Že už nebudu wjc básniti,
A wy Muzy předce rušiti
Zářek můg mne wždycky nabádáte;

Poněwádž pak samy ostýcháte
Ubohau se duši škádliti,
Tedy žádosti swé pelniti
Snokrádného Milka posjláte:

Onehdy sem tak se s tjmto pánkem
Rozkmotřil, že w strachu kročege
Okřjdlil, a poradil se s Waňkem;

Ale darmo! bych wšech zemj i wod
Meze prošel, nic to prospěge,
Nebo báseň gest můg celý žiwot.

378.

W tichu skrytém, kde gi nikdo nezná
Wůle ušlechtilá působj,
Zřjdlu čistému se podobj,
Genž swět blažj do geskyně wlezna;

Geho wlahau tu se přeljbezná
Duha, onde lauka ozdobj,
Ono pelnj hroznům nádobj,
W moři zmizj, djků nenalezna:

Nebudau snad i mé pominulé
Darmo k hrobu kráčet šlepěge,
Skutek bude co teď genom wůle;

Byť pak w přjštjm gaře času djtek,
I gen gedna přešla krůpěge
Mého žitj w giné duše kwjtek.

379.

Každý přjtel mladosti mé wige
  Wěnec radosti si kwjtkowý,
  Každý žiwot wede takowý
  Že se šťastným, gak si žádal, čige;

Ten má ženku, toho sláwa kryge,
  Tomu poklad dopřán kowowý,
  Gen mne potkal osud, gakowý
  Člowěk radše čjtá nežli žige:

Celé moge zemské žiwobytj
  Gest gen we dwě léta stěsněno,
  Neb gá mimo lásku neznám žitj;

I tu wšak mi cena hořčj chautku,
  Ano posawád už placeno
  Za dwa roky štěstj, deset smutku.

380.

Patři wůkol gako žlutnau hole,
  Gak už hrubnau města, wesnice,
  Kde wál Zefyr, dugj wichřice,
  Ticho kde se smály zpěwům pole;

Bočan spogil, lepšj krage zwole,
  S ušlým od nás sluncem letice,
  Kwjtj z luk a listj z winice
  Starý nese Dunag s ledem dole:

Nedlauho wšak smutným bude hněten
  Rauchem pohled země blednaucj,
  Přigde opět a wše zkrášlj Kwěten;

Mně už ale zašly gara slična,
  Bez Nj bude celý budaucj
  Žiwot můg gen geseň ustawičná.

381.

Blaze, kdo si geden čistý, smělý
Účel, mjsto mnohých, představj,
W němžby gako w centru měňawj
Pableskowé wšech dnů žitj tleli:

A w něm myslj, cjtj, žige celý,
W slasti w selzách, w přjzni w bezpráwj,
Až se šťastně k němu doplawj,
Byť i přes bauř, plamen, hrom a střely:

Pewné wůli, tužbě ušlechtilé,
Nerozdjlné sardce žádosti,
Rádo dáwá nebe dogjt cjle;

Ač pak i mně slowa tato lhala,
Z wjtěztwjli nenj radosti,
Mužně padnaut, nenj menšj chwála.

382.

Poď, o smerti, těcho osiralých!
Sprosť mne strastj těchto žaláře,
Proč dljm geště, klamu nezmaře?
Zem už nemá pro mne bytů stálých;

Tam Gi uzřjm w oněch gasných wzdáljch,
Kde Gi slawj garo po gaře,
Kde Gj hwězdy pěgj žaltáře,
Kde z ruk božjch pige slastj kalich:

O tu rozkoš! o cit beze hlasu!
Když tam i gá, aspoň zdaleka,
Wzjwat budu Gegj cnost a krásu;

Bratřj, komu dáno žjti snáze,
Ten nech při mém hrobě počeká
A rce: Ten žil gen, by zemřel blaze!

383.

Wšecky za mnau neřesti se wlekau
Gako chlapci za pstrým motýlem,
Negen Milek w rauchu nemilém,
Wlast i národ trápj duši měkau;

Od cizinců nad to dlauhowěkau
Křiwdu snášjm w sardci zmužilém,
I gáť sem Hus, gen s tjm rozdjlem
Že mne Němci deset let už pekau!

A wšak nedbám mučte, palte, pecte;
Genom popel můg ne do Rénu,
Ale raděg do Dunage wmecte!

Aby s řekau až tam rozpowodnil
K Serbů se a Rusů plemenu,
A zem slawskau k rozkwetnutj zplodnil.

384.

Wyřiď geště Milku rychlopatý
To oč prosjm tebe sardečně,
Dřjwe nežli nechám konečně
Zem, a hrob mne skryge černošatý;

Zanes totiž tento poklad swatý
Do Muzeum w Praze bezpečně:
Růži malowanau společně,
Rusau kader, a pak persten zlatý;

A tam polož tyto dary wážné
Do obzwláštnj někde přjhradky,
Mage oko nade nimi strážné;

Potomkům ať nápis bez nádhery
Gen to oznamuge: Památky
Tyto tři gsau ode Slávy Dcery.

385.

Pod lipau mne angel kolébáwal,
Dokud sem byl malé děťátko
Pod nj sem, o sladká památko!
W chlapectwj se nayraděgi hráwal;

Pod lipau sem zřel i milowáwal
Naykrásněgšj Sláwy děwčátko,
Pod nj sem se s láskau, na krátko
Terwagjcj, smutně rozžehnáwal:

Pod lipau mi Muzy lyru daly,
Z gegjch wětwj Znělky we wzoru
Listj na mé lůno peršjwaly;

Pod lipkau mne také pochowegte,
Aneb na hrob, mjsto mramoru,
Slawostrom ten zasaditi degte.

386.

Už se s tebau Muzo rozžehnáwám,
Spolkyně mých zpěwů truchliwých,
Už ti lyru z rukau laučiwých
Wracjm a djk za twau půgčku wzdáwám;

Co sem začal sice neskonáwám,
Plamen hořj w persjch ohniwých,
Aniž časů wjce přjzniwých
K ukogenj geho očekáwám:

Skrý wšak ty swau uselzenau raušku,
Gá chci dále twerdau potřebu,
Gá chci sám už nesti nebe zkaušku;

Zpusť gen berzo struny stroge swého
Geště njže k mému pohřebu,
Pak geg polož na werch hrobu mého.

387.

Nenemilý někdy Muzám zpěwným
Žil sem básnjř mladost býwalau,
Nynj mlučj lyra s pjšťalau
Hřebem k stěně přiwěšená pewným;

Stydj se už lásky hlasem zgewným,
Aneb krásy znjti pochwalau,
A wždy wjc i strunu ostalau
Žiwot perstem doterháwá hněwným:

Komu swět a lehká přege Hebe,
Nechať růžemi se owěnčj,
Lilie mne usaudilo nebe;

Ty, co kráčjš zpěwněgšjmi kragi,
Proměň nástrog, po hře mládenčj,
W harfu, a weď z Pindu na Sinai.

388.

Šťastnau tedy cestu, básně, gdauce
Neste pozdrawenj Slowanům
Wšechněm wůkol, zwláště Tatranům,
A pak Čechům, gegich dcerky gsauce;

Přigdeteli k hoře nebo k lauce,
K hložj nebo k wonným břečtanům,
Do wsi aneb k saudným měšťanům,
Stogte, o swém pánu toto řkauce:

Gestli co se podařilo gemu,
Hanba wždycky hnětla útrobu,
Gak to skrowné k cjli takowému;

Gestli padnul, wyzná bez úžasu
Padnul, a wšak rowně Jákobu,
S angelem se pustiw do zápasu.

Zpěw

IV.

LETHE.

389.

Abys wěděl, co zde na wýsostech
Dělám wzatá z počtu žitelů,
W gakowém se spolku přátelů
Nacházjm a při gakowých hostech;

W kterém mjstě, w gakých blaženostech,
Kdo tu z wěrných Slávy ctitelů?
To chci wětrokřjdlých angelů
Psáti tobě po přjležitostech:

Dám i o tom zprávu tobě zhůry,
Komu mjsto zde už sljbeno,
Komu wěnec pletau nebes kůry?

Staupjm také i tam na čas krátký,
Kde se mučj onno plemeno
Zlosynů a zrádců milé matky.

390.

Předewšjm, znám, taužjš abych spjše
O tom poučila gasně tě,
Kde gest onno mjsto we swětě,
O němž tobě péro moge pjše?

W Syriusi, w kuřátkách, či wýše,
W mléčné cestě, čili w kometě,
We sluncili gest, či w planetě
Nebeská ta wěčné Slávy řjše?

Nikde nenj w těchto: nebo spona
Wšechněch obloh a těl hwězdowých,
Slunce wšechněch sluncj gestiť ona;

Wůkol nj gdau, buď mi dána wjra,
Milliony saustaw swětowých,
Ležj totiž w středku Wšehomjra.

391.

Na hranicech Nebeslawska teče
Řeka Lethe čili Zábuda,
Gegjž pitjm, čudo nad čuda!
Wšecka mizj zemnatost i péče;

Každý stjn z nj nade břehem kleče
Pige, a ai časná nerůda,
Bolest, zármutek i ostuda
Na wěky se z přjchoznjků zwleče:

Proto, gako ze stromůw když w lese
Listj na zem padá w geseni,
Duchů slawských množstwj sem se nese;

Aby křiwdy pozapomjnali,
Zwláště ty, co gegich plemeni
Maďaři a Němci činjwali.

392.

Nad bránami nebe střjbernými
Průčelj se bjlé zdwihuge,
Kde se nápis tento spatřuge
Literami psaný Kyrilskými:

„Tuto Sláwa se ctiteli swými
Dcerami a syny trůnuge,
Tu ples, radost, rozkoš wěkuge
S odměnami za cnost nebeskými;

Poďtež sem wy milé moge děti,
Wěrné wlasti, řeči, národu,
Swětozwučné chwalozpěwy pěti;

Požjwegte milowanau draze
Sláwu, a w nj slast i swobodu,
Přeblaze wám třikrát, blaze! blaze!“

393.

W středku nebe stogj zpodepřená
  Matka Sláwa zlaté o trůny,
  Bleskem čtwerokmenné koruny,
  Hwězdotkaným rauchem ozdobená;

U noh gegjch ležj rozprostřená
  Sjla kragin gako čalauny,
  Prawá berlau, lewá peruny,
  Důstogenstwjm twář gj ozbrogená:

Wysoko pak postawau a čelem
  Tak se wznášj tato bohyně,
  Po nebi že obnášj zrak celém;

Rozkoš sladkau šťastné cjtjc matky
  W té swé dcer a synů rodině,
  Giž zde wůkol rozhostila w řádky.

394.

Okoslepný oblak génž gi slonil
  Odchwěl angel wůdce ohebně,
  Pak zde nechal mne a služebně
  Při odchodu koleno swé sklonil;

Můg zrak selzy tiché slasti ronil,
  Ona shlédne na mne tužebně,
  An hlas přjwětiwý welebně
  Z mateřských ust gegjch takto zwonil:

Wjteg dcerko, w králowstwj mém wjteg!
  Poď a dřjwe každau ulici,
  Lauku i hág nebe toho sljteg;

A co uzřjš přátelům swým malug,
  Potom pak se na mau prawici
  Posaď zde a spolu se mnau kralug.

14*

395.

Bljzko trůnu swatá Sláwě stogj
Ljpa zelená a wysoká,
I tak pěkná i tak široká
Gak ta co nás swazkem lásky pogj;

Čistý med z nj, gehož sladkost kogj
Hlad i žjžeň, hogně wymoká,
Po nebi geg řeka roztoká
Celém nese plynutostj swogj;

Wůkol nj pak wšudy po stebelných
Kwjtečkách a listech wčeličky
Obletugj w rogjch nesčjselných;

Gsau to prey zde tjmto pod obrazem
Slawů těch a Slawek dušičky
Budaucjch, co přigjt magj na zem.

396.

W perwém mjstě slawských nebešťanů
Kwetau Swatj w swětle blyskawém,
Tu gest Nestor s českým Wáclawem,
Lazar s tjm co zabit od Prušanů;

Newský, Gljeb a Boris Rosianů,
Polský Kazmir serbským se Sawem,
Wšickni gako bratřj w laskawém
Plápolagj stjnu ragských stanů:

Stanislaw se těšj w Nepomuku,
Boleslaw si s Husem třjmagj
Uroš spolu s Wladimjrem ruku;

Hlawy ctj gim wěnec hwězdowatý,
Usta zwučným hlasem zpjwagj:
Hallelujah, swatý, swatý, swatý!

397.

Rowně tak se s oslawenau hlawau
Swětice wšech kmenů mjšegj,
Genž hned w sausedstwj tu bydlegj:
Ruská Olğa s polskau Bronislawau;

Andělina serbská s Přibyslawau,
Milica pak s Mladau seděgj,
Gako sestry sobě howěgj,
Ljbagj se s upřjmnostj prawau;

Při nich geště Ludmila a Petka,
Potom gako děwky služebné
Wanda, Kaša, Libuša i Tetka;

Gedny „Sláwa na wýsostech“ pěgj,
Z giných ust zas slowa welebné
„Gospodine pomilug ny“ zněgj.

398.

A wšak geště ginj také gsau tu
Swatj, a to w haufjch we množných,
W Bohuslawicech těch pobožných
W blaženosti wěčné bez zármutu;

Zwláště z té co podlehla bjd prutu
Cjrkwe českých bratrů nábožných,
Gménem různých cnostmi totožných
We Fulněku, w Lešně, w Herenhutu:

Gednoty té už sem w zemském stawu
Čistau prostotu a newinu
Libowala w učenj i mrawu;

Wygmauc gednu pannu rodu ctného,
Snářku Poniatowskau Kristinu,
Třebas byla žáčkau Komenského.

399.

Swaté muže ty a tyto ženské
Hůrka newysoká dělila,
Wyhljdka z nj radost činila
Na ty swazky wůkol společenské;

Na kopci sem gegjm wšeslawenské
Apoštoly státi spatřila,
Zwláště Methoda a Cyrilla,
Onny bratry Thessalonicenské:

Potom Amand byl zde, Vicel, Bruno,
Dobrawka, Duch, Anna Carice,
Kteřj wedli lid náš Pánu w lůno;

Geště geden w gegich řád se stawěl,
Ale skrytý w blesku welice,
Zdálo se wšak, gakby sám byl Pawel,

400.

W prawé této Swatohory straně
Ležj utěšená pustinka,
Tu čnj skála a w nj geskyňka,
Kde muž bydlj w modlitbách se klaně;

Iwana to, toho swerchowaně
Starého, gest slawná swatyňka,
Gehož přjtelka i kuchyňka
Čternácte let w Čechách byla laně;

Nemilugi sice w náboženstwj
Onnu přepiatost a chauliwost,
Která snadno wede ku třeštěnstwj;

K tomuto wšak pronikla mne čistá
Pustewnjku z Chorwat uctiwost,
Že trůn radše nechal, nežli Krista.

401.

Powěděwši: ať se dobře máte!
Tomuto zde Swatých wýběrku,
Hodjm na hůrku tu k záwěrku
Běžné oko geště gedenkráte;

A ai pod nj wůkol padesáte
Wozů s koňmi bylo we šperku,
Wnebewemklý Otto z Bamberku
Wolal z nich: proč tu mi státi dáte?

Na těch wozech byly zlatohlawy,
Sukna, šaty, gjdla, penjze,
Nimiž křestil pomořanské Slawy;

Pročež onen blahozwěstů spolek
W studu od něho se odcize,
Nechal genom hory té mu dolek.

402.

W kragi čtwertém widno na zelených
Laukách státi muže udatné,
Wjtěze a reky obratné,
Palmy magj w rukách nezhrožených;

Kochagj se w pjsněch utěšených
Znjcjch skutky gegich pamatné,
Gasným zwukem trauby pozlatné
Pronikawě tytýž sprowázených:

U prostřed nich stogj, gako Křiwan
W lůnu sněhohlawých Karpatů,
Kosciuško, Jaroslaw a Iwan;

Žižka, Dušan, Želislaw a Chrobrý,
Swarůn, Suwarow, pět Chorwatů,
Niklot, a pak giných počet dobrý.

403.

S těchau když se oči mé tu pásli,
Na tom, čjm se každý oslawil,
Wjtězoslaw ten mne pozdrawil,
Před nimž Uhři tak se často třásli;

Slowáciby snad už byli zhasli,
Než on zmnožil ge a zotawil,
Když rog oněch k Tatrám přeprawil
Čechů, genž se nikdy neužasli:

A tjm kmen wáš ke zrůstu a kwětu
Zkřjsil ratolestmi čerstwými,
Totiž Giskra, wálčiw za Alžbětu;

Že pak whostil i w ten pěkný kautek
Kdes ty zrozen, on se se swými,
Snad si i ty štěpu toho prautek?—

404.

Potom otec Bogdan Jug tu čestmi
Wšemi ozdobený mnau byl zřen,
Se syny gak walný stromu kmen
S dewjti se straucj ratolestmi;

Národu i wjry zhaubce, pěstmi
Gegich, Turek, dlauho bit a třen,
Až pak u Kosowa w geden den
Wšickni padli s meči pod bolestmi;

Celým tjm gich gména zněgj rágkem:
Woin, Milko, Marko, Weselin,
Lubdrag, Radmil, Stojan, Božko s Wlajkem;

Rodinu tu swazek utěšený
Spoguge a krášlj ze zelin
Wěčnokwětých strogně upletený.

405.

Předce tento zbor stjn geden špatil
S tulichem tu geště krewawým,
Miloš Obilič, co neprawým
Wlastenectwjm Amurata zkatil;

Newjm, gak se šálenec ten sbratil
S wjtězů těch spolkem leskawým,
Gá zřjm okem na něg merawým,
I hned caufnul a kamsi se ztratil:

Sláwa nechce mjti zabigáků
Lestných, gako Corday Charlota,
Ani Scaevol, Sandů, Ravaillaků;

Národ náš ať na cnosti gen stogj,
Lépe nebýti, než žiwota
A cti hledat s nešlechetnau zbrogj.

406.

Hnedky odtud wýhled se mi twořil
Oslawenců mjsto na páté,
Kde sem našla onny zagaté,
Gež až k smerti Alexander mořil;

Ne ten, před njmž celý swět se kořil,
Než to Řjmanisko drasnaté,
Genž byl wůdcem wogny začaté,
Když si berlau cjsař Mauric dwořil:

Hladihlawá ruka matky sladce
Kochá se tu w nich, že raděgi
Mřeli, nežby někdo z nich byl zrádce;

Wšecko nad tjm radost cjtj žiwau,
A kůr zpěwáků sám hlasněgi
Chwálj gegich wěrnost mlučeliwau.

407.

W šestém oněch oslawenců řádě
Uzřela sem ženy herdinské,
Za čest aneb dobro kraginské
Mřewšj rowně mužům po hromadě;

Tu gsau mužské wzdorugjcj wládě
Smělé bogownice Děwinské,
Marula to děwče slowinské,
S těmi které padly w Carigradě:

Tuğa, Buğa a tři Tabořitky,
Gegichž na Wjtkowě obrazy
Nalezeny, mezi mužů zbytky;

Potom Polky z warkočů co swogjch
Pletly u Trembowle prowazy,
Brániwše hrad we zmužilých bogjch.

408.

Přigjžděla geště na konjku
Amazonka sem i s komornau,
Magjc, gako Ulan, prapornau
Korauhwičkau ozdobenau pjku;

Ale sotwy byla při hágjku,
Uzřjm skočit wrátnau šwitornau,
Ana rytjřku tu wýbornau
Odprawila zpátkem po chodnjku:

Nepochopno! wšak to z polské Litwy,
Řeknu, Platerka gest hraběnka
A gde práwě z ukrutné sem bitwy;

Hey, dj, než tu w záhubném šla klusu
Sestra proti bratru, Slawenka
Proti Slawu, Polka proti Rusu.

409.

Sedmý paláe muže obsahowal
Pozbawené žitj bez winy,
Ant ge barbar z cuzé končiny
Gak wluk gehně tiché zamordowal;

Mučennický wěnec ozdobowal
Gegich oslawené mertwiny,
Tu Bož Antů král, gegž se syny
Winithar byl gothský ukřižowal;

Mezamir pak, gemuž smert gest dána
Gako wyslancowi ohawně
Proti práwům lidstwa od Chagána;

Laborca a knjže Nitry Sobor,
Oba zawražděnj bezpráwně,
A i giných newinnjků obor.

410.

Co se osmé společnosti týče,
Tu lid kratochwjlj básnický:
Bojan Lumira, a Lomnický
Wjtá gako bratra Gunduliče;

Usmjwá se Zábog na Kačiče,
K Záwišowi kráčj Krasický,
Deržawina Wężyk, Mušický
Ozdobuge wěncem Woroniče:

Lomonosow mluwj s Kochanowským,
Se Streycem se bawj Hruškowič,
Holý, Vodnik, Zdirad se Žukowským;

Wůkol nich se i pleť krásná wine:
Družbacka a Anna Božkowič,
Dobromila, Bunina i giné.

411.

Práwě když se ucta tuto ďála,
Hlásá Apollowa kancljřka
Mudřena, že geště básnjřka
Gedna na chrám uměn zaklopala;

Pešťanka prey že gest, powjdala,
Serbkyně, a ač gen kragčjřka,
Gá šla w ústřety až na dwýřka
Po pleci pak gi sem potepkala:

Možnoli? o wjtegte! Wý z Peště?
Co pak slyšno tam těch na stranách?
Znáteli — či žige — zdráwli geště?

Owšem! řekla hezká newěstička
Tato, dawši mi swůg Almanach,
Gá sem Julka Radiwogewička.

412.

Ale řeč mi téměř óněměla
Když tu státi negen sedláka,
Než i pastýře a žebráka
W počtu těchto básnjřů sem zřela;

Co pak gegich přirozená pěla
Muza, lepšj to než mudráka
Werše mnohého a chwastáka,
Gemuž hlawa školau zgalowěla:

Perwj dwa z Čech magj půwod spolný,
Rolnjk Wawák, rychtář w Milčicech,
Druhý owčák w Krátonohách, Wolný;

Třetj zpěwák wznešený a lepý
Byl Serb, rozen w Bosny hranicech,
Filip Sljepac, ubohý a slepý.

413.

Usadiw nás tedy na koberci
Zeleném tu kolem do kola
Apoll, hru a záwod prowolá,
I hned wyšli šermjři a herci;

Bylit kwjtjm, wawřjnem a pérci
Ozdobeni gako Dodola,
Kdo pak, mysljm sobě, odolá
Přjzwučnjci čili Časoměrci?

O wjtěztwj dlauho bogowáno,
Naposledy celau básnickau
Společnostj rozsudek mně dáno;

Těžký úřad! co gá učinila?
Romantickau sem i antickau
Stránku wěncem smjrliwosti ctila.

414.

Ljbilo se mi tu, proto cestil
Duch můg po tom chlumci tam a sem,
A s tjm slawských uměn zápasem
Za dlauhý čas rozkošně se pěstil;

W tom zřjm hocha, an si práwě klestil
Přes myrty sem chodnjk Parnasem,
Nowým ruských pjsnj Ohlasem
Sladce nástrog w ruce geho chřestil:

I hned, zpěwem ochlácholená tjm,
Šla sem ginochowi w ústřety,
Pak s njm spolu tam se zase wrátjm;

Sotwy že sme přišly před mistrowský
Spolek ten, už sláno pro kwěty,
A zbor celý wolal: Čelakowský!

415.

Hle, hle matko! ti tam na zem padnau,
Onen ptáček na dwau wětwičkách,
A ten muž tu na dwau stoličkách
Sedjcj: o chyť ge rukau wládnau!

Nebo oba pjseň dosti skladnau
Pěgj na lyře i husličkách,
A gá w radostech i w pracičkách
Nenáwidjm různost nepořádnau:

„Nech ge! toť gsau obogžiwelnjci,
Schneider Němec a Čech Swoboda,
We dwau řečech rowně weršugjcj;

Nemilugiť prawda dwogazyčnost,
A wšak dána gim tu hospoda
Aspoň pro žert nám a pro rozličnost.“

416.

Z wýšky té sme gednomu se diwu
Na dolině geště djwali,
Tátoše tam s gezdcem zbadali
Bředaucjho sme sem přes kopřiwu;

Když pak přišel pod Parnaskau niwu
Wšickni sme se hlasně zasmáli,
Maďaři geg za chwost tahali,
Serbowé pak za uši a hřiwu:

„Náš ge! — ba náš Witkowič!“ tak obě
Stránky wadily se w powyku,
Chtěwši každá přiwlastnit geg sobě;

Smilugme se, nechme Maďarowi —
Djm gá — almužnu tu, osljku
Podobněgšj nežli Pegasowi!

417.

Hora dále s wyššjm stogj čelem
Než chlum Tlusté nade Mažárnau,
Ozdobená krásnau hwězdárnau,
Kopernjk gest gegjm ředitelem;

Zásobu tu zřjti w lesku skwělém
Nástrogů, genž nikdy nestárnau,
Družinu též geho přešwárnau
Gmenugjcj swým geg učitelem:

Ptolemäus, Cartes, Newton, Tycho,
I sám Heršel k geho oltáři
Přinášegj obět pocty ticho;

A co gmen té nauky má pole,
Národů wšech giných hwězdáři
Učenci gsau w této geho škole.

418.

W úboči té hory w moch sem klesla,
Neb zde wedli hry a obchody
Slawštj zpytatelé přjrody,
Za wůdce si wywoliwše Presla;

Ten muž se mi ljbil tak, že nesla
Ke cti gemu sem a na hody
Kwěty, zrostliny a gahody
W košjku, co wděčnosti mé hesla:

Přišel k nám i Zalužanský, hodný
Děd ten Linéowy saustawy,
I náš Frankljn Diwiš hromowodný;

Stoikowič a Chladný siloskumec,
Petian Slowák, čině přjprawy
Ptakoslowné, též má swůg tu chlumec.

419.

W desátém, ač prawda geště malém,
  A wšak dosti pěkném kostelci,
  Přebýwagj slawštj umělci,
  Method maljř gest gich spolku králem;

Mezi nimi obletugj walem
  Krásnj hned sem, hned tam andělci,
  Aby podnět dali nesmělci,
  Ljbost měli w mistru dokonalém:

Schiavone tu w malbě před Kupeckým,
  S Losenkem se Škreta raduge,
  Krainec Janša, Kadljk s Chodowieckým;

Tomáška má hudba, Mysliwečka,
  Kozlowský zas w řezbě horuge,
  Dunagský též nenj bez wěnečka.

420.

Při umélcech, kteřj we chudobě
  Museli dny zemské tráwiti,
  Swět pak tepruwa ge slawiti
  Počal, když už w temném byli hrobě;

Morawana gménem Osolsobě
  Z Holomauce musjm zmjniti,
  Gemuž w Pešti hladem umřjti
  Maďaři gsau dali w lonské době:

A když zemřel, o té lidské šalby!
  Schwalowali celým kraginám
  Geho krásné děgopisné malby;

Proto radj odtudto wšem Slawům,
  Aby wlastem swým, ne cizinám,
  Slaužili, snad rownym ugdau dawům.

421.

Mecenáše slawské třjda giná
Obsahuge zlatým pod krowem,
We wěnci gsau wšickni bobkowém:
Karel, Rudolf, Peter, Katarina;

Potom bljzko těchto Žerotjna
Uzřela sem w hági myrtowém,
Při něm Rumjancowa s Šiškowem,
Jabłonowského a Potemkina;

Znėgj zde i gména Ossolinských,
Kolowratů, Milošů a Kynských,
Gako podpor slawských národů;

I wjc knjžat, hrabat, wogwodů,
Gegichž ale skromné gméno tuto
Raděg nebuď ani zpomenuto.

422.

Gednoho wšak s geho welkým činem,
Wlastenectwjm, sebe zapřenjm,
Nelze pominauti mlučenjm,
Slaworus ge, sluge Konstantinem;

Setnjky dwa chránil před záhynem
Na swá ramena ge wloženjm,
Ač mu plamen hrozil zničenjm,
Ač byl carským dědicem a synem!

A co wětšj znak gest geho cnostj,
Korunu půl swěta mladšjmu
Bratrowi dal s welikodušnostj;

Sama Sláwa čin ten obdiwuge,
Proto korunu i krásný mu
Na odměnu trůn zde připrawuge.

423.

I brat geho, ten co udaremnil
Zhaubné Korsikána zámachy,
Wogska geho pudil w rozplachy,
Pařjž pyšnau bleskem Sláwy ztemnil;

Nawrátiw se žiwot opřjgemnil
Uměnjm a nauk zápachy,
Zkřjsil oplakané Polachy,
Náboženstwjm staré mrawy zgemnil:

Ministra pak zřjdil oswjcenj,
Perwý přjklad w lidstwa děginách,
Gemuž geště podobného nenj;

Alexander gest ta Sláwy perla,
Do gehož ruk, w zemských kraginách,
Dána ruská swětowládná berla.

424.

Nad oba wšak hučné dělostřelstwj,
Strogná hudba, plynnj zpěwowé,
Ctěgj toho skutky bobkowé
Gak i maudrost w kragin ředitelstwj,

Genž ta slowa smutném při poselstwj
Řeknul: slyšte milj Rusowé,
Poláci gsau naši bratrowé,
Neslušno k nim mjti nepřátelstwj!

Žádnému snad Sláwy náměstnjku
Tolik národnosti newyšlo
Geště z ust, co tomu panownjku;

Gakby i nám uklonu zde naši
Wzdáti na um bylo nepřišlo
Gosudaru tomu Mikuláši?

425.

Matka má a cesty towaryška
 Teď mi laskawau swau prawicj
 Ukázala obraz wisjcj
 W této sjni, pod nimž byla knjžka;

Zanášel se cele na Františka
 Twářj, korunau i berlicj,
 Ač geg, krásu barew hágjcj,
 Kryla tenká záwogowá mřjžka:

Titul knihy mne w tom zdánj silil,
 Slownjk Stulliho to slawského,
 Na něgž mocnář ten swau štědrost wylil;

W tom zpěw: „Bože zachoweg nám krále
 Františka co otce dobrého!“
 Zpjwán tu byl k geho cti a chwále.

426.

Před tjm krowem mramorowá socha
 Stogj celá w řjmském oděwu,
 Ale dosti bylo na gewu,
 Že to slawská twář, gen skrytá trocha;

Co to medle za muže či hocha
 Gest? gá mysljm w tichém úsměwu,
 A že bez slasti a bez zpěwu
 Byl, gá sem geg měla za lenocha:

I bylť owšem to pro národ wlastnj,
 Ač se slawským gménem nazjwal,
 A trůn dali losowé mu šťastnj;

Neb se nápis očjm zpytatelky
 Tento na podstawci odkrýwal:
 Uprawda neb Justinian Welký.

427.

Sotwa wjru swým sem očjm dala
Když sem, mezi tauto rodinau
Arcislawů, též i s Christinau
Králownau se Šwedskau uhljdala:

Proč a gak ta zde gest? sem se ptala,
A tu zeptanci mi pokynau:
Pro list onen, který latinau
Sobieskému, zhaubci Turkůw psala:

Ona sama ze wšech panowwnjků
Byla, která naše zásluhy
Uznala i dluh gim wzdala djků;

Proto gest co slawských ctitelkyně
Cnostj, na přjklad pak pro druhy,
Ode Sláwy zwána ku hostině.

428.

Odtud wedla za potůček branka
Kterau kwětná kryla osnowa,
A tu k wjtánj nás hotowá
Stála zase nowá pomazanka;

Gá k nj česky, nebo zářečanka
Tato byla česká Králowá,
Rodem Francauzka, a Karlowa
Manželka, gjž gméno bylo Blanka:

Ale ona česky neuměla,
Nechtěwši se w Praze učiti,
I když k tomu učitelky měla;

Pročež negen musela se, mazna
Ta, zde s Němkyňkami hanbiti
Swými, než i nebe býti prázna.

429.

Přjpad tento skončený tak špatně
Ledwa geště nami pominjgen,
Ai hle giný zase rozwjgen,
Genž tu bolest nahradil nám platně;

Polské Králce názdrawek tu statně,
Gegj kragance, byl připjgen,
Mařj Kazimjře d' Arquien,
Mluwjcj řeč polskau delikatně:

Manželkať to byla toho Jana,
Nimžto někdy cjrkew křesťanská
Z Tureckého garma wysekána;

A ač tytýž zwyky měla diwné
Tato Francauzkyně dwořanská,
Předce Sláwě w ničem neprotiwné.

430.

Kopa máku! což to? w měké tráwě
Bljzko štěbetawé studničky
Widjm čtyry slawské ženičky
Ráčiti se při nebeské káwě;

Obrus, šálky, cukřinka, ba práwě
Ze zlata gsau i ty konwičky;
„Obradugte i nás wdowičky
Náwštěwau swau!“ řeknau mně a Sláwě:

Češky dwě, dwě Slowenky to byly,
Které, k hanbě mužům, tisjce
Na knihy a národ poručily;

Steyrowá a Kawkowna z Čech obě,
Bezekowská z banské Bystřice,
Hwizdáčka pak z Peště známá tobě.

431.

Ale zde byl také při hwězdnatých
Dobrodincjch těch stjn knězowský,
Genž i tento spolek otcowský,
I mne rmautil w radostech mých swatých;

Sice z mužů na slowo byl wzatých
A slul Institoris Mošowský,
Slawům wšak, měw poklad Kresowský,
Poručil gen mizerných sto Zlatých:

Když pak čjtal w tomto společenstwj
Z Tablicowých básnj wůdce můg
Hlasně celé geho poručenstwj;

Matka twář swau hněwně odwrátila,
I gá sem se, ač gest kragan twůg,
K němu ani nepřihowořila.

432.

Nu snad ten, co giného tu kárá –
Powjm gá – náš Tablic magetný
Národu, co boháč bezdětný,
Ugmu tu se nahraditi stará;

Tjm wjc pak tu naděge má hárá,
Že sem sama, list mu pamětný
Psawši, zpomjnala šlechetný
Cjl ten, dokud starost geho gará:

„By řeč negen černidlem, než zlatem
Naši krášlil!“ – W tom on tuliby!
Přicházj sem skaupým oděn šatem;

Wy ste, řeknu, poručili mnohem
Wjce Slávě bez wšj pochyby?
„Gá? Nic!“ tedy gdite po swých s Bohem.

433.

Z porcelánu bjlá Nankingského
Wěže zrak můg nynj omráčj,
Cjsaře dwa w gegj pawlači
Chynského, pak zřjti Japanského;

Ragský čag a punč gim do slično
Nádobj Rus geden natáčj,
Oba ctitelé a wzjwači
Genia gsau byli slawenského:

Dawše onu ode Deržawina
Přeložiti Odu na Boha
W řeči které Japan má a Chyna;

A pak zlatem na hedbáwj psanau
Zawěsiti k poctě, se mnoha
Blesky, nade paláců swých branau.

434.

Na rákoši gednom uzřjm kýwat
Lid se we hromadách Polanský,
Spolu sedlácký i zemanský,
Šátky chwjti komusi a zpjwat;

Nastawiwši uši, slyšjm: vivat,
Vivat, vivat biskup Lubranský!
Ale mně se gazyk řjmanský
Neljbilo s polštinau tak sljwat:

S newolj sem dále chtěla proto,
Ant mne Polák, pelný očarů,
Zastawj a wyprawuge toto:

Ten muž sám se na Budinském sněmě
Opřel králi zpupných Maďarů
Ludwjku, když z Polska urwal země.

435.

Zanechawši toto diwadlo tu
  Uzřjm krále mezy husary,
  Též ge za rozené Maďary
  Třjmám patřjc na fauz, tanec, botu;

Hral pak slawnau Rákociho notu
  Na hauslech gim cikán Bihary,
  Poláci mu twerdé tolary
  Kladli, chwáljc krále za dobrotu:

A ač weždy myslela sem kde se
  Nalezal král cizý w národu:
  „Ginde kdáče, doma wegce nese!“

Tento wšak se, Bátorym geg zwali,
  Ze wšech lidj geho půwodu
  Zdál sám býti, co nám dobře přáli.

436.

„Sám? — ei wěru welkau křiwdu děgeš
  Sláwy dcero! mně w té we stránce,
  Gestli na mne Hontu schowance
  Nehledjš, když o Maďařjch pěgeš;

Gá sem řeč tu, které i ty přegeš,
  Chwálil, howěl gj co kochance,
  O nj psal co zgewný ochránce,
  Ač sem Maďar a mé gméno Fegeš!“

Pak mi podal swoge pogednánj,
  Kde řeč naši hladkau latinau
  Maďarům swým poraučj a bránj;

Hned sme tedy našim rozkaz dali
  Aby dyněmi a slaninau
  Po maďarsku hosta čestowali.

437.

Když tu toho noha moge nechá,
  Asi na hozenj kaménka
  Stogj s mečem w ňádřjch djwenka,
  Tak že w úžas má se měnj těcha;

Kdo gest tato nešťastná a plechá
  Mladice, djm, asnad Slowenka?
  „Maďarka to z Jagru, milenka
  Telafauza, wůdce w Uhřjch, Čechá;“

My hned paloš z nj sme wytasily,
  Potom páchnidly a olegi,
  Wodkami a mastmi posilnily;

Thisbe ta se Sláwy hodnau stala
  Tjm, že syna Sláwy wraueněgi
  Než swůg wlastnj žiwot milowala.

438.

Než hned druhau kraganku sme zřely
  Gegj, nadutau tak welice,
  Že tu podáwala škrablice
  By se ginj pro ni zabjgeli;

Měgže rozum! my gj powěděly,
  Gako host tu nečiň různice!
  Předce wtjrala ta stařice
  Každému se Sláwy bydliteli:

Stydliwý mnich, Horwat Brezowačky,
  Počal perwý s tauto nezbednau
  Maďařilkau westi křik a rwačky;

Kušewič w tom, Leška, Rohoň gsau tu,
  Ale matka tu při šerednau
  Skončj, dawši ku pokánj lhůtu.

439.

Naproti se w dlauhé šiky četa
Serbských nebešťanů řadala,
Potom hlasem zwučným zpjwala
Onen krásný zpěw „Mnoğaja ljeta!“

Mnohá léta do skonánj swěta,
Druhá stránka se gj ozwala,
Otci čest i synu pochwala,
Žiw buď rod wáš gako palma kwěta!

Týkalo pak zastawenjčko to
Dwau se Wukowičů wlastenských,
Božidara s geho synem proto:

Že gsau byli, obcowawše w těle
Wogwodowé ti, knih slawenských
Oblibci a rozšiřowatelé.

440.

Při silnici s wysokau a hrubau
Skalau zelená se záhonec,
Na skále hrad, po němž oponec
Rozestřen, pnj do oblaků s chlaubau;

Z něho se hlas wůkol pelnau hubau
Ozjwá až nebe na konec,
Pocestné tu geden Slawonec
Za hosti zwe k sobě mluwnj trubau:

Zawjtawše tedy k němu zprosta
Nalezly sme práwě Němečka,
Gménem Taube, u něho gak hosta;

Tak se diwil, že už do dětinstwj
Téměř padnul tento wšetečka,
Slawenskému tomu pohostinstwj.

441.

Wšak ne genom slawným, w mědi rytým
Mužům oblauk cti tu sklenuto,
Nikoli, zde mjsto wytknuto
Gest i cnostem neznámým a skrytým;

Tu gest Stanil, ač gen k pospolitým
Stawům gméno geho octnuto,
Předce celé nebe pohnuto
Skutkem geho lidským, znamenitým:

On když mor byl gednau w Nowgorodě
Dnem i nocj lásce obcowal,
S wozem pelným těl wen z města chodě;

Tak že sám on, tjše gen a němě,
Spoluměšťanů swých pochowal
Třitisjc i třidcet w lůno země.

442.

I wás chudj lidé, kdo ste koli,
Byť i bez wěnců a břečťanů,
Wjtám w počtu těchto měšťanů!
Gakowau pak wy ste měli roli?

„W otroctwj my bywše, při newoli
Té sme w chrámě uši křesťanů
Wzdělávali, měchy warhanů
Dmýchávawše w Konstantinopoli:“

Znám, neb ten co o Obřadjch řečnil
Řecký cjsař, Wás i s prácemi
We swé knize už tam dole zwěčnil;

Služebnjci dobřj! byli, powjm,
Nad málem ste wěrnj na zemi,
Teď wás nade mnohem ustanowjm.

443.

Lidomilskem toto město zwali,
W něm byl i Čech Škwor co w Sázawě,
Tham co w Labi žiwot chwátawě
S nasazenjm swého retowali;

A wy, řeknu k gednomu tu, zdali
Negste Michalowič, w Gelšawě
Co šest dušj ohni laskawě
Wyrwal? tak gest! wšickni powjdali:

Ğarkowowá též tu, ruská žena,
Njž, ač těhotnau, dwě w topenj
Djtka cizá z ledu wytažena;

Řeka wjna teče uličkami,
Břehy z torty, nad nj pečenj
Bažanti, i nůž w nich s widličkami.

444.

Michajlow, ten ruský wogák wěrný,
Též zde gest hned w sjni wedlegšj,
Gehož stálost byla silněgšj,
Nežli hromu blesk a rachot perný;

Celé město plenj oheň žerný
Hořegšek i stranu dolegšj,
W něm i gměnj geho wezdegšj,
Chot i djtky i dům nenádherný:

Sausedé ho ženau na ulici
Swoge bránit, on wšak nehnutě
Při kraginské stogj pokladnici;

Powinnost mu byla nad magetek,
Proto wnesly cnosti perutě
Strážce toho w tento Sláwy swětek.

445.

Před městem gest rozestřena pažit
  Na wzor zelenawých postawců,
  Musegj wšech oči zwědawců
  Po spěšném gj nawštjwenj bažit;

Gá gdauc předkem chodnjk matce dlažit,
  Giku, zagaté co od drawců
  Tatarů, těch hnusných psohlawců,
  Wykupowal, uzřjm tu se blažit:

Oswobodil, Walach tento s řjdkau
  Cnostj, Pilařjka slawného
  Wězně s pannau Maňákowých Gitkau;

Tato muže láska pronikáwá
  Pohla matku tak, že w celého
  Přetwořila toho Poloslawa.

446.

Pozornost má nowau wěcj zmladla
  U prostřed těch her a weselek,
  Rolnjk tu byl, z něhož na celek
  Zboru swětlost utěšená padla;

Nemesis mu na šediny kladla
  Sněžné perloštěpný náčelek,
  Z Werbowce byl, Serbů wýstřelek,
  A slul Milič dle gmen ukazadla:

Máť i Sláwa Manliusů cnosti,
  Kterým swatá přjsnost zákona
  Wyššj gest, než uzel pokrewnosti;

Tento syna gediného swázal,
  A ač wraždu kryla záclona,
  K saudu hnal i trestati sám kázal.

447.

Nedaleko giný rownogmenec
Z Čech byl od tohoto oddálen,
Bělosněžným rauchem obalen,
Slul Jan Milič a byl poswěcenec;

Geho žiwot zaslaužil tu wěnec,
Zwláště aby čin ten pochwálen
Byl zde, kterýmž tři sta Magdalen
Hřjšných spasil tento oslawenec:

Wůkol něho klečjc, ku wděčnosti
Gemu, swatého zde pokánj
Selzy legj ony w kagjcnosti;

On pak, w rucech lilie hůl ctěných
Mage, od Sláwy zde nechánj
Owečck těch prosj nawrácených.

448.

Hág tu určen ráge nebeského
Mluw- a Děgoslawům wlastenským
Polykarp zde, Knapský s Jelenským,
Zizania wedle Smotriského;

Lindeho též zřjm a Kopčinského
Před Nudožerinem Slowenským,
Weleslawjna pak s Komenským,
Karamzina, Hágka, Potockého:

Kronikář též ten w tom počtu dlauhém,
Dalimil gest, co myl Němce lauhem,
Belostenec, Dainko, Středowský;

A gmen giných množstwj okazalé,
Obradowič, mister Dobrowský,
Negedlý, Wuk, Lučkay a tak dále.

449.

A wšak gedno abych tobě psala
Geště w dušce této zaslaužj,
Než to zgewjm ti gen pod růžj,
Gak mi sama matka přikázala;

Dlauho nayperw sama tagně lkala
Pokaždé wšak showu prodlaužj,
Gednau ale tak se roztaužj
Že ty syny před saud obeslala,

Kteřj znawše slawskau, cizau řečj
Předce knihy zwykli psáwati,
Proto blud gich tjmto trestem léčj:

Musegj zde do swé materčiny
Pře- swá wlastnj djla -kládati,
Z němčiny ty, tyto z francauštiny.

450.

O, té slasti geště newjdané!
Zwolám nad gednjm tu wýskytem,
Matko! hle w tom wěnci spogitém
Kragané gsau mogi, Lužičané!

Společnosti Wendů dle nich zwané
Půwodcowé w Lipsku letitém:
Haluz, Širach, Kněžek s Bulitem,
Staupenců též zbory sem k nim slané:

Před stoletjm oni založili
Gsau ten spolek, aby w Lužicech
Hynaucj řeč slawskau ochránili;

Matka za ty zásluhy tak swaté,
Kladla na hedbáwných tkanicech
Na wšech ňádra medalie zlaté.

451.

Mimo Wendy, Matthäiho z Chlumu,
Frencla, Swotljka a Choinana,
Geště na gednoho kragana
Pohled množil slastj těch mi summu;

Genž ač neměl učeného umu,
Předce slow té řeči ochrana
Byl nám, kterau w Linsku podmana
Německá už pochowala w rumu:

Byl on ze wsi Klenow od Wustrowa,
Sedlák, Jeniške slul, w nedělјch
Henningowi předřjkáwal slowa;

Bez něhoby nebyli sme znali,
Gako našich Linů zmizelých
Předkowé, řeč slawskau mluwjwali.

452.

W obec tuto, oslawiti chtiwau
Národ a řeč spisy swogjmi,
Geště wgjti, mezi ginými,
Bernolák chtěl, ale cestau křiwau;

Nebo nešel onnau oprawdiwau
Welkau branau, ale bočnjmi
Dwerci se gen welmi těsnými
Tlačil semto, přes rum a haušť diwau:

Newegdeš, djm, bratře do nebes tu,
To nás ani tebe nespasj,
Wrať se zpátkem na probitau cestu;

Neřekla sem wjce této chwjle,
Snášeliwost mi řeč zahasj,
Ukáže čas zdali dogde cjle.

453.

Než wjc nynj smutil se a lekol
  Duch můg, neb ai nowá přjšera!
  Geden Morawský uk Homera
  Ubohého za wlasy sem wlekol;

„I on ge náš! i on ge Slaw!“ řekol,
  „Swědkem toho každá litera
  W Iliadě!“ — totě chimera
  Mysljm, snad ten násilnjk se wztekol?

Sláno i hned pro průbjřský kámen,
  A hle z křiku toho welkého
  Wyšlo, že ten wysmánec byl zmámen;

Pročež musel, za swůg wtipný neum,
  Zpátkem slepce toho slawného
  Do řeckého westi Elyseum.

454.

Toto krátké Meonida dlenj
  W této společnosti učenské,
  Užila gá k onné wlastenské
  Otázky sem gemu předloženj:

„Které se wám naywjc tlumočenj
  Ljbj wašich zpěwů slawenské?“
  On si prosil z každé sestřenské
  Řeči weršů několika čtenj:

Perwé polské, potom ruské bylo,
  České, a to trogj, posléze,
  Než hle, žádné se mu neljbilo;

Proč pak? djme, a on: řecké duše,
  Bohy, bohyně a wjtěze
  Rád mám w řecké mjře gen a rauše.

455.

Nade plesem rozkošným se plawjc
  Dwě tu protibřežné wesnice
  Uzřjme, pak z našj lodice
  Gdeme do těch krásných Řečislawic;

Osázj w nich, nowé domy stawjc,
  Serbská se a česká Matice,
  Tak že pelné wšecky ulice
  Časopisů, knjžek, škol a lawic:

W prostředku stál oltář, na něgž klásti
  Práwě přišel oběť, chudý ten
  Negmenowaný syn české wlasti;

Welikáť se w přjprawách těch dbalost
  Gewj, i snad budau delšj gen
  Mjti zde, než na zemi tam stálost.

456.

Nad břehem se čerstwá zelenala
  Štěpnice a slibná zahrádka,
  W njžto práwě mlaď a přjsádka
  Od země se pnauti počjnala;

A že w bljzku napelněná stála
  Wodau střjbrokutá hubatka,
  Wzawši do ruky gi, paupátka
  S naděgj ta hned sem oblévala:

Na ljstkách ty názwy byli psané:
  Liskay, Kuzmani dwa Slowáci,
  Kampeljk a Káčer Morawané;

Roštlapil Čech s Kaubkem, při Poláku
  Sadowském Gay Chorwát, nowáci,
  O by gen mau nezklamali čáku!

457.

Založená wtipným zahradnickým
Uměnjm zde stála winička,
A w nj cizozemská réwjčka
Přesazená našjm Winařickým;

Těšili sme geho nad básnickým
Djlem se i gá i matička,
On nám dal swá řecká kwjtjčka,
Potom hostil řjmským Falernickým:

Ponukal i českým Lobkowicem
W zehřjwárně hnané zelinky,
Našim wšak se neljbily pljcem;

Gábych wděčně, matka powjdala,
Zpátkem wšecky geho latinky
Za gednu mu českau báseň dala.

458.

Nowochtiwost žneterpěliwená
Tu mne táhla widět mjsta ta,
Na nichž stogj slawských Komnata
Starotin a dáwnin wystawená;

I hned sjň nám byla otewřena
Sotwy že sme kloply na wrata,
Ozdob ze střjbra i ze zlata,
Mincj, zbranj směs tu rozložena:

Antikwářů úřad: Chodakowský,
Jankowič a Blecha s Rybaym
Magj, poslů Masch a Ahrendtowský;

Při přehledu, i to netagjm,
Onny wěci s naywětšj sme zřely
Radostj, co slawský nápis měly.

459.

Listowna též tu se zakládala
  Genžby wšeligaké pjsacké,
  Duchowné tak gako swětacké,
  Pamatnosti w sobě zderžowala;

Perwý pak list gá sem do nj dala,
  Slawské psanj země Chorwatské,
  Stolici co sláno Saladské
  Když gj tato po maďarsku psala:

Odpowěd ta w pozlaceném rámci,
  Za sklem, na naykrašši pentlici
  Z mogjch šperků, wisj w tomto chrámci;

A to proti dweřům, aby hnedky
  Čtauce následowat pautnjci
  Učili se naši swoge předky.

460.

Počátek i perwé wšeslawenské
  Učiněn gest tuto knihowny,
  Památek má sklad už neskrowný,
  Zwláště swětské dwě, dwě náboženské;

Kralodworský spis, a o wogenské
  Zbrogi Iğora zpěw bogowný,
  Zlatopsaný Žaltář králowny
  Hedwiky, pak Zlomky Freisingenské:

Každému gest nářečj a kmenu
  Oddělena třjda wedlegšj,
  Gednuť magj střechu wšak i stěnu!

Malbami se podlaha i schránka
  Leskne, strážcowé pak slawněgšj
  Gsau w nj Bandtke, Kopitár a Hanka.

461.

Hádeg nynj, abych došla swětla
O twé způsobnosti wěštbařské,
Koho teď sem w tiché šweycarské
Dolince w ten zbor tu gjti střetla?

Duše geho z Liptowa sem wletla,
Uměnj kde konal knihařské,
A ač gméno nosil maďarské,
Sláwa předce k synům swým geg četla;

Gedno — dwě — tři! abys dlauho swého
Wtipu hledánjm si netraudil,
Už ti powjm: Bělopotockého!

Knihwazače titul wšeslawského
Má zde muž ten, genž swau probudil
Snahau Tatry ze sna hlubokého.

462.

Tu též spatřjm, gdaucj dalšjm šlakem,
Twoge přjzniwce a přátele,
Krom už dotčených, gest na čele
Rudnay, Pronay s gegich stawu znakem;

Potom Rožnay, Clemen, za Polákem
Siweckým gde Šoltis wesele,
Blahoslawa zřjm a Herkele,
Milowuk tu, Farnjk s Hamulákem;

Hleděla i na Seberiniho,
Palackého, Koiše, Pačiče,
Ferjenčjka sem a Suchaniho:

Wšecky matka třjmá za swé děti,
Wšak co slastj gich se dotýče,
To zde nechci swětu wyzwáněti.

463.

W chrámě přátel twých když odpočinu,
Pod besjdky stjnem pustewné
I mé přátelky a pokrewné
Amalii zřjm a Karolinu;

O wy drahé duše! djm a plynu
Ljbati gich twáře úsměwné,
Potom přede wšemi we zgewné
Radosti ge ke swým ňádrům winu:

Četly tu, co milowala která,
Onna biblii a Klopstoka,
Tato roman a cos od Voltera;

Mně djk wzdaly we slowjch tu čilých
Za to, žes ty řjdil do roka
Wzdělanost těch sirotek mně milých.

464.

Ten twůg kragan z Necpal potulowal
Též se w kněžských šatech náčerných
W této obci přátel důwěrných,
Gegž co hada za ňádry si chowal;

W rukách měšec, ač geg utagowal,
S drahnau summau měl těch střjberných,
Které od tebe slow čiperných
Klamem půgčiw nikdy newracowal;

A to peněz mozolných a twému
Sardci wzácných, totiž k učenj
Poswěcených akademickému;

Matka chtěla w očistcowau školku
Dáti ho, než gá mu bydlenj
Wymohla zde, ne wšak w tomto spolku.

465.

Odpusť matko že se osmělugi —
Řeknu učiniwši úklonu,
Gá snad w želi welkém utonu,
Nebo dwau zde přátel pohřešugi;

Ani mjsta geště nespatrugi
Šafařjkowi a Mladonu
Zchystaného, odhal záclonu
Tu mi, nic wjc nad ně nemilugi:

„Prawdu máš, a slowo twé mi mjlo,
Toť gsau synowé dwa w nichž se mi
Nayzwláštněgi dobře zaljbilo;

Žádalaťbych téměř, milá dcero!
Aby ti dwa wěčně na zemi
Žiwi byli mi i gegich péro.“

466.

Malebné ztad ukáže mi kopce
Geden wljdný nebes hodownjk,
Na nichž Černoğorsko, Dubrownjk,
Nowğorod, ty Swobodné tři Obce;

Otroka tu nenj ani sobce
Každý sluha gest i panownjk,
Lásku k wlasti cjtj bogownjk,
Starec, žena w každé žil swých kropce;

Nawštjwjm hned onna sjdla cnoty,
A ai w gednom práwě diwadlo
Prowodili kusem od Palmoty;

W druhém obec zwali k radě zwonem,
Neb gim posadnjka připadlo
Wolit, i gá šla tam tedy honem.

467.

Ale gest tu w bljzku geště co wjc
Obdiwowal duch můg zbožnělý,
Když sme tmawostěnné uzřely
Starowěkých domy Nestorowic;

Serbská Sára s Rowinem si howjc,
Nikodým Čech, Hanák Weselý,
Grabowský Rus, s haufem bydlely
Šediwých tu manželů a wdowie:

Potom z Čachtic gest w tom radowánj
Ewa Znachorowá, Słowenka,
Co dle slepic řjdila swé spánj;

A dnes práwě z Mozkwy přirazily
Manžel starec sem a starenka,
Co sto třidcet roků spolu žily.

468.

Odtud přigdu státi před přjbytky
Zewniter i wniter spanilé,
Stjnily ge stromy ztepilé,
Owáněly blahowonné kwjtky;

Tu sem našla ctné a dobré djtky,
Syny wděčné, dcery zdařilé,
Plesy spolu wedli rozmilé,
Pletli z růžj elyzegských kytky:

Mezi syny Wukasowič slynul,
Genž swé darowané dukaty
Otci poslal, který w bjdě hynul;

W počtu dcer se Glinská wyznačila,
Ana, když byl otec zagatý
W žaláři, s njm dobrowolně žila.

469.

Wedle Glinské hned mé oko pěknau,
Nebeslawku státi uhljdá,
Čj to hezké děwče? „Nahyda
Černikowa z Nikitinu“ řeknau;

Při tom gméně wšechněm sardce měknau,
A hlas geden toto powjdá:
Otce gegjho kýs nestyda
Osočil, ai z úřadu ho swléknau,

Do Siberska ženau newinného,
Kam i matka s dcerau násiljm
Milowance sprowázely swého;

Gednau dobrá dcerka Černikowa
Náwrat hledati swým přemilým
Sama šla, mjl šest set, do Petrowa.

470.

Naywjce wšak předce mezi drahnau
Summau těchto mladých blaženců,
Dwanáctero krásných mládenců
Z polské šlechty oči na se táhnau;

Kudy ti gdau, ke cti gim se nahnau
Wšudy hlawy giných spasenců,
Po liliech pelných pupenců
Čisté ruky Jozefů těch sáhnau:

Při Warně ge w bogi Murat chytil,
A pak zamknul w Serail turecký,
By swé wášně, diwoch nimi sitil;

Ale oni čest swau, stud a nebe
Wážiwše si žiwot nad swětský,
Geden druhým udáwili sebe.

471.

„Mamo! mamo! maminečko naše!“
Zkřikla za mnau tu dwě děťátka,
Krásná gako kwětu paupátka,
Lapkagjce za raucho mne plaše;

Aoh gá negsem, řeknu, matka waše
Milé, osiralé slaďátka!
Tu mne smutná progme památka,
Zrak se diwj duši celau straše:

Miroslaw a Wšemil nešťastného
Synkowé to byli Mutiny,
Ratolesti rodu Weršowského;

Gež dal zhubit w Praze krutým katem
Český knjže z pomsty bez winy,
Gá ge bozkám a gdu dále chwatem.

472.

Na nowau wšak hned sme přišly stawku,
Narozeňátko tu plačjcj,
Angel pěstaun při něm stogjcj
Slowenskau mu zpjwal koljbawku;

„Buway že mi, buway!“ k siroslawku
„Haja že mi, haja!“ mluwjcj;
Nemluwně náš přjchod čigjcj
Popozdwihlo z kolébky swé hláwku:

Z nitranských to Čachtic djtě bylo,
Z matky, od Tatarů wlečené
K zagetj, se w cestě narodilo;

Na zemi ge nechali ti kati,
I hned rodičce sme ztrápené
Kázaly to nedochůdče dáti.

473.

Nenemohu s tjmto okamženjm
O wěc gednu tebe prositi,
Pospěš našemu to zgewiti
Šafařjku s mogjm pozdrawenjm;

Aby nechtěl wčasným nad zemřenjm
Mladých miláčků swých kwjliti,
Nebo tuto lze ge spatřiti
Wšecky tři s těl gegich oslawenjm;

W mjstě tom gsau, o němž prawj gemně
Sám pán Sláwy wěčné k dědičům
Gegjm: Nechte djtek gjti ke mně!

Tjše tedy čekagj ať na den,
W němž se nawrátěgj rodičům
Lidmila, i Milena, i Mladen.

474.

Při radosti té a při rozpráwce
Přišly pahorek sme na giný,
Wesnička i salaš hostinný
Stály tu, a sluly Sluhoslawce;

Podiwjn Čech naywyššj gest spráwce,
Uřednjci Hněwsa newinný,
Milutin Serb, ten co gediný
Na Kosowu ušel rukaum drawce;

Goluban pak co byl Lazarowým,
Črenko čeledjnem Zrjnjho,
Giřj z Uher w Rusku Borisowým;

Strogjť se tu žinčice a urda,
Proti njž ta w Tatrách z owčjho
Stáda nenj nic, než haraburda.

475.

I ty si zde drahá Bětko moge!
Padši w náručj sem zwolala
K té, co pěstaunka má býwala,
Rodem z Barby čili z Bořiboge;

Která gsuc i přjtelkyně twoge,
Přjchod twůg k nám ráda mjwala,
Wečer o swých předků řjkala
Wyhnanstwj z Čech rozprawky nám swoge;

Otwjrala, zamykala bránu,
Ljstky wzágemné nám nosila,
Proto dlauho při nj pozůstanu:

Dowol matko! řekne pak má mluwa,
Aby kde sem gá, tam bydlila
Při mne tato staruška a chůwa.

476.

K rozkošným sem přišla nynj tyncům,
Kde sem newěsty a ženičky,
Chorwatského kmene sestřičky,
Našla, někdy w Uhřjch wdané Hincům,

Kterýžto kmen Němcům křiwdočincům
Patřj; Slawenky ty, woničky
W rukách třjmagjce, pjsničky
Pomáhagj pěti Cherubincům:

Ony totiž neodnárodnily
W manželstwj se, než swau milugjc,
Řeč, k nj muže i dům přiwábily;

Ne gak giné djtky Sláwy magj
Zwyk, genž s cizým lidem obcugjc
Řeč i národ zradně zapjragj.

477.

Mezitjm tu množstwj lidu z lewa
Žiw buď! zwučným hlasem wolalo,
W cestu širolisté metalo
Ratolesti palmowého dřewa;

W hluku zřjm tři muže, kwjtj, réwą,
Zlato z hlawy gegich blýskalo,
Gméno Minina se čjtalo
Požarského w něm a Matwegewa:

Wšickni byli z kmene Slaworusů,
Ti dwa slili wlast swau, rotnjků
Mečem na sto rozsekanau kusů;

Třetjho gak lidomila ctili
Kragané tak, že mu z pomnjků
Hrobnjch palác wděčný wystawili.

478.

Nemožno tu neslyšeti w dálce
Dosti malé toho zpěwáka,
Který skutek Skarbka Poláka,
Tenkozwuké chwálj na pjšťalce;

Toho co swůg zlatý persten z palce
Sňaw njm obohatil chudáka
Henrika, by měl čjm wogáka
Platit we swé proti Polsku wálce:

Zlato, dj, buď k zlatu přimjcháno,
Lidem zmužilým a swobodu
Milugjcjm železo gest dáno:

Ušlechtilau matka pýchu tu hle
Za wzor klade wšemu národu,
Lepšj poklad w ňádřjch nežli w truhle.

479.

Tu, když geště na můg rozkaz hleděl,
  Ptám se wljdně swého wodiče,
  Zdali o Demetru z Ugliče
  Powěděti něco by mi wěděl?

Ba i owšem, on mi odpowěděl,
  Znám i geg i geho rodiče,
  Gestli ten, co w rukách wěziče
  Čtyřidcet i děwět roků seděl:

Ten, ten, který žalář a put tjže
  W celém snášet musel žiwotě,
  Proto gen, že rozený byl knjže;

Šly sme k němu, a ai zřjme an ty
  Wazby, w této nebes blahotě,
  Změnily se na něm w diamanty.

480.

Nynj role široká a segná
  Stře se, meze řekau obrubjc,
  Po nj létá oblak holubic,
  Gichž se bělost leskne čaroděgná;

Sednau, a zas křjdla zdwihnau chwěgná,
  Ratoljstky nesauc u hubic,
  Pak swým blaženstwjm se pochlubjc
  We werkánj oddagj se směgná:

Nikdo neznal kdo to, pak dj matka:
  Toť gsau duše českých wyhnanců,
  Ženy, muži, starci, nemluwňátka;

Smjch těch třidcet i šest tisjc rodin
  Týká gestřabjch se schowanců,
  Co ge tiskli ze hnjzd w mále hodin.

481.

Geště bych sem sice měla mnoho
 Gmenowati Sláwy rozenců,
 Panownjků, wůdců, wlastenců
 Učastných i hodných mjsta toho;

Z horliwců i strážců negednoho,
 Zwláště ze swědků a mučenců —
 Ale nechci gménem blaženců
 Na zemi bych urazila koho:

Stoletj twé nemůž wšecko snesti
 Cobych geště měla mluwiti,
 Proto nad tau ugmau nebolesti!

Přigde čas, kde co tu newypsalo
 Péro, twářj w twář máš spatřiti,
 I co ucho nikdy neslýchalo.

482.

W gednom mjstě uzřela sem stánky
 W kterých spolek hostů hodowal,
 Šerb ge pitau wljdně čestowal,
 Čech gim pelnil Mélničinau džbánky;

Že gsau cizozemci z gedné stránky
 Oděw, z druhé gazyk zgewowal,
 Než že duch ge s námi spogowal
 Zaslaužili tyto radowánky:

Helmold, Ditmar, Jornandes tu sedj,
 Ungnad sobě zdrawká s Henningem,
 Grimm a Vater na Herdera hledj;

Kohl a Fortis bawj Assemanna,
 Adelung a Schlötzer s Bowringem,
 S Göthem stolj Gerhard, Talwj panna.

483.

Mezi nimi wyznačugj sluhy
Mnohými se, skwostným obřadem,
Raucha nádherného pokladem
Zwláště tři, gež lesk tu dělj tuhý:

Honosili, dřjw než w ragské luhy
Wešli před žiwota západem,
Wšickni papežů se úřadem
Totiž Johan, Clemens, Pius Druhý:

O řeč slawskau zásluhy dwa ti si
W chrámjch zjskali, ten českého
Králowstwj nám sepsal Dĕgopisy;

Málo ta čest národům se stala,
Aby Vatikana řjmského
Ruka, gegich skutky byla psala.

484.

Při těch hodech předce hněwu zápal
Wšecky hosti progme s newolj
Nade gednjm, genž tu w zástolj
Sedě we snu pohřjžený chrápal;

Probudiw se zewly, lelky lapal,
Zjwá, ryhá, nehty komolj,
Potom s dwořankami šweholj,
Gj a pige gako Sardanapal:

Poněwádž pak rušikwas ten přišel
Bez zásluhy k Sláwě, kýwáno
Gemu ke swým do Walhally by šel;

A když zmizel,. kdo to? šeptáno:
Zimnj král, co w Praze skwostně gedol,
An bog hrozný před Prahau se wedol.

485.

Milj páni! tu, djm, geště geden
Sedj, proti němuž námjtka
Ta gest, že co lhář a klewýtka
Nezaslaužil tento slawský Eden;

Dlauho o tom, kdoby to byl, weden
Rozpor a to prudký nezřjdka,
Zda gá? či gá? zněla powjdka —
Ano ty, nimž onen pudding sněden!

Bowringu tys leccos na mne nalhal
We swých spisech, zač i tobě by
Neslušel hoď Sláwy, nežgen Walhall;

Odpauštjm wšak tobě tuto zradu,
Ale na znak liché pochleby,
Budeš sedět na posledňjm řadu.

486.

Druhá wděčnost pode skwostným stropem
Lidu byzantského plemena
Slawem Nicetem gest strogena,
Genž byl hlawnjm w Carigradě Popem;

Sotwy došly my, čest rychlým wzchopem
Z mjst nám od hostů těch činěna,
Cjsařowá Anna Komnena
Předsednice byla se Prokopem:

Potom Maudrý Lew i s Theophanem,
Theophylakt wedle Kedrena,
Menander zde byli pod tjm stanem;

Děginy nám psali; zač gim naše
Gjdlo národnj a chwálená
Od nich s mlékem předkládá se kaše.

487.

Pode stolem těchto wážných kmetů
Geště giných, gimž se na misky
Kladau drobty gen a ohryzky,
Dwanáct hostů gest a kaziswětů:

Isem, Musa a dwé Bajazetů,
Selim s geštěrčjmi očisky,
Muratowé slawnj nátisky,
Solimanů dwé, dwé Mahometů:

Nu, djm, wěru tu mi rozum stogj
Matko! gak a proč ti Osmané,
Mohli wgjti w tuto řjši twogj!

Takliž? nu wěz: řeč a pjsmo ctili
Naše tak, že bywše Sultané
Dworskými ge sobě učinili.

488.

Ale negen osob gednotliwých
Gsau zde w tomto nebi hospody,
Nýberž widno celé národy
Cizoplemců Sláwy žádostiwých;

Litwanů, těch žjti mřjti chtiwých
S Poláky, sem střetla průwody
Pod Jagelem, a pak wogwody
Letů, Kurů, Finů zimomřiwých:

Bulgarowé také tuto byli,
Co též dobrowolně k našemu
Gazyku se sami přiwtělili;

Rownau čest i slast, i stegná práwa
S domácjmi dala ke wšemu
Zdarným těmto pastorkům swým, Sláwa.

489.

Sotwa se to stalo, gakás dáma
 Po nebi se slawském přemáwá,
 A tu s králi, s pány pohráwá,
 Hezká sice ale derzost sama;

Osoba ta nebyla mi známa,
 Wšak že, když se gj co podáwá,
 Při wšem dřjwe „kóšer“ mumláwá,
 Zdála se být dcerau Abrahama:

Zwjm pak, že to ta, co oslepila
 Kazimjra a tjm Polákům
 Wjc než mor a wogny uškodila;

I hned umkla z ráge slawských sester,
 A šla ku bradatým židákům
 Židowka ta, gegjž gméno Ester.

490.

Tu byl rybnjk opodál se úže
 W potok obřežený rokytjm,
 W geho wodě růže nad sjtjm
 Kwetla, kraššj sotwa býti může;

Řeknu k matce milé: prosjm nuže
 Dowol ať z nj wůně pocjtjm,
 Když pak gá gi rukau pochytjm,
 Ai hle panj z té se stala růže:

Hraběnka a newěsta to byla
 Potockého, w krásné pawlaky
 Oděná, než perly z očj lila!

Zlostný tchán gi pod led dal a wodu
 Zatopiti skerze Kozáky,
 Že mu byla z chaterného rodu.

491.

U rybnjka zřjti pyramjdu
Egyptskau, než celau ze zlata,
Wůkol klečjc pěgj knjžata
Danská a hauf německého lidu;

A když zkaušjm každé werstwy třjdu,
Na naynižšjm stupni připiatá
Čjsla let se skytnau dlauhatá
„Tisjc čtyři sta a čtyři“ widu:

Na špici tak stogj žena, nebe
Že zřj daleké i sausednj,
Pohledem tjm těšjc sama sebe;

I gá wzhůru až k nj sem se brala,
Totě panj ta, co poslednj
Na ostrowě Rýgen slawsky znala.

492.

Cestitele onny též sem w rágech
Těchto našla krokem náhodným,
Kteřj perwj cjlem národnjm
Po slawenských putowali kragech;

Sbjrawše co w přjslowjch a bágech
Ušlo geště časům záškodnjm,
Pjsně též, co zwukem přjrodným
Zpjwá lid a pastýř při šalmagech:

A tjm, w celém Slawsku putugjce,
Napomohli onnu wzágemnost,
Po njž ty tak taužjš přewelice;

Pročež hág tu wšeslawský gim štěpen
Spogugjcj wšechnu přjgemnost,
W něm gest Trenka, Kucharský a Köppen.

493.

Když tu meškám, práwě čtyry duše
  Přinášj sem geden obláček,
  Sice bez blesku a libaček,
  We sedláckém gen a sprostém rauše;

My sme, dj z nich geden oči suše,
  Bartoš, Wrabec, Rus, a Junaček,
  Z krage, kde twůg bydlj miláček,
  A náš národ wzteklost diwá kauše:

Proto, že sme řeč swau milowali,
  Maďaři nám w městě Wesprýmě
  Ran sto sedemdesát osem dali;

Celá řjše nebes nad tjm zbledla,
  A gá, nestydjc se za sjmě
  Sláwy, k matce bratry ty sem wedla.

494.

Mnohé pak a pěkně spořádané
  Gsau ty kratochwjle, zábawy,
  Ty hry, rozkoše a potrawy,
  Gež zde magj slawštj nebešťané;

Tu gsau wšecky naše milowané
  Zpěwy, obyčege, ústawy,
  Gen že podle wyššj oprawy
  Lidem stawů wšech a wěků dané:

Hudci magj waryta a dudy,
  Husle, pjšťaly a warhánky,
  Samohrawé, strogné, slyšné wšudy;

Při nich pěgj zpěwáci a Umky
  Serbské pjesme, waše zpěwanky,
  Krakowiaky polské, ruské dumky.

495.

Kdože může wyslowiti medle
Wšecky hračky, zwláště Slowáků?
Tu čnj Paprjk w kole diwáků
Dolů hlawau na wercholci gedle;

Ten tam láme kolesa hned wedle,
Duby stawj tu zbor owčáků,
Onde zase kopa Kozáků
Hayduchuge na koni a sedle;

Mladá chasa pjšťalky si tluče,
Hrá se w purğu, mič a haupačku,
Šibenice přeskakuge rauče;

Děwečky pak hragj opět naše
Slepau babu, kwočnu, skrýwačku,
Pohádky a giné samopaše.

496.

Onde zase mládenci hned sami
W rozličných se wěcech kochagj,
Hnedky opět Skočnau plesagj,
Ğolubec a Kolo s krásenkami:

Ginde zbory panen rowinami
„Hoja Ďunďa hoja“ zpjwagj,
Aneb Wáganek si chystagj
Okrášlený národnjmi hrami;

Muži pigj kwas a medowinu,
Ženy připrawugj pirohy,
Owoce a nektar na hostinu;

Ba i starci w newinném tom plesku,
Negsauce mdlj wjce na nohy,
Začnau někdy wážnau Polonesku.

497.

Naydražšj co na swětě gsau látky
Z welny, konopj neb moruše,
Hedbáw, zlatohlawy, loktuše,
Mušeljny, nachy, patelatky;

Z Indie, té staré Slawů matky,
Sem se po moři i po suše
Wezau, a z nich tyto pro duše
Hotugj zde pláštjky a šátky:

Nayslawněgšj, i to musjm řjci,
Gsau ne z Pařjže a Berljna,
Ale z Peště tuto oděwnjci;

Mužský už i gménem necuzinský
Kragčjř Koštial Slowák z Trenčjna,
Ženský pak gest Polák Lubošinský.

498.

Hostina to gest, že usta mednau
Dřjwe než gi člowěk nawštjwil,
A hod každý sobě zoškliwil
Koho oči skwostnost tuto shlédnau;

Proti nj gen stjn ta, kterau gednau
Karla měšťan w Praze zadiwil,
Ba i blesky s nimiž Radziwil
Pil a gjdal w Prešowě, tu blednau:

Slawským zwykem, když se proměňugj
Taljře a mjsy střjberné
Wen se okny z nebe wyhazugj;

Na nichž potom roz— i nerozbitých
Rwau se u propasti gezerné
Heyna Němců Slawohladowitých.

499.

Piast ge w nebi tomto hospodářem,
Kdo co žádá k němu pospjchá,
Matka králů polských Řepicha,
Nad hostmi má správu, nad kuchářem;

Mencikow gest s Kaikau lahůdkářem,
Krok pře nowopřišlých wyslýchá,
Chalaupkůw gest žert a pleticha,
Palkowič rok řjdj Kalendářem;

Při kytaře slawné Nowického
Rozšiřuge zádiw po zboře
Slawičj tok zpěwu Lipinského:

Wůbec rozkoš w stupni nekonečném,
Hogně gako Kašné na hoře,
Požjwá se w Slawišti tom wěčném.

500.

We dne Slowák Sebechlebský Ğelo,
Aby radost wjce osladla,
Ukazuge wtipu žihadla,
Která každé rozsmjwagj čelo;

Když pak swětlo slunka wyhořelo
Wečer a noc tichá připadla,
Otewrau se brány diwadla,
Aby zde zas hralo se a pělo:

Štěpánek gest správce diwadelnj,
Neprowozuge wšak plodina
Tuto se, co leda kassu pelnj;

Mistři hragj ne zběř dilettantů,
Ba i kulisně a kortyna
Mjsto swjc se lesknau od brilliantů.

501.

Zdegšj chrámy, paláce a sjně
Oswěcugj nebe blyštěnjm,
Gsauce drahým českým kamenjm
Wydlažené, nepoddaným špjně;

Uhljn, jaspis, přewýšiti mjně
Diamanty gasným pýřenjm
Stkwj se, mozaickým uměnjm
Se šmaragdem kladen při rubjně;

Mezi trávau roste ryzé zlato,
Gak tam w Turci našem na Tlusté,
Kde co prautky od děw býwá žato;

Platina a ginych kowů rody,
Gako w řjši Rusů sťousté
Z Werchoturů, tekau zde co wody.

502.

Celé nebe slawské napelňuge
Negen harmonie muzická
A s nj zpěwu zwučnost nadlidská,
Která sardce diwně okuzluge;

Než i wůně tuto proletuge
Mnohem sladšj nežli kwětnická,
Aneb kterau kaupě indická
W pryskyřicech drahých poskytuge;

Zápach matce i wšem přjgemněgšj
Nežli ambra, mošus, kauřidlo,
Aneb obět a mast naywzácněgšj:

Totiž kauř a dým ten z plapolawé
Mozkwy pronikna sem w kadidlo
Proměnil se ragské, přewoňawé.

503.

Řeč se slawská mluwj wšudy tuto,
 W nářečjch wšech rowno hotowě,
 W dokonalegšj wšak obnowě,
 Tak že každý nezwuk wytisknuto;

Staroslawskau w chrámech nawyknuto,
 Polskau užjwati k obcowě,
 Ruskau ku správě, než w osnowě
 Gegich nenj cizomluwů puto;

Hedbáwnau řeč českoslowenského
 Gazyka tu zwláště miluge
 Sladkohlasná pohlawj pleť mého;

Tak wšak, že se w našjch rozmlauwánjch
 Twerdý zwuk *r* a *l* změkčuge,
 Gak gá činjm w těchto mogjch psanjch.

504.

Než řeč naše negen nemá hmotů
 Gako *bl*, *kl*, *sl*, *ml* huhnawé,
 Aneb *dr*, *pr*, *tr*, *wr* štěkawé
 Od Germanů půgčené a Gothů;

Nýberž chránj se i od škřehotů,
 Zwléká pomalu *ř* břjskawé,
 Slala *ti*kánj kwičlawé
 S *ee*kánjm k mezem Hottentotů:

Milostné *a*, pak *o* přewelebné
 Wracegj se zpátkem z wyhnanstwj,
 B*ey*k, š*ey*d, h*ey*l - tu hnusné, nepotřebné;

Každá těžká, přebraušená, diwá
 Hláska ztratila tu měšťanstwj,
 Hudbu má řeč naše zlatozniwá.

505.

Úcta osob cele giná zdegšj
Gest než na zemi tam minulé,
Neb tu neslyšeti titule:
Weličestwo, Waszmość, Najasněgšj,

Welkomožný, Preoswjaščeněgšj,
A, gež daušken ani žežhule
Newyrepce, slowo odulé:
Wysokoprewozchoditelněgšj!

Bratrugj a sestrugj si spolu,
Magjc, pokud byli na žiwě,
Českých bratrů přjklad za řeholu;

Dáli pak se titul wznešeněgšj,
Tedy řjká se gen stupniwě:
Slawný, slawněgšj, a nayslawněgšj.

506.

Mjlo hleděť gest i na zahrady
Zdegšj, na plesa a na zdroge,
Na ostrowy pelné pokoge,
Na potoků šumné wodopády:

Nebo zde gsau Zofiůwky sady,
Roswaldu i Pulaw přjstroge,
Owenec a Selo Carskoge,
I gich wšecky ozdoby a wnady:

Stjn a wůni ljbau wůkol legj
Stromy, růže, hřebjk, laskawec
Na ty genž se tuto procházegj;

W celém pak tom rági přewelikém
Gestiť krásocitný Morawec,
Wogtěch Hodic, arcizahradnjkem.

507.

W Nebeslawsku tomto holubátka
Proletugj, tekau pramenky,
Beránkowé plešj, dušenky
Motýlkugj, chwěgj newiňátka;

Milostky a Wděky andělčátka,
Žerti obtulugj Krásenky,
Cnosti s křjdlatými sardenky,
Sirotci gsau zde a ubožátka:

Chychotky též, Wily, Bělbůžkowé,
Těchy, kochánky a blaženci
Družky, přátelé a miláčkowé;

Potom wšickni drazj nebožtjci,
Towaryšowé a spasenci,
Gsau zde naši spoluúčastnjci.

508.

Na mé této spatřila sem pauti
Gedno celé slawské plemeno,
Které w nebe sice puštěno
Gest, než sotwa že smj tuto cknauti;

Laskominy gen si wypláknauti,
Chodit může tu i ondeno,
Než gak Tantalowi hágeno
Gest mu, samých radostj se tknauti:

Kmen ten nosj gméno od bodrosti
Obodritů čili Bodroků,
Tak byl smělý, pelný udatnosti;

Ale chybu welkau w sobě chowal
Tu, že na wzor njzkých otroků,
Swých se straniw wrahům naderžowal.

509.

Tu též stála welká kwětohrázná
  Zamknutá wšak geště zahrada,
  Přišel strážce kljč mi oddada,
  Wegdu, bázeň pronikne mne mrázná;

Neb co widjm? mjsta, ale prázná,
  Stolic, wěnců, slastj hromada,
  A nic lidu, žádná osada!
  Gak to? mluwjm slowa sobě tázná:

W tom mi padne w oči psaná hezko
  Tablice, kde čjtám bolawě
  Gména: Štyrsko, Korytansko, Slezko;

Aha! mysljm, odtud neposláno
  Geště nikoho sem ke Sláwě,
  Ač gim dáwno mjsta přichystáno.

510.

Newjdáno! tuto pode plotem
  Sedj při rozžatém ohnjku
  Cikánče gen w bjdném čechljku,
  A wšak wýskot gewj za wýskotem;

Gá si dlauho traudjm hlawu s potem
  Gako podjl tomu dewljku
  Možno mjti w slawském rágjku?
  Tu dj matka smawým se šeptotem:

Hoše toto z českých Radnic Kálo
  Gest, co Puchmjrowi našemu
  „Románi Čib" někdy předřjkalo:

Za tu známost o řeči nám danau
  Mjstečko též přálo tu se mu,
  An z měst a wsj hned wen běžj s hanau.

511.

W zadku nebe na newelké skále
Sedj u wrat w plundrách zněmčenec,
Wyzáblý a suchý lubenec
Gakby wčera wyšel ze špitále;

Předce negen Slawa, než i krále
Postawu měl tento spasenec,
Matko! kdo ten diwný negmenec?
„Otokar Čech!“ Gakto? prawjm dále:

„Syn ten bludný opustil mne dlauze,
A šel raděgi, když znádherněl,
Do Walhally k těm, gimž přál tak tuze;

Než teď přišel zas, a po kautečkách
Tu se zmáhá, neb tam zmizerněl
Při Teutowých brambořjch a břečkách.“

512.

Přišedši už sem tam putugjcj
S matkau na meze a na krage,
Zřjm lid geště z wenku do ráge
Přes ploty a škáry kukagjcj;

To gsau, řekne matka milugjcj,
Ti, co do pelného Dunage
Wodu nosili, a do háge
Dřewo, cuzým modlám howěgjcj:

Přislauchagjť sice k rodu mému
Wšickni, od Lesnjka do Kawky,
Petráš, Balbin, ku Sarbiewskému;

Lobkowic, Ján, Šuwalow, Bel, Černý,
Ale zde gsau gen co přjdawky,
Neb mi gazyk gegich nebyl wěrný.

Zpěw
V.
ACHERON.

513.

Cherub geden na křjdla mne schytna,
Nesol i tam w řjši Merota,
Kam ge ona zrádců holota
Za nebesa dána za blankytná;

Kljčem strašným brány toho Sitna
Otewřel nám wrátný Milota,
Tu plač hrozný, dým a mrákota,
Draků zběř a hadů nenasitná:

Ohniwé tu moře spolu slito,
Waljc celé hory plamenů
Na nešťastné zatracence tyto;

Každý z nich má žalář přehluboký
Zděný z geštěrů a z kamenů,
Na němž stogj wina a muk roky.

514.

Kudy sme šly bylo rozšjřené
Ode nebe k peklu prostranstwj,
Prázné bez ladu a bez panstwj,
Wzduchem gen a mrakem napelněné;

Tu sem onny duše odcizené
W smutném uwiděla wyhnanstwj,
Které buď lest aneb tyranstwj
Wzali z loktů Slávy matky ctěné:

Kobylek a netopýrů šatj
Postawa ge, dokud wnukowé
A w nich krew se k Slávě nenawrátj;

Poturčenci gsau zde, Zmaďařenci,
Walachowé, řečtj Slawowé,
Zněmčilci a wšickni zpankhartěnci.

515.

Dřjwe než se těžcj rukau wůdce
Záporowé pekla rozsmekli,
Ukázal nám geště předpeklj,
Kde i on sám w smutné bydlj budce;

Tu sic žádný zlostnjk ani škůdce,
Hnilci gen a měkci oteklj,
Že se nos i oči ulekli
Wředů gegich smradem čpjcjch prudce:

W nenáwisti ne, než ani w péči
Sláwu neměli ti ospalci,
Daremnjci, slabci, zahaleči;

Snad čas gegich pjdimužnost zobřj,
Ale posud, gako nedbalci,
Pro nebe zlj, pro peklo gsau dobřj.

516.

A wás gaká, Miloto, sem z Dědic
Do předpekelného pitwora
Wina swalila, či úkora?
Řjkám na něg ljtostiwě hledjc;

„Ach mne do těch očistcowých Bědic
Pomsta swedla, onna potwora,
Kterau útrob mogjch komora
Dlauho kula, ukryti gi wědjc;

Němcomil král můg se semnau swadil,
Dal mne bratra, statku zbawiti,
Zač gá Němcům geg i wlast sem zradil;“

Pro osoby, djm gá, gednotliwé
Na celé se wlasti pomstiti
Gest i owšem djlo trestanliwé.

517.

Při prahu hned přišlo mnohé ptáčky
  W kletci železné nám shlednauti,
  Mezi nimi zwláště kohauti,
  Wrány, čagky, kwjčaly a kačky;

Takowý pak wedli škřek a rwačky
  Gakby swět měl w rumy padnauti,
  A když začnu nad tjm ternauti,
  Zřjm že to gen mluwnické gsau hračky:

Zobákem ti zastáwali jota,
  Druzj pazaurami ypsilon,
  Jer a ğlağol kwáká třetj rota;

Milý Bože! tjm se národ mate,
  Mysljm, totě nowý Babilon,
  Wěru slušně w očistci tom lkáte!

518.

Ku weliké peci, w které plamen
  Plapolá, teď krok můg dokwapj,
  Gako w rudnj hutě roztápj
  Weliký se w nj a twerdý kámen;

Rozpustiw se pak co zlatý pramen
  Teče a se potom přechlapj
  W muže, gehož wjce netrápj
  Očistec, kam na čas gen byl zmámen:

Petrowičem aneb Černým Ďurkem
  Gmenowán byl někdy serbinský
  Gunák ten a wjtěz nade Turkem;

Ale že měl surowosti kausek,
  Tu se newzdělanec herdinský
  Přepuzowal ze škwarků a trusek.

18*

519.

W očistci tom chuchle ceduleček
Co sněh po powětřj létaly,
Tak že i mé ruce zlapaly
Několik z nich, switých do koleček;

Rozwinu ge, a ai obsažeček
Gegich mužowé ti skládali,
Co swá wlastnj gména wundali
Z marné pýchy cizých do oblеček:

W gedněch čjtám Szwořény mjsto Sworen,
Pelzel mjsto Kožich, Rubini
Mjsto Čerwen, Radix mjsto Koren;

W giných Liška přešlo na Vulpius,
Sladič w Dolci a Rak w Cancrini,
Černobýl pak na Artemisius.

520.

Pane: bližšjť košile než kabát!
Tak má usta nynj mluwili
Chlubcowi, genž nosil košili
Na kabátě a byl z počtu hrabat;

Přišli Ďasi, tu on křičet a bát!
Wyzlékše geg w ruskau włožili
Wřelau kaupel, wěchtem čistili,
Pak šli lůžko w led a sněh mu dlabat:

Dimidow to, geden z ruských pánků
Byl, co přes rok chudým w Pařjži
Osemdesát tisjc rozdal franků;

Swogjm chudým bral a cuzým dáwal,
O by dřjw byl wlastnj we chyži,
W sausedowě potom, wymetáwal!

521.

Hořičku též, gméno Anny měla,
  Uzřela sem gako homolku,
  A tu natrefila na holku
  Genž se twářj krasoljcnau skwěla;

Ale w žjni celau obcházela
  Horu kolenačky w okolku,
  „Kagjcnice! gá wás za Polku
  Třjmám:“— arci, gá sem Petronella!

Geden Němec, Bůh mu na nebesjch
  Odpusť, wlasti mne i čistoty
  Zbawiw nechal w Hornoslezkých lesjch;

Rok sem tam co pustewnice žila,
  Rok pak po smerti zde trampoty
  Za mau slabost, sem si naložila.

522.

Sotwy dwadcet kroků, nowý gjmal
  Úkaz zwědawost mau w teneto,
  An pluk Běsů welké řešeto,
  W kterém lidé byli, w rukách třjmal;

'Opálage nimi gakby hřjmal,
  Pokud zerno bylo proseto,
  Polozgewené mé, co ge to?
  Otázky, hned wůdce můg si wšjmal:

Toť gsau, prawil, slawštj makaronci,
  By se čistěgi swau mluwiti
  Učili řeč, k tomu zde gsau konci;

Lid wšech slawských nářečiwých cechů,
  Naywjce wšak gest tu spatřiti
  Zněmčilých a němčugjcjch Čechů.

523.

Chachacha, o gemine! djm k zemi
  Hledjc, samých nosů hromadu
  Spatřiwši, a Ďáblů armádu
  Měragjcjch tu ge měřicemi;

A pak w kádi putnami ge třemi
  Nosjcjch co hrozny, od smradu
  Aby tuto se a neřádu
  Wykwasili: co to powězte mi?

Milota dj: „To gsau nosálkowé,
  Co se k Slávě pyšně chowali,
  Sobělibci, Němci, sadjlkowé!“

Čtyry z nosů těch sme poznali:
  Hacquetu co patřil, Meinertowi,
  Bisingerowi a Ludenowi.

524.

K nosowtipcům těmto Čert se tlačil
  Geště s gednjm strašným nosákem,
  Genž nos tak měl dlauhý, hakmakem
  Po zemi že černé se mu wláčil;

Gazyk geho také Němce značil,
  Podle wlasti pak byl Spišákem,
  Gménem Glatz, on zradně w něgakém
  Bezegmenném spisu Slávu mračil:

Tudjž do ruk ostré nože wzali
  Sahani, a gako ze špalku
  Welké kusy z nosu uřezali;

Křičjcjmu djm gá: i proč kwjljš
  Uštipečný pane nosálku,
  Nenjť dobře maudrým býti přjliš!

525.

U prostředku očistce trůn, ale
Prázný stogj už a zrauchaný,
Welkým umělectwjm tesaný
We wysoké mramorowé skále;

Nechal wšak tu negen mjsto znale
Teplé, očištěnec káraný,
Než i ljstek, rukau napsaný
Matthiáše uherského krále:

Byl sic česky, z Uher od Lubiny
Zděnkowi psán, ale na polský
Národ a řeč hnusné kydal špiny;

Proto, ač už wyplynul čas geho
Půwodci, list a žert pacholský
W něm, se posud čistj z kalu swého

526.

W pjsarně té očistcowé řjše
Spatruge se stoljk stogjcj,
Na něm ruka péro deržjcj
Sama ležj, a list komus pjše;

Gegj pán prey pige slasti čjše
We Walhalle Teutům patřjcj,
Tento rozdwog tak byl dráždjcj
Pro mne, že tam přibljžjm se tjše:

Anglickému králi Ethbaldowi
Znělo psanj, ruka slušela
Bonifaci čili Wunfridowi;

Křestiwši ta ruka Němců témě
Na Winedy naše házela
Rauhánj, ço na nayhoršj plémě.

527.

Na tom stole widjm též i knihu
Welikau a tlustau ležeti,
Káži k pomoci mně přispěti,
Nebo těžká byla ku podwihu;

Otewřelit mi gi w okamihu,
A když do nj začnu hleděti,
Gména těch tu psaná widěti,
Co už čistj wyšli z toho šwihu:

Počet roků, trest i wina spolu
Při každém se pilně značili
W očistcowém tomto Protokolu;

Nesniloby se ti wěru gistě,
Co už za lidé swé čistili
Hřjchy proti Slávě w tomto mjstě.

528.

Aspoň dwau, třech z nich ti předce zgewjm,
Poslednj — tu chyba we gméně —
Wichin, Wichnik, Wiching zmateně
Psal ge Ďábel, ramenem snad lewým;

Ani či Slaw byl či Němec newjm,
To wšak stogj o něm zkráceně
Proti Methodowi šáleně
Že se wztekal sardcem dlauhohněwým:

Když řeč slawskau tento po biskupstwj
W chrámjch ustanowil Nitranském,
Ten mu činil překážku a traupstwj;

Latinskau řeč wtjral, našj bera
We swětě kwět i čest křesťanském,
Proto wyšel odtudto gen wčera.

529.

I dwau českých knjžat gména stáli
W této knize psaná leskawě,
Totiž oněch, kteřj w Sázawě
Slawský gazyk pronásledowali;

A že gemu cizozemci smáli
Nenáwistně se a žehrawě,
Proto tenže gazyk neprawě
Na wyhnanstwj z půdy slawské hnali:

Za newděčnost tuto k matce dětj,
Ryči, z němčiny a latiny
Wařenau, zde gedli za stoletj;

Připogili, gako přjwěskowé,
Ke stolu se této hostiny
Salcburštj též Arcibiskupowé.

530.

Nynj celé dlauhé společenstwj
Wlachů widjm tuto zapsáno,
Dostalabych, kdyby čjtáno
Každé gméno bylo, nechutenstwj;

Bylit to, co měli učastenstwj
Když sněm we Saloně deržáno
Na tom článku, kterým kázáno
Wytewřjti Slawy z duchowenstwj:

A že toho do osobowánj
Nekřesťanského gen zblaudili
Z tupé pýchy kněžj ti a páni;

Aby ginác zacházeli s práwy
Lidskými, tu dlauho ostřili
Na brusech gim rozumy a hlawy.

531.

Před samými dweřmi pekla, magj
W rukách geště tu dwa Satané
Gednu Maďarku, ač protkané
Hedwábjm gi šaty odjwagj;

Hrozili, že do pekla gi dagj
Gesli nynj gegj kragané,
W maďaromanii přehnané,
Chorwatů řeč we cti nenechagj:

Bylatě to Lepa, chorwatského
Poslednjho krále wdowice,
Ladislawa sestra uherského;

W panowánj měwši neobratnost,
Ušla domů přese hranice,
Chorwatům pak wzala samostatnost.

532.

Celé peklo trognásobná hradba
Hadohnjzdých skalin obdáwá,
Wýsostj se hoře wrownáwá
Té, co zowe Čertowa se Swadba;

Kdož wen chtěgj, Perunská ge klatba
Z werchu w propast zase shřjmáwá,
Kde ge hrozná strážců wjtáwá
Nad útěkem rozhněwaných mlatba:

Čtyři řeky, perwá Acheronská
Naywětšj neb ginač Bolnice,
Ohnitoká druhá Phlegetonská,

Třetj Styx neb Smraducha ta mutná,
Čtwertá Kocyt čili Kwjlnice
Protekagj mjsta tato smutná.

533.

Nad wratami pekla železnými
Průčelj se černé zdwihuge,
Kde se nápis tento spatřuge
Literami rytý Glagolskými:

„Tuto Hanba s nášlapnjky swými
Otroky a sluhy trůnuge,
Tu plač, hrůza, bolest wěkuge
S pokutami za hřjch pekelnými:

Sem se kliďte w oheň tento žiwý
Zrádci wlasti, řeči, národu,
Bůh buď wašjm dušem milostiwý;

Obýwegte mjsta tato bledá,
Cíťte žalosti i nehodu,
Přeběda wám třikrát, běda! běda!“

534.

U wchodu hned strach mne počal třjbit,
Perwý pohled mne už netěšil,
Nebo hřebem kýsi potměšil
Za gazyk byl k pekla bráně přibit;

Gá sem chtěla swobodu mu sljbit,
Ale Běs se na mne zaměšil,
Řka; ten ošemetnjk prohřešil
Těžko se, trest nemůže geg chybit:

Cedulečku pak měl na swé tylo
Přiwěšenau tento páchatel,
Olůwkem kde toto psáno bylo:

„Libušina saudu zaslatel,
Potud zde mu býti usauzeno,
Pokud swoge newygewj gméno.“

535.

Gdauce sem tam po pekelné cestě
Mezi zpropadlinau stowjrnau,
Spatřjm nápis nade mučjrnau:
„Tento zradil na Kosowu testě,

Za to bude dotud w tomto trestě
Bolest škřipců nesti nesmjrnau,
Dokud chwěge s mocj obšjrnau
Ocas konský w Carigradě městě.“

Kdoby to byl, mysljc, gemuž muka
Takowá se tuto udjlj,
Žádám zočit toho hromotluka;

A w tom dwéře werzawé mi ruka
Žalárnjho trochu odchýlj,
Koho uzřjm? Brankowiče Wuka.

536.

Nedaleko odtud rozprostjrá
Smrad a hrůzu druhá šatlawa,
W které nalezla sem Bracława,
Anť mu pauto obě nohy swjrá;

Geho zradau padla někdy šjrá,
Arnulfowým mečem, Morawa,
Která měla býti deržawa
Wšeslawenská, weliká a čjrá:

Wjc než národ šetřil cizozemce,
Proto krew mu sardce newěrnau
Hnusné plémě lačných žjžal chlemce;

Pět má strážných pekelnjk ten Ďasů,
Aniž známo či kdy mizernau
Geho trýzeň skončj kolo časů.

537.

Hnedky při něm slyšjm ljtých pranic
Břinkot mezi třemi bratřjmi,
Ani hrozně meči ostrými
Raubali se spolu strany hranic;

Přigde Beljal, chtiwý wražd a žranic,
Přigde Asmodeus se swými,
I hned lučištěm a kopjmi
Onny swárce obrátili na nic:

W hněwu swatém běžjm: o wy blázni
Newaďte se, buďte bratrowé
Swornj, a pak wšem ste wrahům k bázni!

Ale dobrau neslyšjce radu
Swatoplukowi ti synowé,
Začali zas nowý bog a wádu.

538.

Wedle těchto, dwadcet Ďáblů tělo
Gakési sem a tam wláčili,
Hned ge lámali hned čtwertili,
Hnedky zlatem kremili genž wřelo;

Potom wečer když už zcepenělo,
Na dub wysoký ge swěsili,
Kde mu krukawcowé ranili
Přes celau noc nohy, dřjk i čelo:

Ráno opět Ďábli čerstwau rukau
Wšecky údy, gako semenec,
W moždjři by srostali se tlukau;

A tu ožiw řewe šibenec:
„Tuğumir sem knjže od Pomorska,
Zlořečený zrádce Braniborska.“

539.

Teď mne wůdce pekla powědomý
K mužům dwěma wede stezkami,
Genž gsau rukami i nohami
Uwázáni mezi čtyřmi stromy;

Na břicha pak stoh gim kostilomý
Kamenů se klade werstwami,
Tak že pod nim řewau tlamami
Gakby strašné rachotili hromy:

Gest to Nebyl, genž se zproneweřil
Justinianowi Druhému,
Když mu proti Arabům bog swěřil;

Giný byl sám tento cjsař řecký,
Za kořist že moři krutému
Newinné dal proto Slawy wšecky.

540.

„Běžte, cesar! běžte, cesar!“ hlasným
Gakýs kuřiplach tu křikotem
Wolal utjkage klopotem,
A gá k němu hněwem neužasným:

Myšibogce, kýž tě zemitřasným
W útěku hrom srazj rachotem,
Sláwě powinen si žiwotem,
„Stupai i bei“ radše s čelem gasným!

Tudjž Ďasů pět se za nim skákat
Galo, genž ho za to na wěky
Magj bjti nedagjc mu plakat;

Bulğar byl ten strachoš zbabinělý,
Z wogska Jana krále, nad Řeky
Když gest Basil cjsařowal smělý.

541.

W bok mne werchu gednoho tu zwala
  Bahnitá a úzká cestička
  Do geskyně, gako Wielička
  Křiwé, tmawé gako Běžiskala;

Mrákotu wšak gegj pronikala
  Dymokaurná w prostřed smolnička,
  Tak že winnjk, slaup i metlička
  Gasně se mi w očjch ukázala:

Přislaw to gest, úskok ten a zrádce,
  Gegžto proti otci Niklotu,
  Štwal, i proti wlasti, Dánů wládce;

Proto geg i s Wałdemarem Čerti
  Tak zde trápěgj, že žiwotu
  Půl, a půl zas náležegj smerti.

542.

Před tunelem tjmto Ďábel wtasil
  Špalek co stůl proti diwanu,
  Na němž zloboch, rowný tyranu,
  Surowé swé údy rozmaňasil;

Pak hned utreych z mjsy hodokwasil,
  Hnedky z hrence lokal tofanu,
  Gá se obrátjm a odstanu
  Dokud žráč ten s křeči nezápasil:

Byl gest podle gména swého Lazar,
  Serbjn, Giřjho syn Despoty,
  Bratrobigec, trawič ten a kazár;

W Rudnjku njm geho wlastnj mátě
  Helena, wzor ženské dobroty,
  Otráwena gedem we šalátě.

543.

Opodál mi wěci w oči padly
  Welmi strašliwé a bolawé,
  Nebo koruny se řeřawé
  Na hlawy třem mužům tuto kladly;

Trůn kde byli celý se sedadly
  Okrýwali hřeby pichlawé,
  Každý pak měl w ruce kyptawé
  Mjsto berly hada se žihadly:

Ze wšeho se dalo znáti toho,
  Že ti nešťastnjci museli
  Proti Sláwě prowiniti mnoho;

Na krytině trůnu papjrowé
  Tyto pjsmeny se widěly:
  Ei hle carobažnj Lžidmitrowé.

544.

Kostliwec se kauty hledagjcj
  Z počátku hned byl k nám přimotal,
  Nemluwil nic aniž lalotal,
  Kůže, masa, co smert, nemagjcj;

Wšudy kam gá na něg nedbagjcj
  Šla sem zticha za mnau klepotal,
  Za nim pak se Posměch řehotal,
  Až se k němu s rozžatau dám swjcj:

Kdo si, řeknu, bázliwče? — tu tmomil
  Ten gak bočan třepal retoma,
  Tak že wšecky zuby w nich si zlomil;

A w tom křičel Posměch: tento šwandra
  Wyhnjzdil to lžiwé diploma
  Od Welkého Slawům Alexandra.

545.

W lewo blučj wysoká gak wěže
Z papjrů a knižek hranice,
Tři gi hadowlasé wzteklice
Podpalugj, Lucifer sám střeže;

Na nj kýsi stonek křikem leže
Pelnj wšecky pekla ulice,
Neb geg tuto dračic widlice
Bodau, tam zas wlastnj postel řeže:

Plač mně samé při tom oči zkalil,
A gsuc, kdo to? znáti dychtiwa,
A proč hněw ten božj na se swalil?

Slyšjm: „Ach! gá ten sem, co se chwálil
Že knih českých někdy za žiwa
Šedesáte tisjc w ohni spálil.“

546.

Wůkol ohně toho w oblaukowém
Okresu gak wůkol Molocha,
Widno negednoho zlobocha,
Křepčjcjho w tanci lopatkowém;

Ale cele we způsobu nowém,
Totiž tak, že nohy, punčocha
Wzhůru stogj gako rozsocha
Dlauhowětwá w lese něgakowém:

Ruky pak gim slaužj mjsto nohau,
Hlawa, gako wlaským keykljřům,
K zemi wisj s obtjžnostj mnohau;

Opak psal i gména kýsi škůdce
Těmto Lojolowým rytjřům,
Niamromal gest gim plesowůdce.

547.

Spogeny pak plesy těch a skočky
Pekelnjků gsau i s muzikau,
Neb gim wůkol chwjlj wšelikau
Wygj psi a miaukagj kočky;

Gakby hroznau, nažrawše se čočky,
Sužowané byly kolikau,
Aneb gakby holj welikau
Mastil štěnci paškertnému bočky:

Magj totiž w tlustých přiklopené
Ocasy a chwosty rozštěpjch,
Genž gsau w zemi co kůl wetlučené;

Aby pak i wůně nechyběla,
Tchořů, dudků smradných, nelepých,
Stáda sem ta hudba shromážděla.

548.

W prawo opět lešenj se dwjhá
Opona ge černá zaclánj,
Za kterau se slyšj praskánj
Njmžto mreskač sám swé tělo šwihá;

Diwáků se množstwj k němu sbjhá
A křik strogj, smjch i rauhánj,
Řkaucj: ten zde činj pokánj
Za zločinstwa nelidská a plihá:

Slawy pro řeč, w Slawské někdy zemi,
Ač on sám byl Slawem rozeným,
Dwanácti dal tepat palicemi;

Strach mne mrazem progal studeným,
Gménem geho nechci špinit péra,
Kdo chce můž ge čjsti u Schwartnera.

549.

We hluboké, tmawé, těsné gámě
  Která podobnost má s čisternau,
  Postawu teď, sice nádhernau
  Ale w bjdném stawu, uhljdáme;

Nebo když můg wůdce do nj rámě
  Wecpá se swjtjcj lucernau,
  Bez kůže geg, a tu gezernau
  Djru pelnau gežků, nalezáme:

Pekloslaw ten w losu tomto těžkém
  Rowný gest té koze odřené
  Do půl boků, wadjcj se s gežkem;

Geť on Chorwat, Škerlec, Maďaroman,
  Řeči swé a wlasti milené
  Gámu kopaw, sám w nj padnul co man.

550.

Nynj nápis „České řeči škola"
  Čjtám, i hned w tužbě horaucj
  Wšedši do nj spatřjm před saudci
  Falešného státi apoštola;

Gméno někdy Wáclawa měl Pohla,
  A že nešel cestau za wůdci,
  Geho žák a cjsař budaucj
  Jozef zlehčil češtinu s njm zhola:

Čtyřidcet let už w tom sněmu dleli
  Saudcowé ti, gaké trestánj
  Dáti škůdci tomutoby měli;

Radu gá dám přigatau zde rázem,
  Aby odsauzen byl k čjtánj
  Pražských Nowin wydáwaných Házem.

551.

O bych rýmy nynj měla dosti
Nepřjgemné, smutné, chroptiwé,
Genžby malowali strašliwé
Tyto, na něž práwě hledjm, hosti!

Gegichž tlamy chrumkagjce kosti
Žerau při hostině třeštiwé,
A krew z lebočjše oškliwé
Gako wodu pigj bez mjrnosti:

Kdo ste? ptám se, oni nic, gen gedli,
Než můg wůdce: to gsau Slawowé
Kteřj wognu proti Slawům wedli;

Z Pomořj, z Čech gsau ti Kanibali,
Z Polska, Chorwati i Rusowé,
Co swé wlastnj bratry mordowali.

552.

W prostřed pekla moře gečj wřelé,
Pelné smoly, bahna, plápolů,
Z něhož zmatek diwých hlaholů
Wydáwagj Slawů škertitelé;

Heyna Obrů zde a njzkočelé
Pokolenj tápá Mongolů,
Gen gim hlawy a kus chocholů
Čnj wen z lázně, tělo w nj gest celé:

Wedle břehu Belzebub tu kráčj,
Który w zlořečjcjm okřiku
Žerdkau hlawy do gezera wmáčj;

Zatrolený, řka, ty Slawokatu,
Skrý se Medwěde, Lwe, Ptáčnjku,
Karle, Cháne, Arpade a Batu!

553.

Obrátjm se, a ai práwě geště
Satan křiworohý na pleci
Nowau kořist nese we wřeci,
Nj tu o zem, až se střásla, pleště;

Mektá se ten bjdnjk hrozně wřeště
Wida kam ho magj zawléci,
A když bljže ptám se o wěci,
Slyšjm žė ten Slawowrah ge z Peště:

Nechtěl, prey, to padauch tento mjti,
Aby naši milj Slowáci
Mohli Boha wlastnj řečj ctjti;

Řečj samým Bohem sobě danau,
Proto on, a wšickni mudráci
Gemu rownj, w propasti té planau.

554.

I wjc z onné roty tuto tápá
Která tebe spolu s twogjmi,
Deset let už pikli zlostnými
Pro národ a řeč twau tře i šlapá;

Každý z nich zde obě ljce drápá
Sobě sám si nehty ostrými,
A krew šrámů pysky wlastnjmi
Ljže, gako šelma harpidlapá:

Co ti koli na cti, gměnj, zdrawj
Odebrala tato holota,
S bolestj to strašnau tuto dáwj;

Gména wšak té zběři laupežnické
Nechať raděg hustá mrákota
Kryge této noci Erebické.

555.

Wýspa z moře tohoto se wýšj,
Wůdce náš gi Goplem nazjwá,
Ona milionmi oplýwá
Nayhnusněgšjch potkanů a myšj;

Králů zlých a Králowen gest řjšj,
Tyranstwo w nj slawské přebýwá,
A když oko mé se podjwá
Práwě kwik a upěnj se slyšj:

Roge se těch žrut a holochwostů
Za knjžaty dwěma sypaly,
Zhubenělé hladem dlauhých postů;

Do wěže ty Krušwičany wženau,
A tu zhryzly ge a zežraly,
Byl to polský Popel se swau ženau.

556.

Dostřeliloby se asi kušj
Odtud do ostrowu druhého,
K synům Epikura chlipného
Kteřj tělem zabjgeli duši;

Z nichž dwa zwláště zpomenauti slušj,
Gmenowitě Jana Hrozného,
Někdegšjho cára ruského,
Gehož nestud obrazilby uši:

Pak Sas Aŭgust množj tento spolek
Přjgmjm Druhý, který w Pilnicech
Celý Serail deržel z krásných Polek;

Mjsto trávy tenké gehly nosj
Wšecken tento ostrow, na špicech
Gegich pak ti tancugj tu bosj.

557.

Třetj ostrow, Helena mu gméno,
  We wodách těch stogj peklowých,
  Na něm palác z křenců ledowých,
  Gak tam nade Newau, wystaweno;

W ledowně té tak ge přestudeno,
  Že gen geden z kluků ďáblowých
  Bydlj w prostorách těch mrazowých,
  Zamerzlý wšak od pat po temeno:

Chtěl, než Slávu podmaniti mocen
  Nebyl necamaur ten francauský,
  Ač gest slawskau krewj celý zbrocen;

Swaljc w moře ho gak w Mozkwě škwařte
  I tu, wolám gá pluk na ruský,
  Totě Napoleon Bonaparte.

558.

Čtwertá wýspa názew nosj čacký
  Timurka, zde roste ohawa,
  Gegjž wšecko ničj otrawa,
  Bochonupas totiž aziatský;

Co to mysljm sobě za howadský
  Tyran přestromen tu? Neslawa
  Gewj geho puch i postawa,
  I ten celý ostrow nesarmatský:

Aha drak to Tamerlan gest wěru,
  W Ancyře co zagal Milewu
  Serbku, krásnau Lazarowu dceru;

A pak nutil, aby při weselém
  Stole, slaužila mu k nálewu
  Wjna, s poloobnaženým tělem.

559.

Pátý ostrow stogj ku pochlebě
Očjm pelný tráw a procházek,
Ale geden smutný obrázek
Zwěstuge w něm přjsnau pomstu nebe;

Denně Ďábel chodj sem a šklebě
Hubu s křikem wad i předházek,
Na střjberné mjse prowázek
Nosj komus k zardausenj sebe:

Ismael to Damašský gest Baše,
S Tatary co pode Zápolem
We slowenské wdral se krage waše;

Popleniw pak wšecko, starců, dětj
Po Dunagi s plačným hlaholem
Mnoho tisjc wlekol do zagetj.

560.

Newiděwši tam, kde zpomenutý
Škwar byl Slawoborců, Gerona,
Ptám se s podiwenjm Plutona,
Kde gest wrah ten šibalský a krutý?

Tam, dj gménem geho k hněwu hnutý,
Dle třech saudců našjch zákona
Wisj on, gak někdy Junona,
Mezi dwěma pekly rozepnutý:

Pode slawským totiž německé se
Peklo, řetězemi třidceti
Přiwázané, kolébá a třese;

Patnáct hlawu, patnáct nohy wjže,
Geronowy, a geg widěti
W prostředku dwau nesti pekel tjže.

561.

Z druhé strany moře, psů a chertů
  Háweť weliká se hemžila,
  Mopsů, pudlů, bělků spatřila
  Bywolům sem rowných, beze žertů;

Gegich wzteklost nayljtěgšjch Čertů
  Ukrutenstwo geště předčila,
  Franků kmen pak hryzla, mučila,
  W gehož středku stjn byl Dagobertů:

Franků těch, genž slawským matkám brali
  Ode persů djtky newinné,
  A swým psům ge, kati, hazjwali;

Tak swau platnost onen zákon mjwá
  I zde při té zběři zločinné:
  Čjm kdo hřešj, tjm i trestán býwá.

562.

Kde Styx plyne hnogotoký, slunkem
  Neoswjcený a nehřitý,
  Ležj hřeby k zemi přibitý
  Muž, an šwedským trestán býwá trunkem;

Totiž geden Ďábel na břeh člunkem
  Wywážj mok onen bahnitý,
  Nálewkau pak druhý ohbitý
  Satan geg mu w usta lege žblunkem:

A když zpuchnul břich, a kluk ten křičel,
  Třetj Běs mu po něm tancowal,
  Až smrad hrozný horem dolem sičel;

Gest to Gottfried, slyšjm od Raráška,
  Danský král, co lestně zmordowal
  Nám dwa krále Godljuba a Dražka.

563.

Wěterný mlýn, gehož dlauhý pytel
  Z přeostrých se břitew spoguge,
  As půl honu odtud lomcuge
  S klepotem, co křiwdy nowé mstitel;

Strachomorné když můg saucestitel
  Mučidla mi geho maluge,
  Daso hle se přeseň pytluge
  Obodritských knjžat zawražditel:

Byltě Holsat německá ta psina,
  Swentipolka zabil w Lubece,
  W Artlenburku Zwinka, geho syna;

A tau wraždau nenadálau zhladil
  Celý rod nám, který dalece
  Sláwy stromby nad Baltem byl sadil.

564.

Na rowině gedné města celá
  Gsau, gak Sodomy a Gomory,
  S domy, s wěžemi a se dwory,
  S werchnostmi i s lidem skamenělá;

Geden z Čertů chodé frašky dělá
  S purkmistry tu a práw doctory,
  Anť krew nowau, mozky, bachory,
  W těla gegich lege twerdočelá:

Druhý wěšj gim, ne bez posměchů,
  Na nos listy ty a zápisy,
  Nimiž Wendy wytwjrali z cechů;

A když sem tam chtiwým okem sljdjm,
  U makowic wěžj nápisy:
  Hamburg, Lubek, Luneburg, Barth widjm.

565.

W pátém z těch měst musel přes ulice
Kardel šewců běhat pračata,
Už gim kůže byla rozťata,
Tak že hřebtem tekla saukrewice;

Nebjte, hey! wolám na biřice,
Litowánjm bywši podgata,
A wy, ptám se, kdo ste chuďata?
„My sme šustri z banské ze Štyawnyće?“

Černoboğ mně na to: tak gim třeba!
Nebo Slawům přáti nechtěli
Michlowé ti, práwa ani chleba;

Zde se krotj gegich náružiwost,
Aby někdy geště uměli
K bližnjm lásku mjt a snášeliwost.

566.

W městě šestém widjme zlé bůžky
Kterak Handerburče chwatnuli,
A pak gedni školskau ferulj
Dáwali mu w konce perstů hrušky;

Druzj opět lomcowali ušky
Že mu obě téměř wymknuli,
„Nu bós bili ğaidy?“ papulj
Křičel, každé slowo na dwa dušky;

Byl ten Quadjk zlostný z Krikehäge,
Rozoký hled, wole, čepici
Červenau a Hans Schwarz gméno mage;

Slawské řeči wždy se posmjwáwal
Do školy když w městě Kremnici
W pacholectwj ty si chodjwáwal.

567.

W sedmém městě gako ryk se wolů,
Rozléhal plač, řew a stonánj,
Hornjci tu byli do bánj
Metáni, a do hlubokých dolů;

Z Dobšiné že gsau, to po hlaholů
Tušila sem gegich tahánj,
Proto dala sem se w poznánj
Přjčiny hned pokut těch a bolů:

Sapramente gim i gegich mrawům!
Dj Běs, tito Němci z potupy
„Bindisch Kirpel" přezdjwali Slawům;

Při odchodu našem z této půdy
Mysljm sobě těmi nad hňupy:
Co ge Němec, to ge Němec wšudy!

568.

W městě osmém, když mne prowozowal
Milota náš gednau uličkau,
Slyšjm ano hlasně šwihličkau
Geden Němec cosi šwandřikowal;

A co? zhroz se! zkázu prorokowal
Slowenčině w dobu kratičkau,
Při čemž radost cjtil sladičkau
Tak, že gako blázen poskakowal:

Půwodem byl z Tatranského města
Lewoče, gak tu sme slyšeli,
Kudy wedla Kucharského cesta;

Proto šedše ke stromu s tjm brachem,
Přiwázali tu a střjleli
Ďáblowé mu do ust Spiským hrachem.

569.

„Powězte pak, milá panno, zdali
Geště daleko gest do Prahy?“
Tak se mne tu střetlé průtahy
Mnohých wozů, s těžkým zbožjm, ptali;

W ogech se a w garmech nalezali,
Mjsto howad, lidské zápřahy,
Nebyli wšak slawské powahy,
Šwédům se a Sasům podobali:

A když gá se diwjm do slawského
Gak a proč ti pekla patřegj?
Znj hlas honce gegich hněwiwého:

Oblaupili Prahu lotři tito,
Tudy zpátkem westi musegj
Knihy, malby, klénoty a žjto.

570.

Tu stál kýsi zastobohowanec,
Zrost co wěž mu dala přjroda,
Zdál se hrabě aneb wogwoda
Z kragů těch kde bydlj Pomořanec;

Chudšj wšak než geho wychowanec
W Bezdězjch, král Čechů národa,
Ošklubaný gako Pitwoda,
Straky, wrány wedly za nim tanec:

Chtě gim utect, Ottem nazwaný tu
Tento stosáhowý Korydon,
Swráworal se přjčkem do Kocytu;

Tjm se w řece zastawené steklo
Tolik wody gako Wáh i Don,
Tak že téměř wytopila peklo.

571.

Hory dwě se nynj spolu spikly
We swých střewách celau společnost
Lidj pochowagjc na wěčnost,
Kteřj hynauc genom „běda!“ zkřikli;

Tu hned w mysli otázky mi znikly
Geli přelud to či skutečnost?
A pak pro gakau as newděčnost
Trest ten nesau, pro wlast, pro gazykli?

Milota w tom: nenjť toto cesta
Genžby oči naše klamala,
Toť gest Rada Holomauce města;

Ta, co gako hlawa na Morawě
Žerotjnu psanj poslala
W řeči Němců, na potupu Sláwě.

572.

Po ulicech pekla, po palaucjch
Hlůza wšeligakých hošjků,
Drábů, sbirů, sluhů, strážnjků
Blaudj sem tam w oddělených plucjch;

Hřebla w rukách, mjsto mečů skwaucjch,
Kozly magj mjsto konjků,
Kdo pak wy ste? ptám se Setnjků,
Tu z nich geden w zarmaucených zwucjch:

Uhrowčjk sem gá, o Sláwy dcero!
Surowec ten, Ilčjk, Hragnoha,
Zbognjků nás w bandě dwanáctero:

Morawský tam Debljn, český Tista,
Slezký Wiliš — ach my od Boha
Sterčeni sme slušně w tato mjsta.

573.

Mezi nimi chłapjk utěšený
W košilce se točj zelené,
Nohawice mage čerwené,
Čižmy žluté, klobauk opštrosený;

Zlatý pás a paloš operlený,
Pištolky dwě k boku připněné,
Za nim w dudy faukal kožené
Starý Keydoš w hudbě wycwičený:

Muž ten gedle, buky přeskakowal,
Neb ten saud mu wěčnost wydala,
Bez přestánj aby hayduchowal;

Slowáka hned na něm Jánošjka
Dle twých rozpráwek sem poznala,
Zdwořilého w Tatrách nákeřnjka.

574.

Zahleděla sem se na łomozy
A křik těchto kluků w peklisku,
W tom pak uzřjm práwě na bljzku
Že sem došli z Kocaurkowa wozy;

Přiwezly ge černosersté kozy,
A tak utjkaly po pjsku,
Že snad polowic w tom nátisku
W prawo, w lewo přišlo na wýhozy:

I ti kteřj došli sem a chtěli
Zmaďařiti zdegšj Slowáky,
Choleru zde dostali a mřeli;

Proto i hned Rarach nezahálel,
Ale po tuctech braw na háky
W bahnotoký Acheron ge wálel.

575.

Gako mlatci rownau časoměrau
Cepů w humně bigj na snopy,
Když klas aneb hlawu konopy
Aby zerno wypadalo derau;

Tak sem, ani w černé wyhni perau
Kladiwy, tu zřela Kyklopy,
Až gim čelem tekau úkropy,
A twář giskry pryskagjcj žerau:

Dwě pak těla na nákowě kuli,
Po každé ge w uhlj bukowé
Zahrabawše měchem oheň duli;

W gednu hmotu skauti tyto wrahy
Chtjce, nebo byli bratrowé,
Swiňohlawj Tuman, Kuman z Prahy.

576.

Před tau wyhnj Ďas, ten podkasalec,
S rasem do země slaup wkopali,
Potom sedem Rusů nutkali
Knutem, běhat wůkol něho cwalec;

Při čemž, hrůza! střewa o ten wálec
Gako šnůrky se gim snowali,
Sluli nešťastnj ti šibali:
Puča, Leško, Jelowic a Talec;

Potom Torčjn, Horasjer a knjže
Swjatopolk: gá ač gen bezděčně
Ptám se proč pak nesau tyto křjže?

„Swaté muže Borisa a Gljeba
Krutě ztrýznili gsau, zpátečně
Kljn tu kljnem wybjgeti třeba.“

577.

Zde se zrak můg nenadále chmuřil
  Před diwadlem geště wzdáleným,
  Tak že mdlobau se a studeným
  Strachem celý wnitřek we mně bauřil;

An Čert proti Maďarowi zuřil
  Trestem od Maďarů půgčeným,
  Totiž tělem na kůl wsterčeným,
  Při čemž tento geště dohán kauřil;

Tam se, kdo to? wůdci řekla sem, ber!
  I nu, totě hlaupý nálezce
  Maďarského hesla: „Tót nem ember:“

Tedy gdi a řekni šerhu geho
  Ať wjc blázna toho netresce,
  By měl důkaz člowěčenstwj mého.

578.

Čekáš proč ti los až po tu chwjli,
  Toho Maďarského wogáka
  Který Hlubockého Słowáka
  Zawraždil, mé péro neudjlj?

Slyš! dwě děla rozstawil as mjli
  Wtip zde pekelného mudráka,
  Z nichž se tělo toho sprostáka
  Ustawičně semotamo střjlj:

Maďarských pak pluky knihočmýrů,
  S buziğány w ruce tlustými,
  Konagj tu službu Kanonjrů;

Oni obě děla, mjsto swjce,
  Podpalugj spisy swogjmi,
  Strašně při tom teremtettugjce.

579.

Při té práci gawše slowenského
Čižmára, geg wkydli w koryto,
Řežjc údy, hlawu, gelito,
Do kotliska kladli měděného;

Ğuljáš-húš si uwařili z geho
Těla kusů gako kopyto,
S papřikau pak wšecko snědli to,
A šli zase k práci djla swého:

Chwálila se w pekle tato žrutná
Chasa, že gj maso Slowáků
Mezi wšemi w Uhřjch naylép chutná;

Kowalčjk slul, z Orawy se zrútil
Z Bobrowa sem šwec ten do mraků,
Že dům, djtky k maďarčině nutil.

580.

Wůkol sem tam stogj u obruby
Pekla malj, tmawj domkowé,
S klešťěmi tu lezau ďáblowé,
Terhagjce gazyky a zuby;

Nápis pak gest: „tito měli huby
Proti Sláwě zlé a surowé,
Byli uterhači, sokowé,
Hánci, proto přišli do záhuby!“

Gména někde slawské ale chromé
Pőlitz, Rotek dwéře hyzdili,
Potom Ludwig, Neumann, Kreil a Crome;

Sichar tu, tam Detrich Stade zase,
A wšak naywjce mne diwili,
De Pradt a Trenk w této hnusné chase.

581.

„Čakagte ma! čakalalalagte!
Gá som Slowák Turčan z Michala,
Už pou gazyka mi odrala
Rota ďáblů, prosbu za mňa dagte!“

Tak tu kýsi zagjkawec, hagte
Řeknu k wůdcům toho Křikala
A sem weďte: kdo ste? zeptala
Sem se, mluwte, aniž winu tagte!

„Gá som Thúrócz“ Dosti! darmotlachu,
Wy ste o gakémsi koňowi
Bjlém, nasel w dějopisech prachu;

Ha pfuy! a wšak gde můg s wami sluha
Ať se nechá, bágek strůgcowi,
Gazyka wám polowička druhá.

582.

Naywyššj ten domek tu gest sraubek
W němž pán pekla blázny zatwořil,
Tak můg wůdce ke mně howořil
Odstjrage od obloku raubek;

Wniter diwně gakýs bělohaubek
Posunkowal se a titwořil,
Tak že dům ten bylby rozbořil,
Kdyby strážce neměl w ruce daubek:

Zdaleka už poznala sem sama
Že to ošust ten, co zněmčiti
Celý swět chtěl, w rági od Adama;

Z Düsseldorfu počal nade Rénem
Proti Slawské řeči šáliti
On, a slul P. F. J. Müller gménem.

583.

Tu sem také kohos uwiděla
An nás minul rychlým oběhem,
Po celém ho pekle ožehem
Gedna stará baba naháněla;

Tam ho přes werch, přes gámy tu mlela,
Onde pichala ho pod břehem,
Při tom s welkým hlasu rozlehem
Wšudy za njm takto hrozně klela:

Z tisjc wozů gasných, okowaných,
Bodeg tři sta bohů prabohů,
Peruntalo w tebe rozhněwaných!

Co to, mysljm sobě, za Němčisko?
Tu zřjm wiset nápis u rohů:
Lhář a hánce Slawů Gebhardisko.

584.

Toho ta tam, giná giného sem
Proti němu skalau nahánj,
Tak že sobě w prudkém potkánj
Čelo čelem a nos bauchli nosem;

Prask tu oba! gako za Kołosem
Slyšet bylo gegich padánj,
Na hromadě ležjc, trestánj
Od pekelnic rowným brali losem:

Tento druhý, ač byl skrytý w skalách
Předce podle hanně rumunské
Zdál se traup a hrubian Murğu, Walach;

Ten co w knize proti Tekelimu
Swoge fákaniny chrapaunské
Na náš národ metal, w tuto zimu.

585.

Při těch domech geště nowináře
Gakéhos, Uhl gménem, dostáno,
I hned za kštici geg taháno
Do pekelné k saudu Kanceláře;

Ortel wyřčen, aby toho lháře
Wěčně českým trestem trestáno,
Totiž z oken na zem metáno,
A to nohy wzhůru, dolů twáře:

Kolohnát ten tudjž z wysokosti
Musel kotromelce dělati,
Tak že wšecky praštěly w něm kosti;

Časopis on nectný w řeči Němce
Začal proti Čechům čarbati
S názwem: Bohemia pro Bohemce.

586.

W poslednj dům když mne geště nuká
Milota, ai nowé zgewenj,
Tu král na taljři pečeni
Krágel a žral: to hod, djm, ne muka!

Ale když mé bljže oko kuká,
Blud můg w bledý strach se proměnj,
Neb ta upečená w plameni
Lahůdka, gest geho wlastnj ruka:

To Šwed Sigmund, genž když polskau dostal
Berlu, syna swého nástupce
Wladyslawa, proto prutem chlostal:

Že chtěl řeč, krog i zwyk milowati
Poláků, a býti zástupce
Lidu, nad nimž žádal panowati.

587.

Bywše potom z domů oněch wenku
 Šli sme po paušti a pasece,
 A ai hora z pjsku při řece
 Wysoká i dlauhá nad myšlénku;

Hýl gi geden celau po kaménku
 Odnášj až pět mjl dalece,
 Totě pták, můg wůdce odwece,
 Z Wjdně, co gest saudil českau Lenku:

Má pak tento, we trestanců zboru,
 Tupič řeči našj zůstati
 Pokud celau nepřenese horu;

Kteráž práce celé billiony
 Roků gemu může terwati,
 Proto smutné chrochtá kakofony.

588.

Z temena zas toho Čimborasa
 Sud se hurtem dolů šutruge,
 W němžto zabedněnec bubnuge
 Tělem, usty bruče gaka basa;

Když až dolů přišel, ruka Ďasa
 Zas geg zpátkem wzhůru walkuge,
 A že dychtiwost mau wzbuzuge
 Doptáwám se bljže na chuďasa:

Wšestranně když ode mne byl zkaumán
 Wyšlo, že to onen domnělý
 Notář Belůw, Anonym a Kuman;

Maďarům se chtěge radochlubným
 Ljsat trubiroh ten zatmělý,
 Hanobil náš národ pérem zhaubným.

589.

Pod tau horau nowj, přemizernj
  Pohledowé! totiž w růžowém
  Ale ostnitém a šjpkowém
  Křj, se holé tělo stoge černj;

Důkazowé byli hodnowěrnj
  Že to básnjř gest tu domowem,
  Gak se máte w bydle takowém?
  Djm gá, a on: gako nahý w ternj!

Euphem slul, a byl ten zpropadenec
  Řeckým weršotepcem neznaným,
  O němž to psal Šarlaterozenec:

Že, když cjsař Roman syna swého
  Ženil, posměch wtipem neslaným
  Z obličege stregil slawenského.

590.

Druhau widjm tu též řeckorauchau
  Muže podobu, hned we cwálu
  Běžj, hned zas kráčj pomalu,
  Nesa wlastnj hlawu pod pazuchau;

Hlawu welkau, diwau, tyğrouchau,
  Asnad z křemene, ne z koštálu,
  Nebo když gi házel o skálu,
  Ohlas celau zněl tau pauštj hluchau:

Basileus cjsař geho gméno,
  Slawobulğarů njm zagatých
  Patnáct tisjc hrozně oslepeno;

Každému pak stu dán gednooký
  Wůdce, genž gim w cestách skalnatých
  Z Carigradu řjdil domů kroky.

591.

Prošedši už téměř celau gámu
Pekla s pozorným gá rozmyslem,
Tepruw nynj tjmto pod čjslem
Wlacha widjm, mistra hry a klamu;

Na pranýři ke kolmému trámu
Gako pominulý se smyslem
Přiwázán gest tuhým powřjslem,
Ruce w huslech, na čele má plamu:

Tři on, když gest po Europě sljdil,
Slawská města totiž Waršawu,
Petrohrad, a Duchcow český, šidil;

Casanova slul ten wšeckoznatel,
Dělal diwy, zlato, otrawu,
Byl kněz, wogák, taškář, spisowatel.

592.

W této paušti samá gako wdowa
Bez manžela, dětj, sauseda,
Stogj swadlá už a škaredá
Wedle cesty olše Durinkowa;

Dwa gsau strážci gegj, totiž sowa
Na stromě se sem tam ohlédá,
Pode stromem uzřj medwéda
Ležeti zas bázeň pautnjkowa:

Hneli hlawau wrah ten, tať geg kluge,
Hneli nohau, tento ukausne,
Tak že trogj bjdu okušuge;

Ale wyznám, že sem nešla k němu,
Nebo zbljzka patřit na hnusné
Diwadlo to nelze oku mému.

593.

Kopec tu stál gako praslowanský,
Genž byl mohylau zwán, hrobowec,
Newypsalby žádný weršowec
Strašný na něm hrad a žalář manský:

Wystawen gsa pro čin nekřesťanský
Duchownjků sluge Popowec,
Práwě weden byl doň surowec
Richter, w Sorně pastor luteranský:

I hned nohy do klády mu dáno
Tak, že krew z nich téměř střjkala,
Pak mu gakaus knihu w oči cpáno:

Twáli maudrost tento w Magazině
Laužickém ged zlostný kaňhala
Proti Wendům? – a on znal se k wině.

594.

Zde též wěže, gako obelisky,
Byly z lidj žiwých staweny,
Čněly nad oblaky temeny,
Nižšj werstwy nesly wyššjch tisky;

Welikými potom sochořisky
Býwagj zas dolů řjceny,
W kterémž pádu semtam rozchwěny
Gegich hlawy, nohy, ruky, pysky:

Záležj pak wysoký ten trupel
Z pauhých poněmčilých Krainců,
Na něž wlastnj kragan takto upěl:

Že prey téměř za odpuštěnj ge
Musj prositi, kdo z našinců
U nich lásku k slawské řeči čige.

595.

Že tam dále paušť tu sněh už kryge,
  Zpátkem šli sme lewé po straně,
  A hle zawadjme o sáně,
  We kterých psů dwanáctero wyge;

Neb ge sedě pohánj a bige
  Básnjř w Atilowském dolmáně,
  Gegž ty k pokutě a ku haně
  Do pekelné wezau Siberie:

A to až tam w půlnočnj ten západ
  K bratrům řeči geho Laponům,
  Soboly a lišky w zimě lapat;

W Pešti, když hru „Wyskoč Janči" skowal
  Proti wšechněm krásy zákonům,
  Tlučhuba ten Slawům ubližowal.

596.

Na powerchu cest a u chodnjků
  Toho strašliwého orkusu
  Roste množstwj, merzkých do hnusu,
  Tráw a bylin, bodláků a křjků;

Rody kopřiw, hub a pryskýřnjků,
  Bolehlawu, blenu, čertkusu,
  Lilku, chrastawce a zádusu,
  Hadolistů, wšiwců, krewawnjků:

Neweduci zmačkám patau mnohé,
  Než ai, cedjce krew křičely:
  Auweh, auweh, ach my přeubohé!

Gá se zleknu, a můg tlumač začne:
  Nebogte se, co ste potřely
  Křižáků gest pléme Slawotlačné.

597.

Na těch trávách nečisté a wilné
Šelmy pásly se a howada,
Býků, oslů, wepřů hromada,
Medwědů, a wluků tlupy silné;

Opice tu, onde saghy smilné,
Tam zas nosorožců osada,
Od bůwola, slona do hada,
Ode mezka k lišce klamu pilné:

Pastýři dwa lid ten zpotwořilý
Hljdagj tu w larwě lewhartů,
Troskowec a Kuneš zhowadilý;

Gsau pak stáda oněch necudnjků
Sekty Adamitů, Pikhartů,
Gamnjků a giných rozkolnjků.

598.

A ten tu co, Miloto! gest za dům,
Gakowých w něm lidj osádky,
Stawen welikými nákladky
Rowně panským palácům a hradům;

Předce wšak si proti geho smradům
Nos gá krýti musjm we šátky? —
„S odpuštěnjm! to gsau Beňátky
Z Prahy, těmto w kořist dané čadům:

Čertoslawky pak co bez swobody
W nich gsau, byly děwky paphické,
A teď šigj pro peklo tu mody;“

Nechci slyšet dále, wěc to stydká
Djm, a na štěstj i básnické
Mjry mé se tuto končj nitka.

599.

Před pelešj papjrek tau ljtá
  Po zemi gak lehká šupina,
  Práwě kde nás wede pěšina
  Skulj a nám pod nohy se wpljtá;

A že noha má njm opomjtá
  Wůdce zdwihna geg a rozwina
  „Báseň od Štěpničky, Lidčina
  Stjžnost w chrámu Hymenowu“ čjtá:

To můg kragan, ei to bude hezké!
  Milota dj, och! gá hněwiwě,
  To ge škandal slowesnosti české!

Stydno Muzám do hampeysů chodit,
  Proto, na fidibus při piwě
  Ďáblům, necud ten mu weljm hodit.

600.

Gedno se wšak předce diwné zdálo
  Zraku očj mogjch zřetelných,
  To, že w těchto mukách pekelných
  Žen sem Slawských našla dosti málo;

Ne gak sardce mé by stranu bralo
  Pleti mé gen z hnutj citelných,
  Nebo lhánj w dušjch beztělných
  Nenj možno by se nalezalo:

Gen pět padlo bělohlaw mi w oči:
  Perwá z Prahy, metla Křesťanů
  Drahomjra, co sem přišla w koči;

Špinka bydlo, ruky haužwa wjže
  Na zádech, té matky pohanů,
  Gazykem pak skerze sklo med ljže.

601.

Před tau Špinkau hned gest w neumělém
Slohu wytesaná terlice,
Gakéž magj mnohé wesnice
Před swým saudcem neb i před kostelem;

Zawřena w nj stogj, k zemi čelem
W djrách kark i obě ručice,
Polská šlechtična a čertice
Włodkowa, už w rauchu ošumělém:

Ta, co zbogstwj tropila i krádež
W hradě Berwaldě, a laupjcj
Zbrogně wedla k Oswiecimu mládež;

Muž pak gegj, též kůl z toho plotu,
Ljbá, pod pantoflem ležjcj,
Manželce swé patu zde a botu.

602.

Třetj dwogjm obtjžená hřjchem
Snášj tuto bol a přjkořj
Kněžna, wdaná někdy w Pomořj
Za Krukem a potom za Gindřichem;

Ta když wěrnost, lehké ženky smjchem,
Swazku manželského rozbořj,
Muže starého si umořj
We spiknutj mladšjm se ženichem:

Na pokutu pro tu těžkau winu,
Musela swé krásné změniti
Slawina zde gméno w Nesławinu;

Pak swých persau mlékem, za tisjce
Let, dwa plecowisné kogiti
Hady má, ta pěkná nešťastnice.

603.

„A ty taká! — a ty taká!“ klené
Gedna druhau tu dwě sestřičky
Serbské, dáwaly si poličky,
Hokyně co Pražské rozzlobené;

Tureckým ge trestem polapené
Káral Ďábel, wecpaw hlawičky
W obročnice gim neb kapsičky
Popelem a prachem napelněné:

Staršj Mara, Wuka Brankowiče,
Mladšj Wukosawa manželkau
Miloše gest byla Obiliče;

Obě dcery Lazarowy hřjšným
Swárem odemkly k nám přewelkau
Moslemjnům bránu hlaupopyšným.

604.

Z cizoženštin na národu našem
Prohřešilých, widno zwláště tu
Maďarkyni, strašnau Alžbětu
Bátorku, sem slanau Radamášem;

Která tři sta we slowenském wašem
Kragi, k wůli swému skeletu,
Umořila děwčat we kwětu,
Oddána wšem bywši prostopašem:

Aby krásnau tygerka ta byla,
W krewi Slowenek se Nitranských
Teplolité kaupala a myla;

Zač tu žiwá zazděna gest kowy
We slaup, gak ten pater w Turčanských
Diwákách, co pohřeb činil psowi.

605.

Sotwy tyto ženky zrak náš minul
Neterwalo opět na dlauze,
Widjm pohřjžená we hrůze
Samowraha an swým mečem hynul;

Padal, stáwal, w krewi wlastnj plynul,
Nohau na pazderném motauze
Přiwázaný k hrabé pawůze,
Aby preč se nĕgak newyšinul:

Od kých dostal wy ste semo stran se
Strašný, cizozemský panáčku?
„Mademoiselle! pardon, je suis François!“

To wy Monsieur Guovirer w tom pekle,
W Krechowě co swedol Rusnáčku
Dobroslawku, dceru popa, wztekle! —

606.

Za njm pelná trámů, wálců, kljnů
Guillotina, zrak můg zarazj,
Po njž karawána procházj
Sanscullottů se a Jakobjnů;

Co že, medle, k trestům slawských stjnů
Tyto swĕtoborce uwázj?
Aha! nynj sama překazj
Pamĕť má, řeč mogjch čeledjnů:

Tiť sem z Remsu přišli w počtu walném,
Ewangelium kde zpálili
Staroslawské w chrámĕ kathedralném;

Nad nimž hlawy ku Francauzů spráwĕ
Korunowané zde činili
Přjsahu swau dlauho, ke cti Sláwĕ.

607.

Geště wjce sem se zadiwila
  Musewši zde mnohé widěti
  Sardce po pekle se kauleti,
  Ano hlawa geho w nebi byla;

A když sem se důwod přičinila
  Rozdělenj toho zwěděti,
  Gme se geden z Běsů křičeti
  Tak, že sem se téměř zapýřila:

Slawistů těch gsau to zůstalosti,
  Kteřj byli sice učenj,
  Bez lásky wšak a bez národnosti;

K Sláwě měli, ne co milencowé
  K milence se, než co studenj
  K mertwole se magj pytewcowé.

608.

Když pak oko moge zámer mělo
  Z bludiště se toho wymásti,
  Přigdu k geskyni a propasti,
  Z nichž, gak Stentor, dwoge echo znělo:

Kolikráte koli zahučelo,
  Grunt se pekla musel zatřásti,
  Tjm wjc tedy zmatek uklásti
  We smysel těch slow mé ucho chtělo:

I co slyšjm? z gedné djry heslo
  Ku Sewеru w hlaupé honose
  „Polska stoi nerządem" se neslo;

Ze druhého daupěte pak letj
  K gihu přjslowj to, že „Ko se
  Neoswеti on se neposweti."

609.

W Slawopekle tomto pelno draků,
  Černokněžnjků, sow, tasanů,
  Mátoh, swětlonošů, bolwanů,
  Třjbků, zmoků, běsů, wukolaků;

Pikuljků, Mořen, rosomáků,
  Přišichwostů, oblud, šklubanů,
  Potom wydřiduchů, katanů,
  Ozembuchů, fiflen, ušklebáků:

Klewety pak a lži křiwohubé,
  Bole stonohé a nemoce,
  Potwory též gsau zde kolozubé;

Onen škřipj, řewe ta gak saně,
  Toto slintá, kwičj, škřehoce,
  Tak že nelze dlauho hledět na ně.

610.

Hostinu gim strogj Zaufanliwost
  W kuchyni genž sluge Wzteklotau,
  Kuchařky gsau Bjda se Psotau,
  Stolem hlad a misau nedužiwost;

Gjdlo ged a lyžice gsau lžiwost,
  Nůž a widly gsau strach s hryzotau,
  Nápog žluč a sliny, hnusotau
  Nazjwá se chut, a mrawy diwost:

Twářeškrabný swár ge ponukačem,
  Gjdlonošů úřad zrádcowé,
  Hudců, zpěwců magj hromy s plačem;

Rukolom gest gegich zbrog a branba,
  Berla pomsta, trůn gsau hřjchowé,
  Na němž králka, opak Slávy, Hanba.

595.

Že tam dále paušť tu sněh už kryge,
  Zpátkem šli sme lewé po straně,
  A hle zawadjme o sáně,
  We kterých psů dwanáctero wyge;

Neb ge sedě pohánj a bige
  Básnjř w Atilowském dolmáně,
  Gegž ty k pokutě a ku haně
  Do pekelné wezau Siberie:

A to až tam w půlnočnj ten západ
  K bratrům řeči geho Laponům,
  Soboly a lišky w zimě lapat;

W Pešti, když hru „Wyskoč Janči" skowal
  Proti wšechněm krásy zákonům,
  Tlučhuba ten Slawům ubližowal.

596.

Na powerchu cest a u chodnjků
  Toho strašliwého orkusu
  Roste množstwj, merzkých do hnusu,
  Tráw a bylin, bodláků a křjků;

Rody kopřiw, hub a pryskýřnjků,
  Bolehlawu, blenu, čertkusu,
  Lilku, chrastawce a zádusu,
  Hadolistů, wšiwců, krewawnjků:

Neweduci zmačkám patau mnohé,
  Než ai, cedjce krew křičely:
  Auweh, auweh, ach my přeubohé!

Gá se zleknu, a můg tlumač začne:
  Nebogte se, co ste potřely
  Křižáků gest plémě Slawotlačné.

597.

Na těch trávách nečisté a wilné
Šelmy pásly se a howada,
Býků, oslů, wepřů hromada,
Medwědů, a wluků tlupy silné;

Opice tu, onde saghy smilné,
Tam zas nosorožců osada,
Od bůwola, slona do hada,
Ode mezka k lišce klamu pilné:

Pastýři dwa lid ten zpotwořilý
Hljdagj tu w larwě lewhartů,
Troskowec a Kuneš zhowadilý;

Gsau pak stáda oněch necudnjků
Sekty Adamitů, Pikhartů,
Gamnjků a giných rozkolnjků.

598.

A ten tu co, Miloto! gest za dům,
Gakowých w něm lidj osádky,
Stawen welikými nákladky
Rowně panským palácům a hradům;

Předce wšak si proti geho smradům
Nos gá krýti musjm we šátky? —
„S odpuštěnjm! to gsau Beňátky
Z Prahy, těmto w kořist dané čadům:

Čertoslawky pak co bez swobody
W nich gsau, byly děwky paphické,
A teď šigj pro peklo tu mody;“

Nechci slyšet dále, wěc to stydká
Djm, a na štěstj i básnické
Mjry mé se tuto končj nitka.

599.

Před pelešj papjrek tau ljtá
Po zemi gak lehká šupina,
Práwě kde nás wede pěšina
Skulj a nám pod nohy se wpljtá;

A že noha má njm opomjtá
Wůdce zdwihna geg a rozwina
„Báseň od Štěpničky, Lidčina
Stjžnost w chrámu Hymenowu“ čjtá:

To můg kragan, ei to bude hezké!
Milota dj, och! gá hněwiwě,
To ge škandal slowesnosti české!

Stydno Muzám do hampeysů chodit,
Proto, na fidibus při piwě
Ďáblům, necud ten mu weljm hodit.

600.

Gedno se wšak předce diwné zdálo
Zraku očj mogjch zřetelných,
To, že w těchto mukách pekelných
Žen sem Slawských našla dosti málo;

Ne gak sardce mé by stranu bralo
Pleti mé gen z hnutj citelných,
Nebo lhánj w dušjch beztělných
Nenj možno by se nalezalo:

Gen pět padlo bělohlaw mi w oči:
Perwá z Prahy, metla Křesťanů
Drahomjra, co sem přišla w koči;

Špinka bydlo, ruky haužwa wjže
Na zádech, té matky pohanů,
Gazykem pak skerze sklo med ljže.

601.

Před tau Špinkau hned gest w neumělém
  Slohu wytesaná terlice,
  Gakéž magj mnohé wesnice
  Před swým saudcem neb i před kostelem;

Zawřena w nj stogj, k zemi čelem
  W djrách kark i obě ručice,
  Polská šlechtična a čertice
  Włodkowa, už w rauchu ošumělém:

Ta, co zbogstwj tropila i krádež
  W hradě Berwaldě, a laupjcj
  Zbrogně wedla k Oswiecimu mládež;

Muž pak gegj, též kůl z toho plotu,
  Ljbá, pod pantoflem ležjcj,
  Manželce swé patu zde a botu.

602.

Třetj dwogjm obtjžená hřjchem
  Snášj tuto bol a přjkořj
  Kněžna, wdaná někdy w Pomořj
  Za Krukem a potom za Gindřichem;

Ta když wěrnost, lehké ženky smjchem,
  Swazku manželského rozbořj,
  Muže starého si umořj
  We spiknutj mladšjm se ženichem:

Na pokutu pro tu těžkau winu,
  Musela swé krásné změniti
  Slawina zde gméno w Nesławinu;

Pak swých persau mlékem, za tisjce
  Let, dwa plecowisné kogiti
  Hady má, ta pěkná nešťastnice.

603.

„A ty taká! — a ty taká!“ klené
Gedna druhau tu dwě sestřičky
Serbské, dáwaly si poličky,
Hokyně co Pražské rozzlobené;

Tureckým ge trestem polapené
Káral Ďábel, wecpaw hlawičky
W obročnice gim neb kapsičky
Popelem a prachem napelněné:

Staršj Mara, Wuka Brankowiče,
Mladšj Wukosawa manželkau
Miloše gest byla Obiliče;

Obě dcery Lazarowy hřjšným
Swárem odemkly k nám přewelkau
Moslemjnům bránu hlaupopyšným.

604.

Z cizoženštin na národu našem
Prohřešilých, widno zwláště tu
Maďarkyni, strašnau Alžbětu
Bátorku, sem slanau Radamášem;

Která tři sta we slowenském wašem
Kragi, k wůli swému skeletu,
Umořila děwčat we kwětu,
Oddána wšem bywši prostopašem:

Aby krásnau tygerka ta byla,
W krewi Slowenek se Nitranských
Teplolité kaupala a myla;

Zač tu žiwá zazděna gest kowy
We slaup, gak ten pater w Turčanských
Diwákách, co pohřeb činil psowi.

605.

Sotwy tyto ženky zrak náš minul
Neterwalo opět na dlauze,
Widjm pohřjžená we hrůze
Samowraha an swým mečem hynul;

Padal, stáwal, w krewi wlastnj plynul,
Nohau na pazderném motauze
Přiwázaný k hrubé pawůze,
Aby preč se něgak newyšinul:

Od kých dostal wy ste semo stran se
Strašný, cizozemský panáčku?
„Mademoiselle! pardon, je suis François!“

To wy Monsieur Guovirer w tom pekle,
W Krechowě co swedol Rusnáčku
Dobroslawku, dceru popa, wztekle! —

606.

Za njm pelná trámů, wálců, kljnů
Guillotina, zrak můg zarazj,
Po njž karawána procházj
Sanscullottů se a Jakobjnů;

Co že, medle, k trestům slawských stjnů
Tyto swětoborce uwázj?
Aha! nynj sama překazj
Pamět má, řeč mogjch čeledjnů:

Tiť sem z Remsu přišli w počtu walném,
Ewangelium kde zpálili
Staroslawské w chrámě kathedralném;

Nad nimž hlawy ku Francauzů sprawě
Korunowané zde činili
Přjsahu swau dlauho, ke cti Slawě.

607.

Geště wjce sem se zadiwila
Musewši zde mnohé widěti
Sardce po pekle se kauleti,
Ano hlawa geho w nebi byla;

A když sem se důwod přičinila
Rozdělenj toho zwěděti,
Gme se geden z Běsů křičeti
Tak, že sem se téměř zapýřila:

Slawistů těch gsau to zůstalosti,
Kteřj byli sice učenj,
Bez lásky wšak a bez národnosti;

K Sláwě měli, ne co milencowé
K milence se, než co studenj
K mertwole se magj pytewcowé.

608.

Když pak oko moge zámer mělo
Z bludiště se toho wymásti,
Přigdu k geskyni a propasti,
Z nichž, gak Stentor, dwoge echo znělo:

Kolikráte koli zahučelo,
Grunt se pekla musel zatřásti,
Tjm wjc tedy zmatek uklásti
We smysel těch slow mé ucho chtělo:

I co slyšjm? z gedné djry heslo
Ku Sewern w hlaupé honose
„Polska stoi nerządem“ se neslo;

Ze druhého daupěte pak letj
K gihu přjslowj to, že „Ko se
Neosweti on se neposweti.“

609.

W Slawopekle tomto pelno draků,
Černokněžnjků, sow, tasanů,
Mátoh, swětlonošů, bolwanů,
Třjbků, zmoků, běsů, wukolaků;

Pikuljků, Mořen, rosomáků,
Přišichwostů, oblud, šklubanů,
Potom wydřiduchů, katanů,
Ozembuchů, fiflen, ušklebáků:

Klewety pak a lži křiwohubé,
Bole stonohé a nemoce,
Potwory též gsau zde kolozubé;

Onen škřipj, řewe ta gak saně,
Toto slintá, kwičj, škřehoce,
Tak že nelze dlauho hledět na ně.

610.

Hostinu gim strogj Zaufanliwost
W kuchyni genž sluge Wzteklotau,
Kuchařky gsau Bjda se Psotau,
Stolem hlad a misau nedužiwost;

Gjdlo ged a lyžice gsau lžiwost,
Nůž a widly gsau strach s hryzotau,
Nápog žluč a sliny, hnusotau
Nazjwá se chut, a mrawy diwost:

Twářeškrabný swár ge ponukačem,
Gjdlonošů úřad zrádcowé,
Hudců, zpěwců magj hromy s plačem;

Rukolom gest gegich zbrog a branba,
Berla pomsta, trůn gsau hřjchowé,
Na němž králka, opak Sláwy, Hanba.

611.

Posléze nás w kautě pekla čekal
Cerber geště s hlawau člowěčj,
Měl být Chorwat podle nářečj,
Ačkoli už hlasem cuzým štěkal;

Wůkol sebe zubem wepře sekal,
A wšak sardce měl gen zagečj,
I nám k němu gdaucjm zlořečj,
Že sám Pluto břechů těch se lekal:

Štjpaly pak z gedné mauchy, šwábi,
Bzdochy, seršně toho psohlawce,
Z druhé strany štjři, červi, žáby;

Bůh tě napraw, bjdný Dugoniči!
Řeknu, a pak wolám na správce,
By už zamknul peklo swými kljči.

612.

Odpusť že tak nedokonále sem
Muky tyto wpletla we Znělky,
A gen zlomky, částky, necelky,
Tobě psala, i to s welkým děsem:

Neráda dljm w pekle, s bjdau, s Běsem,
Tuby musely být Spanělky,
Genž, gak bogů s býky přátelky,
Djwagj se na bolesti s plesem:

Můg duch posud často omdléwáwal,
Ale angel ambrau w kalichu
Pokaždé mu posilněnj dáwal;

Wstaupila sem do pekla gen k cjli
Tomu, aby naši bez hřjchu,
Cuzinci pak bez wýmluwy byli.

613.

Když sme wyšli — geště přede branau
Widjm klečet starce slepého,
Wlasů bjlých, raucha černého,
Potokem mu sełzy k nohám kanau;

Bil se w persy, kořil s opykanau
Winau skutku swého bludného,
Žel mi bylo geho tkliwého
Losu, i gdu k němu na zeptanau:

„Padam do nog, ja sem Polak Gliński"
Glinský? — hotugte se k odgezdu,
Dnes se končj byt wáš nehostinský;

I hned sem ho k dceře geho wzala
Odtudto, a wedla na hwězdu
Která co woz pro nás tu už stála.

614.

Tak hle známost krátkau ale gistau
O těch swětech sem ti podala,
Nediw se, že wjce poslala
Z nebe sem ti, nežli z pekla listů;

Ach, a mámli wyznat prawdu čistau,
Naywjc i z těch, gež sem opsala,
W peklo gen zlost Němců weštwala,
Těchto wěčných Sláwy ancikristů:

Nebo to se musj dáti Sláwě,
Že lid gegj k Bohu náchylný,
Tichý, dobrý, při maudré ge správě;

A když wtip můg rowné s rowným sljpá,
Tak se mi zdá býti rozdjlný
Němec a Slaw, gako dub a ljpa.

O wy bratři, o wy sestry sladké,
Co ste žiwi geště na zemi,
Prosjm wolných ušj přegte mi,
Ať wám přidám naučenj krátké;

Warugte se onné cesty hladké,
Kterau Ďábel protkal sjtěmi,
Aby na nj zrádce s dušemi
Lapat mohel do swé pasti wrátké:

Poďte sem hle přjklad sobě bráti,
I k těm dobrým, i k těm šibalům,
Učte se swůg národ milowati;

Hučte Tatry hlas ten k Horám Černým,
Hučte Krakonoše k Uralům:
Peklo zrádcům, nebe Slawům wěrným!

